

TEHNIČKA KULTURA

GLASILO HRVATSKE ZAJEDNICE TEHNIČKE KULTURE
ZAGREB, siječanj - ožujak 2010. • GODINA XXIX. • BROJ 231-232

HRVATSKA
ZAJEDNICA
TEHNIČKE
KULTURE

Skupština i dodjela Nagrada Hrvatske
zajednice tehničke kulture

Promocija AGRO ARCE od
Istre do Virovitice

ISSN 0351-532X

9 770351 532000

Radioamateri u kriznim situacijama
Tehnička kultura na znanstvenom
skupu u Varaždinu

3. robokup – međuškolsko natjecanje iz robotike

Robokup, odjenut u žuto, postao je međunarodno natjecanje

Kada je u rujnu 2007. godine na sastanku Odbora za organizaciju ekipnog međuškolskog natjecanja iz robotike osmišljena ideja da Hrvatska zajednica tehničke kulture organizira Robokup, natjecanja robotičara osnovnoškolaca svih uzrasta, željelo se popularizirati ovaj oblik izvannastavnih aktivnosti.

Prvi je Robokup, održan u OŠ Dobriše Cesarića u Zagrebu u siječnju 2008., okupio osam ekipa, pet iz Zagreba, dvije iz Varaždina te jednu iz Cavtata. Nadam se i vjerujem da danas započinjemo tradiciju, rekao je tada predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture, gospodin prof. dr. sc. Ante Markotić – i bio je u pravu.

Godinu dana nakon toga, Drugi robokup okupio je robotičare i njihove mentore iz dvadeset i tri osnovne škole Hrvatske. Novost je bila što su izvan konkurencije sudjelovali najmlađi robotičari u Hrvatskoj, djeca iz zagrebačkog Dječjeg vrtića "Zvončić" te učenici trećeg razreda škole domaćina.

Ove godine, 30. siječnja 2010., broj zainteresiranih bio je još veći: dvadeset tri ekipe s po tri natjecatelja iz dvadeset dviju osnovnih škola među kojima su i gosti iz Bosne i Hercegovine, iz X. OŠ Bijela, Distrikt Brčko. Tako je 3. robokup postao međunarodno natjecanje. Više je bilo i onih koji su izvan natjecateljske konkurencije prezentirali svoje robotičarsko umijeće i učili od onih s većim iskustvom i znanjem: gosti iz BIH, iz IX. OŠ Maoča, djeca vrtića "Zvončić", učenici 2. razreda OŠ Jordanovac te učenici 4. razreda OŠ Dobriše Cesarića.

Sveprisutni robotičarski veterani, neumorni i omiljeni mentori Hrvoje Vrhovski, Ivica Kolarić i Đula Nađ u 2010. godini osmislili su i pripremili tri grupe zadataka: Programiranje, Konstrukcija po nacrtu i Robotska kolica, vožnja.

Nastavljena je i tradicija da se svi sudionici natječu u majicama Robokupa, koje su ove godine žute boje. Žuta boja dominira i na plakatu natjecanja, na diplomama, koje su dobili svi osvajači od prvog do petog mjesta te na priznanjima za sve sudionike.

Već od devet sati u dvorani Osnovne škole Dobriše Cesarića vladala je užurbana atmosfera. Prijave su bile u punom tijeku, svi su domaćini marljivo radili i upućivali natjecatelje u dvoranu. Vladao je velik žamor i vidjela su se vesela

i nasmijana lica svih sudionika. Kako je vrijeme prolazilo, tako se dvorana sve više punila, a buka se stišavala. Gotovo smo mogli čuti otkucaje užurbanih srca. U pola deset uvod u natjecanje bio je "robotski ples" domaćina, učenica i učenika drugih razreda. Tada se nazočnima obratila ravnateljica škole domaćina gospođa Gordana Fileš i zaželjela je dobrodošlicu svim mladim robotičarima i njihovim mentorima. Gospođa Marija Dujmović, glavna tajnica Hrvatske zajednice tehničke kulture, poželjela je svima puno uspjeha na 3. robokupu i proglasila ga otvorenim. Natjecatelji su tada dobili upute za prvi zadatak... I počeli su!

Svi su se robotičari odmah primili posla, a ostali su se polako uputili iz dvorane. No nisu samo "veliki" školarci slagali robote, nego su izvan dvorane i djeca iz vrtića slagala svoje robotiče.

Organizatori Robokupa, Hrvatska zajednica tehničke kulture, Hrvatsko društvo za robotiku, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Zagreba i Osnovna škola Dobriše Cesarića, Zagreb pobrinuli su se da vrijeme iščekivanja rezultata natjecanja mentori robotičara i svi zainteresirani učitelji ispune stručnim predavanjem na temu "Budi kreativan", koje je za njih pripremila profesorica Željka Butorac uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Učenici su se natjecali u tri kategorije: Programiranje: 1. OŠ Dobriše Cesarića, Zagreb, ženska ekipa; 2. OŠ Dobriše Cesarića, Zagreb, muška ekipa; 3. I. OŠ Varaždin, Varaždin.

II. Konstrukcije – vatrogasac: 1. OŠ Mate Lovraka, Zagreb; 2. OŠ Jure Kaštelana, Zagreb; 3. OŠ Stjepana Kefelje, Kutina i OŠ Žakanje, Žakanje. III. Robo – alka: 1. OŠ Vladimira Nazora, Pazin; 2. OŠ Mate Lovraka, Zagreb; 3. I. OŠ Varaždin, Varaždin. Ukupni poredak: 1. I. OŠ Varaždin, Varaždin; 2. OŠ Mate Lovraka, Zagreb; 3. OŠ Stjepana Kefelje, Kutina.

Jasna MALUS GORIŠEK

Riječ urednika

Poštovani čitatelji,
crne prognoze i najave financijski još lošije 2010. od 2009. godine su se obistinile, pa je tako i Uredništvo "Tehničke kulture" primorano smanjiti broj izdanih primjера našega glasila na onaj broj koji to Hrvatska zajednica tehničke kulture u ovom času može podnijeti. Umjesto da izlazimo što češće, prisiljeni smo pokriti se koliko nam je pokrivač dugačak, a to znači, berem za sada, svega četiri broja godišnje.

No narod, ili ako nekome više odgovara puk, kaže da nikad nije tako dobro da ne bi moglo biti bolje, ali isto tako da nikad nije toliko loše da lošije ne bi moglo biti. Što zapravo hoću reći? Ništa drugo nego to da se kriza toliko razmahala da čovjeku zaista više ništa nije jasno, ni kolika je, još manje koliko će trajati, a s obzirom na sve to ima li i onih koji je još raspiruju.

Na što ciljamo? Posve mi je jasno da Hrvatska zajednica tehničke kulture, bolje rečeno tehnička kultura kao dio opće kulture i sve što taj pojam sadrži u sebi, ne može niti želi biti izvan sudbine cjelokupnog društva i njegovih segmenata koji ga čine, ali isto tako mi je svakim danom sve jasnije da je ona zaista nekome u ovoj zemlji trn u oku. Ako to nije tako, onda svatko tko želi dokazati nešto drugo mora imati vrlo čvrste argumente kojima će opovrgnuti ono što slijedi u nastavku ovog teksta.

Naime, Hrvatska zajednica tehničke kulture je, prema Proračunu koji je usvojio Sabor Republike Hrvatske, trebala biti u 2010. godini financirana, ili kako se sada po novoj

terminologiji govori – *poticaji*, s nešto više od 17 milijuna kuna, što bi bilo na razini lanjskog poticanja, no ova godina nije dobro ni počela, a tehničku kulturu zadesio je prvi "skriveni" rebalans, jer pravi, službeni, rebalans nije ni najavljen ni objavljen, a još manje obavljen. Izgleda da je dohvatio samo tehničku kulturu. Što se to dogodilo?

Naime taj famozni, kako ga ja zovem "skriveni" rebalans nije donio Sabor, nego je na "mala vrata" proguran u Uredbu Vlade Republike Hrvatske kroz kriterije za utvrđivanje korisnika i način raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za ovu godinu. U toj uredbi jasno piše da se sredstva za tehničku kulturu umanjuju sa 6,10 na 3,97 posto, ali i obrazloženje da se smanjuje postotak izdvajanja za poticaj udrugama za izvannastavne aktivnosti i poticanje Hrvatskoj zajednici tehničke kulture, i pazite sad "na prijedlog Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa" a razlika od 2,13 posto dana je onima, kako se navodi u Uredbi, koji **promiču razvoj športa**.

Nameće mi se pitanje od kuda i s kojim razlogom je takvu preporuku dalo resorno ministarstvo. Na to pitanje nisu dobili odgovor ni zastupnici Skupštine HZTK-e na zasjedanju koje je održano 30. ožujka ove godine u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici. Nisu ga ni mogli dobiti jer ga nije dobilo ni čelništvo HZTK-e koje je od Ministarstva pismeno zatražilo u nekoliko navrata u posljednja tri mjeseca službeno objašnjenje – zašto baš, i samo, tehnička kultura.

Rekli bi zlobnici, barem ste u nečem prvi.

SADRŽAJ

Hrvatska zajednica tehničke kulture	2
Hrvatski savez informatičara	9
Hrvatska udruga učeničkog zadugarstva	11
Udruga inovatora Hrvatske	13
Hrvatski radioamaterski savez	17
Hrvatski filmski savez	19
Hrvatski astronautički i raketni savez	22
Hrvatski savez brodomaketara	24
Stajališta	25
Radioamater u humanitarnoj akciji	26
„CQ radioamateri“ – zvučni časopis za slijepe radioamatere	27
Poduzetni radioamateri	29
100 godina ratnog zrakoplovstva na hrvatskim prostorima	30
Prenosimo	31
Zagrebačka zajednica tehničke kulture	33
Zajednica tehničke kulture Istarske županije	40
Zajednica tehničke kulture Splitsko-dalmatinske županije	43
Zajednica tehničke kulture Varaždinske županije	47
Zajednica tehničke kulture Osječko-baranjske županije	50
Zajednica tehničke kulture primorsko-goranske županije	53
Zajednica tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije	55
Zajednica tehničke kulture Požeško-slavonske županije	56
Zajednica tehničke kulture grada Siska	57
Zajednica tehničke kulture Brodsko-posavske županije	58
Zajednica tehničke kulture Dubrovačko-neretvanske županije	60
Zrakoplovno modelarstvo	60
Hrvatski fotosavez	62

- **Nakladnik:** Hrvatska zajednica tehničke kulture, Dalmatinska 12, Pp. 149, 10002 Zagreb
- **Izdavački savjet:** akademik Marin HRASTE - predsjednik, dr. sc. Zvonimir JAKOBOVIĆ, prof. dr. sc. Zdenko KOVAČIĆ, Dubravko MALVIĆ, Marčelo MARIĆ, Mihovil Bogoslav MATKOVIĆ, Željko MEDVEŠEK, Božica ŠKULJ
- **Glavni urednik:** Ivan LUČIĆ
- **Uredništvo:** Marija DUJMOVIĆ, Pavao HAVLIČEK, akademik Marin HRASTE, dr. sc. Zvonimir JAKOBOVIĆ, Ivan LUČIĆ, Emir MAHMUTOVIĆ, prof. dr. sc. Ante MARKOTIĆ, Duško POPOVIĆ, Sandra TOMLJANOVIĆ
- **Grafički urednik:** Zoran KUŠAN
- **Računalni prijelom:** Sandra TOMLJANOVIĆ
- **Lektura:** Morana KOVAČ
- **Uredništvo i administracija:** Dalmatinska 12, Pp. 149, 10002 Zagreb tel. i faks: (01) 48 48 762, (01) 48 48 641 e-pošta: ivan.lucic@hztk.hr; www.hztk.hr
- List izlazi dvomjesečno
- Rukopisi i ilustracije se ne vraćaju
- Upisan u Upisnik Hrvatske gospodarske komore o izdavanju i distribuciji tiska 8. studenoga 2004. pod brojem 190
- **Tisak:** DENONA d.o.o. 10000 Zagreb, Ivanićgradska 22
- Poštarina plaćena u poštanskom uredu 10000 Zagreb
- List se besplatno dostavlja članovima tijela zajednica i saveza tehničke kulture u Republici Hrvatskoj

Teška je godina za nama, a još teža je pred nama

Opsežan izvještaj o radu Hrvatske zajednice tehničke kulture i nacionalnih saveza, ali i županijskih zajednica tehničke kulture u 2009. godini na gotovo 200 stranica pisanog teksta, koji je Izvršni odbor predložio Skupštini na usvajanje, zapravo je sažet pregled ostvarenja programa rada i obasiže prikaz prinosa nacionalnih saveza tehničke kulture, gradskih i županijskih zajednica tehničke kulture, radnih tijela i djelatnosti u ostvarivanju programskih zadaća u 2009. godini. O svim tim aktivnostima, manje-više, pisali smo na stranicama našega glasila tijekom prošle godine, a ono što ovom prilikom naglašavamo je da su sve one bile u cilju promidžbe tehničke kulture i zadovoljavanja javnih potreba u tehničkoj kulturi na svim razinama djelovanja, od lokalne do državne razine.

To je u uvodnom izlaganju rekao prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture na redovnom zasjedanju Skupštine koja je održana 30. ožujka 2010. godine u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevcu u čijem je radu sudjelovalo više od 50 zastupnika od ukupno 71 zastupnika Skupštine HZTK-e. Ali, profesor Markotić odmah je u nastavku izlaganja posebno naglasio pitanje – ali, kakva godina – i istovremeno kratko odgovorio – teška.

Da će 2009. godina biti iznimno teška predsjednik Markotić je nagovijestio u razgovoru za 223 broj našega glasila, u kojem je najavio da moramo biti pripravnici na sve moguće opcije krize, koja se još prosincu 2008. tek nazirala, a pred kraj 2009. razmahala svom silinom u cjelokupnoj društvenoj zajednici. Naravno ni tehnička kultura nije ostala pošteđena njezinih posljedica. A što je ona zapravo značila za tehničku kulturu? Naime, u odnosu na “zlatnu” 2008. recesija, odnosno, rebalans rebalansiranog rebalansa skratio je novčanu potporu Hrvatskoj zajednici tehničke kulture, odnosno tehničkoj kulturi na razini države, za nešto više od 30 posto, a taj trend pratio je tehničku kulturu gotovo u istom omjeru i na svim razinama u zajednicama tehničke kulture u gradovima i županijama. I s razlogom se predsjednik Markotić pri kraju uvodnog izlaganja upitao: pa kako je uopće bilo moguće ostvariti gotovo u cijelosti prihvaćen program rada u 2009. godini?

I prije prelaska na raspravu i usvajanje izvještaja o radu i financijskom poslovanju dao je odgovor da je to bilo jedino moguće predanim radom i samozatajnošću, a što u tehničkoj kulturi nije ništa novo nego je uobičajen način rada gotovo 64 godine od kada postoji organizirana tehnička kultura u hrvatskom društvu, i u najtežim trenucima kad

se to najmanje očekivalo išlo se naprijed i nikad posustajalo.

Da je tako najbolje, govori činjenica da se u proteklih petnaestak godina još nije dogodilo a da se na zasjedanju Skupštine Hrvatske zajednice tehničke kulture nije u članstvo primila barem jedna nova članica. Taj čin, primanje novih članica, postao je tradicionalan, pa je tako i ovom prigodom Marija Dujmović, glavna tajnica Hrvatske zajednice tehničke kulture informirala Skupštinu o prijedlogu Izvršnog odbora HZTK-e, da se u članstvo prime tri nove članice – novoosnovane zajednice tehničke kulture grada Makarske i grada Otočca, kao i obnovljena Zajednica tehničke kulture Požeško-slavonske županije, što je Skupština jednoglasno uz pljesak i prihvatila. Pa tako sada Hrvatska zajednica tehničke kulture broji ukupno 78 članica.

Već sama ta činjenica dovoljno jasno govori da tehnička kultura, unatoč brojnim osporavanjima i pokušajima zatiranja ne posustaje. Naprotiv to je dovoljno jak argument za tvrdnju da je ona oduvijek bila, jest i bit će “prava javna potreba”, a ne balast države i društva. Da nije tako ne bi se osnivale nove udruge, klubovi i društva, a samim tim i zajednice tehničke kulture u gradovima i županijama.

U nastavku zasjedanja Skupština je usvojila izvještaje o programu rada i financijskom poslovanju u 2009., a potom i prijedlog rada i financijskog poslovanja u 2010. godini. A kako će se prihvaćen program rada ostvariti to na zasjedanju nije nitko, pa ma koliko i htio, mogao reći, jer ono što je, barem za sada, financijski sigurno predviđena sredstva za 2010. godinu na početku ove godine ponovo su srezana za još više od 30 posto od onoga što je zapisano u Proračunu za 2010. godinu i usvojeno na Saboru Republike Hrvatske. U takvoj situaciji ni najveći optimisti ne mogu bilo što predvidjeti, a kamoli dati prognozu što će biti do kraja ove godine. Zato je Skupština preporučila da se pri realizaciji Programa rada maksimalno vodi računa o tome koji će se programi i realizirati, te da prioritet moraju imati oni programi koji su u suštini temelj tehničke kulture i bez kojih bi djelatnosti postale same sebi svrha, a to su prije svega oni programi u koje se najviše uključuju mladi.

Kako je to s financiranjem u 2009. izgledalo i što bi trebalo očekivati najbolje nam pokazuje napis, zapravo uvodni dio Programa rada za 2010. godinu koji je sačinila Marija Dujmović, glavna tajnica HZTK-e sa suradnicima, a koji smo prilagodili za potrebe ovog broja našega glasila.

U raspravi i zaključcima posebno je naglašeno da ne treba ništa spektakularno očekivati, ni ove, ali i sljedećih godina jer će novca iz državne blagajne biti sve manje, te da se treba okretati nekim drugim izvorima financiranja djelatnosti, a to su prije svega različiti, sada pretprikladni, a za godinu-dvije fondovi Europske unije. Kako bi to trebalo izgledati i koje su mogućnosti da se koristi jedan takav fond, odnosno Program EU “Mladi na djelu”, zastupnicima je govorio Nenad Vakanjac iz Agencije za mobilnost. On je prisutne upoznao s tim što je taj program, koji su mu ciljevi, prioriteti i bitne značajke, kakav je sustav potpore i tko može sudjelovati u tom programu kao i o tome koje su akcije dostupne u Hrvatskoj u 2010. godini.

Osvrt unatrag, pogled naprijed, ili kako se sustavno guši tehnička kultura

Temeljna je uloga Hrvatske zajednice tehničke kulture, ustanovljene kao najviše nacionalno tijelo tehničke kulture, u predlaganju programa svekolikih aktivnosti u tehničkoj kulturi i u programu javnih potreba tehničke kulture, načinu usklađivanja aktivnosti zajednica i nacionalnih saveza tehničke kulture u ostvarivanju svekolikog razvitka tehničke kulture i programa javnih potreba Republike Hrvatske. Nadalje, to je i vođenje financiranja usvojenog programa javnih potreba, prava, obveza i odgovornosti nositelja zadaća – sukladno Zakonu o tehničkoj kulturi, Pravilniku o uvjetima za obavljanje djelatnosti tehničke kulture i Pravilniku o kriterijima i rokovima za utvrđivanje programa i osiguravanje sredstava za financiranje javnih potreba Republike Hrvatske u tehničkoj kulturi, ali su uređeni i Statutom Hrvatske zajednice tehničke kulture.

To je, otprilike, opći okvir u kojem djeluje Hrvatska zajednica tehničke kulture, ali i sve njezine sastavnice – nacionalni savezi tehničke kulture te gradske i županijske zajednice tehničke kulture. No njezin program ima i neke naglašene osobitosti koje su došle do izražaja u Strategiji razvoja Hrvatske zajednice tehničke kulture 2007.-2011. Taj je strateški dokument definirao razvoj Hrvatske zajednice tehničke kulture i njezine zadaće pozicioniranja i osnaživanja tehničke kulture u Hrvatskoj, regiji i Europskoj uniji, zatim zadaće povezivanja i poboljšanja suradnje s drugim institucijama civilnog društva, s lokalnom, regionalnom i nacionalnom vlašću te s privatnim sektorom. Strategija je također definirala jačanje kapaciteta Hrvatske zajednice tehničke kulture, osobito razvijanja ljudskih potencijala, ali i nekih drugih elemenata važnih za širenje

aktivnosti i jačanje financijskog statusa sudjelovanjem u raspodjeli sredstava iz europskih fondova i fondova drugih međunarodnih i inih organizacija, kao i svih ostalih mogućih izvora financiranja aktivnosti Hrvatske zajednice tehničke kulture.

Osim toga, do sada su izrađeni Akcijski i Provedbeni planovi Hrvatske zajednice tehničke kulture za 2008. i 2009. godinu, koji detaljnije razrađuju opće ciljeve navedene u Strategiji razvoja, navodeći potrebne aktivnosti, pokazatelje napretka, procjenjujući vremenske rokove i financijska sredstva potrebna za izvedbu pojedine aktivnosti te dodjeljujući odgovornost za njihovu izvedbu pojedincima i, ili institucijama u području tehničke kulture, poglavito samoj Hrvatskoj zajednici tehničke kulture.

Papirnatost sve to izgleda vrlo dobro, gotovo odlično. Međutim, gledajući unatrag, može se tvrditi da je Strategija razvoja Hrvatske zajednice tehničke kulture 2007.-2011. donesena u oportunom trenutku. Zašto? Naime, svjetsko gospodarstvo u posljednjoj četvrtini 2008., a osobito 2009. godine suočilo s velikom krizom, usporedivom s krizom iz 1970-ih izazvanom velikim naftnim šokom, a u nekim elementima i s Velikom depresijom 1930-ih izazvanom slomom njujorške burze. S obzirom na sve brže i dublje procese globalizacije u posljednjih 20 godina, kriza se rapidno proširila i na ostatak svijeta, ne zaobilazeći ni Hrvatsku, s tim da je još uvijek upitno jesmo li prošli najgori dio krize s obzirom da se neke ozbiljne posljedice tek sada događaju, a očekuju se i nove (produbljenje već ionako visoke nezaposlenosti, propadanje malih i srednjih poduzeća, porast nelikvidnosti i sl.). Na udaru su gotovo

svi sektori (javni, privatni, civilni) i sve institucije koje u njima djeluju. S obzirom da Hrvatska zajednica tehničke kulture kao i njezine članice uvelike ovise o znatno reduciranim javnim - državnim, regionalnim i lokalnim izvorima financiranja, velik broj ciljeva planiranih kroz Strategiju razvoja, te postojeće akcijske i provedbene planove, neće se moći realizirati odnosno, morat će se odgoditi na još neutvrđeno vrijeme. Za razliku od 2009. godine kada se planiralo fokusiranje napora i finansijskih izdataka na *najvažnije prioritete*, situacija s kojom se djelatnost tehničke kulture te organizacije koje u njoj djeluju suočavaju u 2010. godini, pokazuje kako će biti naporno izdvajati dostatna sredstva i za *najosnovnije potrebe*.

O čemu se u suštini radi? Sasvim je razvidno da Hrvatska zajednica tehničke kulture ne može biti niti zahtijeva biti izvan recesijskih škara, ali ono što slijedi odmah iza ovih redaka ukazuje na nešto što neodoljivo nalikuje sustavnom zatiranju tehničke kulture kao javne potrebe hrvatskog društva.

Naime, dva glavna izvora finansijskih sredstava, sredstva iz središnjeg državnog proračuna i sredstva od prihoda od igara na sreću u posljednje su se dvije godine drastično smanjila. Pri tome je u petogodišnjem razdoblju od 2005. do 2009. godine za zapanjujućih 12,5 puta smanjen iznos sredstava iz središnjeg državnog proračuna, na samo pola milijuna kuna u 2009. godini, dok je iznos od sredstava od igara na sreću u prve četiri godine dvostruko povišen, da bi se u protekloj, 2009. godini, naglo smanjio za petinu, a u 2010. godini za dodatnih 35%, vraćajući se gotovo na istu razinu na kojoj je bio 2005. godine 11.341.799,00 kn. S obzirom na trenutačnu gospodarsku krizu u svijetu i Hrvatskoj, na zaduženost javnog sektora, na deficit i opetovano rebalansiranje državnog proračuna, na različite mjere štednje i proračunske rezove, na nelikvidnost i generalno kašnjenje u plaćanju državnih obaveza itd., takvo smanjenje sredstava gotovo da nije sporno i sukladno je

objektivnim okolnostima i stanju državnih financija.

Međutim, ono što je sporno jest odluka donesena i provedena Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2010. godinu (Narodne novine 11/2010), kojom se sredstva za tehničku kulturu čl. 2. umanjuju sa 6,10% na 3,97%. Ono što zbunjuje i potpuno je neshvatljivo jest obrazloženje tog prejedana. Piše da se "*smanjuje postotak izdvajanja*

za poticaj udrugama za izvannastavne aktivnosti i poticaje Hrvatskoj zajednici tehničke kulture", a na **prijedlog Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa!** I još neshvatljivija je činjenica da razlika u postotku (2,13%) nije išla na plaćanje socijalnih davanja, krpanje proračunskih rupa i gašenje kreditnih vatri nego je prebačena "*onima koji promiču razvoj športa*" čime njihov udio sada iznosi 33,31% svih sredstava od igara na sreću, s druge strane tijekom posljednje dvije godine, predviđena sredstva smanjena su za 2010. godinu za gotovo 60%, čime se zapravo rad Hrvatske zajednice tehničke kulture i njezinih sastavnica dovodi do apsurdna.

Možda, i nadam se, da pisci Uredbe nisu bili upoznati s tim što je to tehnička kultura i što ona predstavlja u hrvatskom društvu, ali nije razumljivo da to isto nisu znali u resornom Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i dali su preporuku da se srežu sredstva tehničkoj kulturi i prebace športu. Ili su to napravili na svoju ruku? Što bilo da bilo, u svakom slučaju još jedan apsurd.

Nakon svega sad bi trebalo pogledati i naprijed, odnosno što bi to trebali biti programi, javne potrebe, u tehničkoj kulturi. Nakon takvih rezova čini se da ih ni nema. Ne da ih nema, ima ih, ali ih se nema čime financirati. Zbog toga će biti jedva dovoljno sredstava za financiranje i za najosnovnije djelatnosti-programe koji će jamčiti opstojnost. Zbog toga je pogled naprijed zamagljen i mutan.

Sve to neodoljivo podsjeća na davne devedeset i neke godine kad je tadašnja ministrica resornog ministarstva jednim potezom pera srezala tehničku kulturu do besvijesti, a taj nastavni predmet u osnovnim školama svela na prepričavanje povijesti tehnike. Bilo pa prošlo. Mislili smo da se takvo što više nikad neće ponoviti. I nije sve do današnjih dana kad je na sceni, uz nepredvidivu krizu, opet ista filozofija da rad i učiti raditi ne predstavlja ništa korisno, odnosno da je to najveće zlo koje mlade može zadesiti, naravno osim športa.

Uručene nagrade Hrvatske zajednice tehničke kulture za 2009. godinu

Temeljem članka 31. Odluke o ustanovljenju javnih priznanja Hrvatske zajednice tehničke kulture i javnog raspisa te prijedloga Odbora za dodjelu javnih priznanja, počasnih zvanja i Nagradu Hrvatske zajednice tehničke kulture na 21. sjednici održanoj 11. ožujka 2010. u Zagrebu, Izvršni odbor Hrvatske zajednice tehničke kulture donio je Odluku o dodjeli javnih priznanja, počasnih zvanja i Nagradi Hrvatske zajednice tehničke kulture za 2009. godinu.

Na prigodnoj svečanosti koja je održana u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici nakon zasjedanja Skupštine Hrvatske zajednice tehničke kulture nagrade, priznanja i počasna zvanja uručio je njezin predsjednik **prof. dr. sc. Ante Markotić**, koji je tom prilikom u svoje u ime Hrvatske zajednice tehničke kulture zahvalio nagrađenima na trudu koji su uložili u razvitak i unapređivanje tehničke kulture u Republici Hrvatskoj.

Nagradu za životno djelo dobio je **Ervin Debeuc iz Rijeke**, filmski i TV snimatelj, majstor-reporter u mirovini za izniman i trajan doprinos razvoju i širenju tehničke kulture u Rijeci, posebno na području neprofесиjskog filma za koji je nesebično i neumorno vezan više od pola stoljeća, najprije u okviru Narodne tehnike, danas u Zajednici tehničke kulture Rijeke. Gospodin Debeuc jedan je od petorice osnivača samostalnog Kino kluba Rijeka, danas Kino video kluba Liburnija-film te suosnivač Foto Color kluba Color Rijeka.

Obavljao je razne funkcije, bio voditelj određenih projekata i tečajeva, prenosio svoje znanje na mlade, snimao filmove o djelovanju udruga tehničke kulture, bio član komisija, izvršnih i nadzornih odbora udruga tehničke kulture i Hrvatskog filmskog saveza. Daleke 1956. godine izabran je za tajnika Kotarskog odbora Narodne tehnike Rijeka, a od prvih dana Kino video kluba Liburnija-film bio je tajnik, potpredsjednik i više puta predsjednik kluba. Bio je član nekoliko udruga tehničke kulture u Rijeci, sudjelovao u planiranju objekata, spomenimo lučicu Đeletovo, uređenje Kluba za podvodne aktivnosti, a kao novinar i snimatelj pisao je tekstove o razvoju Narodne tehnike – Zajednice tehničke kulture i njezinih udruga u Rijeci, a danas zajedno s vodstvom Kluba priprema monografiju o prohujalim pola stoljeća kinoamaterizma s naglaskom na KVK Liburnija-film u Rijeci.

Godišnju nagradu za 2009. godinu dobili su: **Alvise BENUSSI iz Rovinja**, jedriličar čiji je, uz ostale, najvažniji zadatak u 2009. godini bio u okviru Jedriličarskog saveza Istarske županije organizirati kamp za mlade jedriličare - njih 50, u trajanju sedam dana koji je završio prvenstvom Istarske županije u klasi optimist. Osim tog zadatka u 2009. godini gospodin Alvise se angažirao u pripremama za osnivanje Zajednice tehničke kulture u svojem gradu, čime će se stvoriti uvjeti i za druge djelatnosti tehničke kulture; **mr. sc. Marin CINDRIĆ iz Karlovca**, diplomirani inženjer biotehnologije i mr. poljoprivrednih znanosti, zbog doprinosa u radu Zajednice tehničke kulture Karlovca i Udruge inovatora Karlovačke županije te za promicanje tehničke kulture kroz inovatorsku djelatnost i nekoliko prepoznatih i ostvarenih patenata; **Ivo DIJAN iz Zadra**, službenik Općinskog suda u Zadru, zbog iznimnih rezultata u organiziranju manifestacija iz astronomije, astronautike i astrofizike u Zadarskoj županiji, ali i ukazanog povjerenja Hrvatskog astronautičkog i raketnog saveza da takve manifestacije organizira i u drugim gradovima i mjestima u Hrvatskoj. Nagrada mu se dodjeljuje i zbog osnivanja astronomskih sekcija u Salima na Dugom otoku i Preku na otoku Ugljanu, a u pripremi je osnivanje sličnih sekcija u još nekim mjestima Zadarske županije; **Vlatko ĐAKULOVIĆ iz Varaždina**, nastavnik fizike i tehničke kulture II. osnovne škole u Varaždinu, zbog postignutih rezultata u promicanju tehničke kulture u školi, ali i zbog izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti njegovih učenika kao i zbog aktivnosti u organiziranju brojnih oblika stručnog usavršavanja učitelja tehničke kulture iz raketne tehnike, robotike, elektronike, zrakoplovnog modelarstva i prometne tehnike; **Nedeljka KOROTAJ iz Čakovca**, nastavnica tehničke kulture u Osnovnoj školi Petra Zrinskog u Šenkovcu zbog postignutih rezultata u 2009. te prinosa razvitku i unapređenju tehničke kulture djece i mladeži kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. Njezini učenici na svim razinama natjecanja mladih tehničara postižu sve zapaženije rezultate, a posebno u području strojarstva, graditeljstva, elektrotehnike i prometne kulture, a vrijedno je naglasiti da oko sebe okuplja veći broj učenika koji se zanimaju za

raznolike djelatnosti tehničke kulture; **prof. dr. sc. Zoran LULIĆ iz Zagreba**, profesor na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu - Katedra za motore i vozila, zrakoplovni modelar i član Modelarskog kluba Zaprešić, delegat Hrvatskog zrakoplovnog saveza pri modelarskoj komisiji FAI-ja (Federation Aeronautique Internationale), koji je u 2009. godini bio glavni organizator, direktor i glavni sudac Svjetskog prvenstva u zrakoplovnom modelarstvu koje je od 19. do 26. srpnja 2009. održano na Kravskom polju. To prvenstvo je po ocjeni međunarodnog žirija i voditelja reprezentacija bilo dosad najbolje organizirano i služiti će kao mjerilo za organizaciju budućih i Mile ŠTRK iz Rovišća, računalni operater u Školi informatike "Ivora" u Bjelovaru, član Radiokluba "Nikola Tesla" iz Bjelovara koji je u 2009. godini bio jedan od inicijatora i realizator projekta puštanja prvog hrvatskog radioamaterskog balona punjenog helijem.

Povelju Hrvatske zajednice tehničke kulture dobili su: Automodelarski klub "PRO PATRIA" iz Splita povodom postignutih iznimnih rezultata u radu s mladima u području automodelarstva, odgojno-obrazovnih programa na podizanju prometne kulture mladih, iznimne suradnje sa Zajednicom tehničke kulture grada Splita kao i održanih automodelarskih tečajeva za 23 polaznika i njihovu obuku u radionici za izradu rezervnih dijelova za automodele. Sve to u 2009. godini; Centar podvodnih aktivnosti Pula iz Pule za dugogodišnje uspjehe u obuci mladeži u podvodnim aktivnostima, posebice za obrazovanje 78 ronilaca za početnu kategoriju R1, od čega je njih 46 mlade od 18 godina, obrazovanje 18 ronilaca za kategoriju R2, obrazovanje vatrogasaca za potrebe Vatrogasne postrojbe Pula, obrazovanje 6 ronilaca za kategoriju R3 te brojne ekološke akcije u podmorju Istarske županije tijekom 2009. godine; DAUP "ORION" iz Makarske za izvanredan doprinos razvitku i promicanju tehničke kulture koji je svoju desetu godinu postojanja proslavio otvaranjem Makarske zvjezdarnice. Društvo je zahvaljujući suradnji sa Zvezdarnicom Višnjan i donaciji Korada Korlevića postavilo meteokameru pa je tako postalo dijelom projekta Hrvatske i svjetske meteorološke mreže. Klub je također uključen u tri posebna projekta UNESCO-a i IAU-a kojima se obilježila Svjetska godina astronomije; Društvo pedagoga tehničke kulture Istarske županije iz Pule za aktivno sudjelovanje u provođenju 51. natjecanja mladih tehničara Republike Hrvatske, ali i zbog sustavnog promicanja tehničkog stvaralaštva mladih i tehničke kulture u školama, klubovima i udrugama, a svu svoju aktivnost provodi na dobrovoljnom radu i entuzijazmu. Društvo je također i organizator i provoditelj brojnih općih i tematskih radionica te akcija i manifestacija koje organi-

zira Zajednica tehničke kulture Istarske županije ili neke od njezinih udruga; I. osnovna škola Varaždin za gotovo pedeset godina kontinuiranog rada u tehničkoj kulturi i osnivanju Kluba mladih tehničara te postignutih odličnih rezultata na natjecanjima mladih tehničara posebno u 2009., kao i za aktivnosti svih učitelja koji su radili i sada rade u I. osnovnoj školi na širenju tehničke kulture i pripremanju učenika za smotre i natjecanja, od kojih su mnogi izabrali životni poziv tehničke struke i Podvodno istraživački klub "MORNAR" iz Splita koji djeluje već 50 godina, a Povelja HZTK-e dodjeljuje se za tu godišnjicu kao i za iznimno bogatu aktivnost kluba u 2009. godini u kojoj su održana 4 instruktorska tečaja, seminar za instruktore za potrebe Hrvatskog ronilačkog saveza, napredni R3* i početni tečaj za nove ronioce, tečaj podvodne fotografije za građanstvo Splita i izložba podvodne fotografije u salonu Foto kluba "Split".

Počasno zvanje Instruktor-savjetnik Hrvatske zajednice tehničke kulture dodijeljeno je: **Marinu ČIKEŠU iz Rijeke** u izvanškolskim i izvannastavnim aktivnostima u području robotike, elektronike i ostalih odgojno-obrazovnih programa i **Zvonku MIHALJEVIĆU, prof. iz Fažane** u izvanškolskim i izvannastavnim aktivnostima u području elektronike i strojarstva i ostalih odgojno-obrazovnih programa u tehničkoj kulturi.

Počasno zvanje Mentor-savjetnik Hrvatske zajednice tehničke kulture dodijeljeno je **Smiljani MIČETIĆ iz Donjeg Jelenja** u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima u području građevinske i prometne tehnike.

Osobito člansko svojstvo – Počasni član Hrvatske zajednice tehničke kulture dodijeljeno je **prof. dr. sc. Vidoju VUJIĆU iz Rijeke**, doktor društveno-humanističkih znanosti – polje ekonomije, zamjenik župana Primorsko-goranske županije zbog naročitih zasluga za davanje značaja organizacijskom ustroju tehničke kulture u Primorsko-goranskoj županiji, ističući značaj krovne organizacije u županiji te značaj izumiteljske djelatnosti u gospodarstvu.

Na kraju nazočnima se obratio **prof. dr. sc. Vidoje Vujić**, počasni član Hrvatske zajednice tehničke kulture koji je zahvalio na dodijeljenom počasnom članstvu, a u ime svih nagrađenih i u svoje osobno ime na nagradama je zahvalio dobitnik nagrade za životno djelo **Ervin Debeuc**, koji je u posebno nadahnutom i emocijama ispunjenom obraćanju nazočnima poručio da iako vrijeme i situacija nisu naklonjeni tehničkoj kulturi neka ne postaju, jer nije ništa lakše bilo ni pred pedeset i više godina od kada je on osobno sudionik u njezinu stvaranju i razvijanju do današnjih dana.

51. zimska škola informatike – Krapina 2010.

Već 15. godinu zaredom Hrvatski savez informatičara – HSIN novu godinu započinje Zimskom školom informatike. Tako su se 3. siječnja 2010. godine u Krapini okupili sudionici jubilarne, 15. zimske škole informatike, koju Hrvatski savez informatičara već 10. godinu organizira u suradnji sa Srednjom školom Krapina i Krapinskim informatičkim klubom – KRIK.

Svečanost otvorenja Zimske škole informatike, uz obilježavanje dvaju važnih jubileja, održana je 4. siječnja 2010. Svojim su se prisustvom uveličali najviši uglednici Krapinsko-zagorske županije, Grada Krapine i Hrvatske zajednice tehničke kulture, kao i predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH. Nazočnima su se obratili: **Ivica Rozijan**, ravnatelj Srednje škole Krapina; **Stjepan Šalković**, predsjednik Krapinskog informatičkog kluba – KRIK i tehnički voditelj 15. ZŠI; **Josip Horvat**, gradonačelnik Grada Krapine; **Siniša Hajdaš Dončić**, župan Krapinsko-zagorske županije; **Vesna Hrvoj Šic**, ravnateljica Uprave za srednje obrazovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te **prof. dr. sc. Ante Markotić**, predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture.

Čast da otvori 15. zimsku školu informatike – Krapina 2010. pripala je **Stjepanu Glavini**, učeniku Srednje škole Prelog, najuspješnijem mladom informatičaru Hrvatske u 2009. godini, osvajaču zlatne medalje na 21. međunarodnoj informatičkoj olimpijadi u Bugarskoj i srebrne medalje na 16. srednjoeuropskoj informatičkoj olimpijadi u Rumunjskoj.

Ovom su prilikom, povodom obilježavanja dvaju jubileja: 15. zimske škole informatike u organizaciji HSIN-a i 10 godina zimskih škola informatike u Krapini, **Ivo Šeparović**, tajnik i **Alen Spiegl**, predsjednik HSIN-a dodijelili prigodne plakete i publikaciju “15 godina Zimskih škola informatike Hrvatskog saveza informatičara” pojedincima i institucijama najzaslužnijim za potporu i doprinos uspjehu ovog važnog programa HSIN-a u Hrvatskoj, posebice u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Gospodin **Šeparović** podsjetio je na početke organizacije Zimske škole informatike, pokrenute 1996. godine, kada su u isto vrijeme održane dvije, odvojene škole – u Križevcima za učenike osnovnih škola i u Zagrebu za učenike srednjih škola. Te su ZŠI izazvale izuzetan interes u lokalnim sredinama pa se odmah krenulo u organiziranje

dodatnih radionica primjerenih znanju i umijeću priključenih polaznika. *Prijelomna je bila 2002. godina, kad smo u Zagrebu, u Domu željezničke tehničke škole održali u istom terminu zimsku školu za učenike osnovnih i srednjih škola. Pokazalo se da su osnovnoškolci oduševljeni druženjem sa starijim i afirmiranim informatičarima - olimpijcima, te daju sve od sebe da bi se dokazali na jednom, višem nivou. Iskusni srednjoškolci, prokušani na međunarodnim olimpijadama su, pak, iskoristili priliku i stavili se u ulogu profesora, ne štedeći svoje vrijeme ni strpljenje sa mlađima. Osim znanja o računalima i programiranju, usađivali su im samopouzdanje i natjecateljski duh bez kojega pobjede nisu moguće. Ova se “formula” pokazala dobitnom u pripremanju najboljih mladih informatičara Hrvatske za nacionalna i međunarodna natjecanja u informatici, i rezultirala s 97 medalja do sada osvojenih za Hrvatsku na međunarodnim olimpijadama, istaknuo je gospodin Šeparović.*

Program 15. zimske škole informatike u cijelosti je održan u prostorima Srednje škole Krapina. Sudionicima je na raspolaganju bilo pet učionica sa po 15 do 20 umreženih računala spojenih na internet, učionica za dnevni boravak s tri računala, televizorom i DVD playerom te sportska dvorana.

Uz 40 učenika osnovnih i srednjih škola, pozvanih temeljem natječaja HSIN-a prema uspješnosti u 2009. godini, na 15. zimskoj školi sudjelovalo je 206 učenika i profesora iz Krapinsko-zagorske županije. Program 15. zimske škole informatike odvijao se kroz **19** radionica, od kojih su neke zbog velikog broja zainteresiranih bile podijeljene u dvije ili tri grupe. Svaki je polaznik mogao u skladu sa svojim mogućnostima izabrati jednu ili više radionica od ponuđenih:

Programski jezici: Logo, C++, C++/STL, C#.NET

Sistemske softver: Linux/Mreže

Algoritmi: Rješavanje složenih algoritamskih zadataka i olimpijskih zadataka, programiranje Pascal/C

Internet: Izrada web-stranica (Dreamweaver, HTML), PHP napredni

Film: Digitalna obrada videomaterijala

Nastavni materijali: Proračunske tablice (MS Excel), Baze podataka (MS Access), Modeliranje računalom (CNC), e-učenje (moodle, propyx)

Na 15. ZŠI u Krapini sudjelovalo je **15** predavača (6 iz Krapine, 9 iz HSIN-a), a organizaciju su vodili: tehnički voditelj 15. ZŠI **Stjepan Šalković**, dipl. inf., zamjenik organizatora **Aron Bohr** stručni suradnik HSIN-a. Brigu o učenicima osnovnih škola vodila je i za administraciju ZŠI –Krapina 2010. zadužena bila **Alenka Dogan Capan**, oec., a brigu o učenicima srednjih škola vodio je **Jasmin Velkić**, ing., vanjski stručni suradnik HSIN-a. Glavni organizator 15. ZŠI bio je **Ivo Šeparović**, dipl. ing.

Svečano zatvaranje 15. zimске škole informatike održano je 9. siječnja u dvorani SŠ Krapina. Podijeljena su priznanja sudionicima ZŠI 2010., a učenicima koji su u svojim radionicama pokazali najviše zalaganja i znanja, dodijeljene su pohvale i skromne nagrade. Zahvalnice HSIN-a dodijeljene su svim predavačima, organizatorima, sponzorima i pokroviteljima 15. ZŠI – Krapina 2010.

Svečanost zatvaranja ZŠI bila je prilika i da se uruče priznanja i nagrade najuspješnijim srednjoškolicima u 2009.

Godini. Gospodin Šeparović dodijelio je **Stjepanu Glavini** i **Goranu Žužiću** prijenosna računala s *web'n'walk* priključkom na internet (nagrade je osigurao T-HT), a gospodin **Mladen Glasenhardt**, predsjednik Hrvatskog informatičkog zbora uručio je Veliko priznanje HIZ-a za 2009. godinu učeniku Stjepanu Glavini.

Na samom kraju, **prof. dr. sc. Ante Markotić**, predsjednik HZTK-e službeno je proglasio 15. zimsku školu informatike – Krapina 2010. završenom.

15. zimsku školu informatike sponzorski su potpomogli T-Hrvatski Telekom, PC-automati, Pekom, Croatia osiguranje, Presečki grupa i Hrvatska pošta. Financijsku potporu pružili su Grad Krapina, Županija krapinsko-zagorska i Zajednica tehničke kulture Županije krapinsko-zagorske, a pokroviteljstvo je pružilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Hrvatska zajednica tehničke kulture.

Priredila **Alenka DOGAN CAPAN**

PREGLED RADIONICA, VODITELJA I POHVALJENIH SUDIONIKA

R. br.	Radionica	Predavač	Broj polaznika	Pohvaljeni
1	Logo	Filip Pavetić student FER-a, Zagreb	14	Anica Rusan, Vedran Muhar i Dominik Forjan
2	Logo natjecatelji	Goran Žužić student FER-a, Zagreb	7	Mihael Liskij, Mario Pejnović i Robert Injac
3	C++	Adrian Satja Kurdija učenik V. gimnazije, Zagreb	8	Mihovil Kucijan
4	C++/STL	Filip Pavetić student FER-a, Zagreb	5	Luka Lovrenčić, Toni Potrebić
5	C#.Net	Jasmin Velkić student FER-a, Zagreb	5	Neven Miculinić
6	Algoritmi OŠ	Viktor Braut student FER-a, Zagreb	8	Mihael Liskij, Tonko Sabolčec i Kristijan Vulinović
7	Algoritmi SŠ početni + Algoritmi OŠ napredni	Igor Čanadi student FER-a, Zagreb	13	Matej Ferenčević, Dominik Gleich, Neven Miculinić i Glorija Volarević
8	Algoritmi SŠ napredni + Olimpijski zadaci	Luka Kalinovčić i Goran Žužić studenti FER-a, Zagreb	16	Mislav Balunović, Ivan Katanić, Ivica Kičić, Gustav Matula i Marin Smiljanić
9	Linux/Mreže	Filip Pavetić student FER-a, Zagreb	6	-
10	WEB početni I.	Viktor Braut student FER-a, Zagreb	11	Igor Jedvaj, Nikola Janžek i Matija Matija
11	WEB početni II.	Viktor Braut student FER-a, Zagreb	16	Teodor Markeš, Elena Štork i Vedran Muhar
12	WEB početni III.	Bruno Rahle student FER-a, Zagreb	19	Nikola Bračević, Vlatka Bilal, Nikolina Sitar i Marija Petrušić
13	WEB napredni	Bruno Rahle student FER-a, Zagreb	11	Robert Inac, Luka Suman, Kristijan Vulinović, Mihael Peklar i Baldo Cekol
14	WEB/PHP	Igor Čanadi student FER-a, Zagreb	11	Antonio Grabar
15	Osnove računala I.	Miljenko Hmelina , prof. Srednja škola Krapina	22	Sandra Majsec, Helena Polonščak i Lora Krkalo
16	Osnove računala II.	Goran Dolovčak , prof. Srednja škola Krapina	23	Karlo Kozjak, Lara Vincelj, Mislav Žlepal, Robert Kunštek i Maja Laginja
17	Java	Jasmin Velkić student FER-a, Zagreb	8	Mihael Peklar
18	MS Excel	Krešimir Dunaj , prof. Srednja škola Krapina	19	-
19	MS Access	Suzana Ljepava , prof. Srednja škola Krapina	24	-
20	e-učenje	Stjepan Šalković , dipl. ing. Srednja škola Krapina	9	-
21	Film	Alen Spiegl , dipl. ing. predsjednik HSIN-a	13	Hrvoje Ditrh i Daniel Paleka
22	Programiranje CNC globalice	Mladen Hršak , dipl. ing. Srednja škola Krapina	11	-

Učeničke zadruge – čuvari narodne tradicijske baštine

U organizaciji Hrvatske udruge učeničkog zadrugarstva 13. ožujka 2010. održano je na tri mjesta šest regionalnih kreativnih radionica za voditelje učeničkih zadruga.

Za područje Osječko-baranjske, Brodsko-posavske, Vukovarsko-srijemske, Požeško-slavonske i Virovitičko-podravске županije, već tradicionalno, radionice su održane u OŠ Vođinci u Vođincima. Radionicu *Škola vezenja II*, na kojoj su se polaznici mogli upoznati s raznim tehnikama vezenja rubnog raspjeta vodila je Marija Levanić, prof., OŠ Vođinci, voditeljica međužupanijskog stručnog vijeća za učeničko zadrugarstvo (za županije 10, 11, 12, 14 i 16). Ova radionica nastavak je radionice *Škola vezenja I* koja je održana u prosincu 2009. na kojoj su polaznici učili razne tehnike vezenja (puni kopljasti bod, palestrina bod, ivančica bod, obamet, lančanac, ovijenac i puni bod).

Drugu radionicu vodila je Katica Gudelj, voditeljica sekcije *Spretne ruke* u OŠ Vođinci. Na ovoj radionici polaznici su se upoznali s nekoliko tehnika ukrašavanja pisanica – ukrašavanje voskom, struganjem i mramoriranjem.

Za područje Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije radionice su, također tradicionalno, održane u OŠ Mejaši u Splitu. I ovdje su održane dvije radionice. Prvu radionicu *Izrada uskršnjih dekoracija od prirodnih materijala* vodila je Maja Bašić, prof. likovne kulture, a drugu radionicu *Ukrašavanje*

jaja tehnikom dekupaž vodila je Lenka Singolo, prof. likovne kulture.

Za područje Međimurske, Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske i Varaždinske županije radionice su održane prvi put u OŠ Rovišće u Rovišću. Radionicu *Izrada uskršnjih čestitki zlatovezom i šlingovezom* vodila je Marija Jakovljević, voditeljica učeničke zadruge *Sa srcem* iz Rovišća, a radionicu *Ukrašavanje pisanica kaširanjem i mramoriranjem*, vodila je Marija Dent, voditeljica učeničke zadruge *Bilogora* iz OŠ Velika Pisanica. Sve tri škole pokazale su se kao izvrsni domaćini, a radionice je polazilo preko 120 sudionika – voditeljica i voditelja učeničkih zadruga.

Po reakcijama i vrlo visokim ocjenama polaznika sve su radionice bile vrlo uspješne. Polaznici su izrazili svoje zadovoljstvo sadržajem radionica kao i voditeljicama tj. njihovim pristupom temi, radu i polaznicima. Koliko su polaznici zadovoljni voditeljicama, toliko su i voditeljice zadovoljne polaznicima. Svi su marljivo i aktivno sudjelovali u radu, svladavali zapreke i usvojili nova znanja i vještine, koje će prenijeti u svoje škole i primijeniti u radu s učenicima u učeničkim zadrugama. Učitelji su s radionica otišli zadovoljni, s pozdravom – *nadamo se da ćemo se uskoro opet vidjeti na nekim novim kreativnim radionicama*.

Blanka DRAGOJEVIĆ

Aktivnosti Hrvatske udruge učeničkog zadrugarstva

Mojih prvih 10 godina u Školskoj zadruzi Višnja

U OŠ Ivana Filipovića u Osijeku 6. ožujka 2010. održano je predstavljanje knjižice *Mojih prvih 10 godina u školskoj zadruzi Višnja*, koju je napisao mladi zadrugar Andrej Dorić, a njezin izlazak iz tiska bio je moguć zahvaljujući financijskoj potpori Hrvatske udruge učeničkog zadrugarstva. Nakon prezentacije održan je sastanak Podružnice HUUZ-a Osječko-baranjske županije, a zatim su voditelji i suradnici učeničkih zadruga prisustvovali zanimljivim i prigodnim radionicama koje su održali članovi udruge Šokačka grana iz Osijeka. Održane su radionice: Ukrašavanje pisanica voskom – Dragić Ana, i Izrada čestitki od slame – Marija Jelenić.

A evo što nam je napisao sam Andrej Dorić o svojoj knjižici

Voljeti stvarati (za) druge

Zovem se Andrej Dorić. Učenik sam OŠ Ivana Filipovića i član zadruge Višnja u Višnjevcu. Uz svoju mamu, koja me je već prvih mjeseci mog života počela voditi u zadrugu, ja sam postao pravi zadrugar.

Odlučio sam ne zaboraviti svoja iskustva stečena sudjelovanjem na brojnim smotrama učeničkog zadrugarstva Hrvatske i zabilježiti to pisanom riječju i slikama. Nakon 10 godina zadrugarstva napisao sam malu knjigu - *Mojih prvih 10 godina u školskoj zadruzi Višnja*. Zahvaljujući mojoj mami, gospodi iz Zagreba koja vode Učeničko zadrugarstvo Hrvatske (te su financirali tiskanje knjižice), mojoj učiteljici koja me vodila prva četiri razreda, mojoj razrednici i profesorici hrvatskog jezika, a naravno i mojoj školi kojom ravna prof. Zlatko Kraljević održana je promocija moje knjižice u subotu 6. ožujka 2010. uz prisustvo velikog broja uzvanika. Toga dana u školi su se na godišnjem sastanku okupili i voditelji učeničkih zadruga s područja Slavonije i Baranje. Škola je priredila prekrasan program, prikazan je i kratki film koji sam snimio – "Slavonska bundeva"! Nakon toga, i nakon kratke zakuske, održane su radionice: izrada čestitki od slame te oslikavanje jaja voskom koje su vodile članice udruge Šokačka grana.

Što sada reći a da se sve to ne zaboravi? Bilo bi lijepo kad bi i moja škola osnovala zadrugu. Ja bih puno pomogao zbog svog sada već velikog iskustva, a nakon deset godina, možda neki drugi učenik doživi ovakav prekrasan dan u školi.

Hvala svima, od srca, a vi, koji ovo čitate, znajte - kako god bilo, trud i volja uvijek donesu plod.

Andrej DORIĆ, učenik 5. b razreda

Prijam kod predsjednika uprave KONČAR ELEKTROINDUSTRIJA d.d.

Darinko Bago: "Udruga inovatora Hrvatske se treba zalagati za kvalitetnije vrednovanje tehnologija i istraživačkog rada"

Predsjednik uprave KONČAR ELEKTROINDUSTRIJA d.d. **Darinko Bago** primio je delegaciju Udruge inovatora Hrvatske u povodu nedavnog uspjeha Končarevih inovatora na međunarodnom sajmu inovacija, novih tehnologija i proizvoda INVENTIKA koji je krajem listopada održan u Bukureštu.

Susretu su prisustvovali i u razgovoru sudjelovali i član uprave KONČAR ELEKTROINDUSTRIJA d.d. **mr. Vladimir Plečko**, **mr. Vladimir Siladi**, voditelj dijela projekta iz KONČAR INSTITUTA ZA ELEKTROTEHNIKU, te **Jusuf Crnalić**, glavni voditelj projekta. U ime Hrvatske zajednice tehničke kulture sudjelovao je **prof. dr. sc. Ante Markotić**, a Udruge inovatora Hrvatske **prof. dr. sc. Stjepan Car**, predsjednik, **Vojislav Raušević**, glavni tajnik, i **Pavao Havliček**, zamjenik glavnog tajnika.

Tom prigodom predsjednici Hrvatske zajednice tehničke kulture prof. dr. sc. Ante Markotić i Udruge inovatora Hrvatske prof. dr. sc. Stjepan Car uručili su Darinku Bago posebnu Veliku nagradu, drugu po vrijednosti, koju je Končarevim inovatorima za "Niskopodni elektromotorni vlak", dodijelila Državna agencija za znanstvena istraživanja, inovacije i transfer tehnologija Rumunjske. U obrazloženju nagrade istaknuto je da je temeljni kriterij bio povezanost inventivnog i znanstvenog istraživanja s proizvodnjom i plasmanom na tržište.

Istom prigodom uručena je Jusufu Crnaliću, voditelju projekta „Niskopodni elektromotorni vlak“, zlatna medalja.

Predsjednik Udruge inovatora Hrvatske dr. Car predstavio je programe Udruge te posebno istaknuo da se oni temelje na nastojanjima i aktivnostima povezivanja akademске zajednice i gospodarstva u Hrvatskoj. Iskustva iz inozemstva koja smo stekli na sajmovima inovacija, novih tehnologija i proizvoda ukazuju da se svijet sve više okreće komercijalizaciji znanstveno-istraživačkih projekata i njihovu usmjeravanju ka konkretnim potrebama industrije.

Jednako tako nagrađivanje inventivnih i kreativnih pojedinaca izuzetno je poticajno, ponekad i znači više od materijalne nagrade, istaknuo je dr. Car.

Predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture dr. Markotić naglasio je značenje Zajednice u njegovanju tehničke kulture posebice među mladima. Svi smo svjesni da nas samo proizvodnja može izvesti iz krize koja nije samo financijska. Zainteresirati mlade za tehnička zanimanja zbog toga je jedan od najvažnijih ciljeva Hrvatske zajednice tehničke kulture i njezinih 15 nacionalnih saveza, istaknuo je dr. Markotić.

Darinko Bago je zahvaljujući na primljenoj nagradi naglasio da je u Hrvatskoj premalen broj proizvodnih tvrtki koje poput KONČARA, te tvrtki u području farmaceutike i kemijske industrije, imaju organizirani znanstveno istraživački rad. Iako se u Hrvatskoj 60 tisuća ljudi bavi istraživanjem i razvojem, u akademskoj se zajednici, ali i šire, ne cijeni dovoljno njihov rad.

Problem je u Zakonu o znanosti koji definira da se znanošću bave samo znanstvenici. Prema tom zakonu Tesla nikad ne bi bio to što jest. U tom zakonu zanemareni su svi koji se bave istraživanjima i razvojem tehnologija, a činjenica je u znanstvenoj praksi da tehnologija pretvara inovaciju u proizvod.

Udruga inovatora Hrvatske treba inzistirati na promjeni Zakona o znanosti kako bi uključio tehnologije i istraživače te se zalagati za izgradnju sustava referenci i izvrsnosti, kao i stvaranje posebnog Fonda za nagrađivanje i promociju.

Nažalost u našoj vladi nema savjetnika premijera za tehnologije. Mišljenje je da bi u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa trebali postojati direktor i glavni znanstvenik Ministarstva. Funkcija direktora trebala bi biti povezivanje znanosti i gospodarstva, a glavnog znanstvenika izgradnja i poticanje izvrsnosti.

Zbog svega toga Udruga inovatora Hrvatske ima uz ostalo i obvezu zalagati se i inicirati promjene koje bi ove nepravde ispravile, naglasio je predsjednik uprave KONČAR ELEKTROINDUSTRIJA d.d. Darinko Bago.

*Pavao HAVLIČEK
Fotografija Iva Sviben, „KONČAREVAC“*

VIROEXPO – prigoda za promociju AGRO ARCA-e

A GRO ARCA 2010. želi predstaviti gospodarske mogućnosti grada Slatine u poljoprivredi i prehrambenoj industriji, mogućnosti Virovitičko-podravске županije u poljoprivredi i prehrambenoj industriji kao i gospodarske mogućnosti partnera gradova, županija, institucija.

Prvu najavu i promociju AGRO ARCA-e 2010., 3. međunarodnog sajma inovacija, novih ideja, proizvoda i tehnologija u poljoprivredi i prehrambenoj industriji Udruga inovatora Hrvatske i Grad Slatina održali su tijekom trajanja 15. međunarodnog sajma gospodarstva, obrtništva i poljoprivrede u Virovitici - Viroexpo. Da se promovira sajam koji ima budućnost potvrdila je i predsjednica Vlade Republike Hrvatske **Jadranka Kosor** koja je u svom govoru prigodom otvaranja sajma Viroexpo rekla da je veseli činjenica da izlagači pokazuju svoju pamet, mudrost i znanje i da Hrvatska unatoč teškim vremenima ima snage za gospodarske promjene.

Ovogodišnji Viroexpo koji je trajao od 22. do 24. siječnja otvorio je svoja vrata za 700 izlagača iz 19 zemalja na prostoru od 22.000 četvornih metara. Zajednički izložbeni prostor na tom značajnom sajmu imali su Grad Slatina i Udruga inovatora Hrvatske. Tijekom tri dana predstavnici Udruge inovatora Hrvatske, **Silvana Svilar** i **Igor Dujmović** obavili su razgovore s predstavnicima županijskih gospodarskih i obrtničkih komora iz Bjelovara, Čakovca, Karlovca, Koprivnice, Krapine, Osijeka, Otočca, Požege, Pule, Siska, Slavonskog Broda, Šibenika, Virovitice, Vukovara, Zadra, Zagreba i Privredne komore Unsko-Sanskog kantona. Sve te komore kao snažni promotori svojih sredina i njihovih gospodarskih mogućnosti zainteresirane su i za prezentaciju svojih novih i inovativnih vina, čajeva, sireva, meda, proizvoda temeljenih na ljekovitom bilju, kao i inovacija u poljoprivrednoj mehanizaciji te novih tehnologija u poljoprivredi koje se primjenjuju u njihovim sredinama.

Prva sljedeća poslovna suradnja kreće promocijom AGRO ARCA-e u Brodsko-posavskoj županiji u Novoj Gradiški na sajmu Poduzetničkih ideja. U mjesecu veljači dogovorena je zajednička prezentacija AGRO ARCA-e u Istarskoj županiji s HGK Pula i Društvom inovatora Pula za vrijeme održavanja sajma HISTRIA.

Obrtničke komore koje okupljaju obrtnike i OPG-e svojih županija zajedničkim predstavljanjem malih poduzetnika i obrtnika financijski pomažu u ovim kriznim vremenima. Obrtničke komore županija iz Bjelovara, Virovitice, Međimurske županije, Osijeka, Vukovara, Slavonskog Broda, Karlovca, Križevaca, Požege nastojat će, kako su nam rekli, na isti način prezentirati svoje članove i na 3.

međunarodnom sajmu AGRO ARCA 2010. u Slatini. Vođeni su razgovori i s predstavnicima tvrtke AGROKOR i Zdenka iz Velikih Zdenaca. Promociju svojih tvrtki najavili su i na sajmu u Slatini.

Župan Virovitičko-podravске županije **Tomislav Tolušić** tijekom razgovora istaknuo je da će se Virovitičko-podravska županija i ove godine aktivno uključiti u organizaciju sajma AGRO ARCA. Uvjeren je da će Županija ove godine, u okviru svojih mogućnosti, uspjeti značajnije financijski podržati sajam AGRO ARCA-u.

S predstavnicima stranih zemalja, Republike Češke, Bosne i Hercegovine, Srbije, Austrije i Makedonije koje su nastupile na Viroexpu 2010. načelno je dogovoreno njihovo sudjelovanje i dolazak u Slatinu.

Veliku pažnju na sajmu izazivala je maskota AGRO ARCA-e 2010, koja je šetala po cijelom sajmu i dijelila promotivni materijal AGRO ARCA-e svim izlagačima i posjetiteljima. To je ujedno bila i prva promocija nekog sajma uz pomoć maskote na Viroexpu. Kako se radi o sajmu novih ideja i novih proizvoda nije ni čudno da smo i prezentaciju AGRO ARCA-e željeli promovirati na nov način.

O suradnji na promociji AGROARCA-e razgovaralo se i s predstavnicima Glasa Slavonije koji je prošle godine bio medijski pokrovitelj sajma u Slatini.

Pozivom izlagačima Viroexpa i predstavljanjem AGRO ARCA-e 2010. kroz kronologiju dosadašnjih sajmova AGRO ARCA na izložbenom prostoru, nadamo se da smo potaknuli potencijalne izlagače da svoje inovacije i proizvode predstave i u Slatini u izložbenom prostoru Agroduhana. U promociji su sudjelovali predstavnici grada Slatine **Vera Radaš** i **Marin Kokorić**, a u ime Udruge inovatora Hrvatske **Vojslav Raušević**, glavni tajnik, **Silvana Svilar** i **Igor Dujmović**, stručni suradnici, i tajnik Udruge vitezova hrvatskog inovatorstva **Marko Abramović**.

Silvana SVILAR i Igor DUJMOVIĆ

12. poljoprivredno-poduzetničke ideje 2010.

Svilar, i Udruge inovatora Nova Gradiška, Silvije Savi, tom su prigodom uručili promotivni materijal ministru Čobankoviću koji je na čelu Ministarstva koje je već dva puta bilo pokrovitelj sajma AGRO ARCA.

Tijekom održavanja manifestacije razgovaralo se sa zamjenikom gradonačelnika Nove Gradiške, Milanom Matešom, pročelnikom Upravnog odjela za poljoprivredu pri Brodsko-posavskoj županiji Željkom Burazovićem, Ernestom Nadom iz Odsjeka za poljoprivredu, šumarstvo i prehrambenu industriji pri HGK Osječko-baranjske županije, Ljiljanom Siročić iz Turističke zajednice grada Nova Gradiška, predstavnicima Poljoprivredne škole iz Slavonskog Broda, Dijanom Katicom predstavnicom Eko-etno Hrvatska, predstavnicima općine Dragalić i Cernik i velikim brojem samostalnih izlagača. Svi su zainteresirani za poslovnu suradnju i prezentaciju rezultata svog rada na sajmu AGRO ARCA 2010. te naglašavaju da je to idealno mjesto za razmjenu iskustava i upoznavanje s novim dostignućima u prehrambenoj i poljoprivrednoj industriji.

U organizaciji Brodsko-posavske županije (Upravnog odjela za poljoprivredu i gospodarstvo), Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, Hrvatske poljoprivredne agencije i grada Nove Gradiške održana je savjetodavna manifestacija 12. poljoprivredno-poduzetničke ideje 2010. u Novoj Gradiški od 29. do 30. siječnja 2010. koju je na prigodnoj svečanosti otvorio ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Petar Čobanković. 12. poljoprivredno-poduzetničke ideje, vrlo zanimljiva i korisna dvodnevna manifestacija održana ovih dana u Novoj Gradiški, u potpunosti je ispunila svoju svrhu, tvrde svi sudionici.

Kroz niz radionica i predavanja izlagači i posjetitelji mogli su se upoznati s operativnim programima u poljoprivrednoj proizvodnji kao i najnovijim tehnologijama u ratarskoj, stočarskoj, povrtlarskoj i voćarskoj proizvodnji i preradi. Manifestacija je održana u prostorima Društvenog doma gdje se predstavilo 106 izlagača, od toga 78 izlagača iz Brodsko-posavske županije, a 28 s područja Osječke županije, Zagrebačke županije, Grada Zagreba i Zadarske županije.

Takvu prigodu iskoristile su Udruga inovatora Hrvatske i udružena članica Udruga inovatora Nova Gradiška za promociju 3. međunarodnog sajma inovacija, novih ideja, proizvoda i tehnologija u poljoprivredi i prehrambenoj industriji AGRO ARCA 2010. koji će se održati od 7. do 9. svibnja 2010. u Slatini.

Na izložbenom prostoru predstavljen je i Poslovno-inovacijski potporni centar Nova Gradiška. Delegati Udruge inovatora Hrvatske, Silvana

SVILAR, i Udruge inovatora Nova Gradiška, Silvije Savi, tom su prigodom uručili promotivni materijal ministru Čobankoviću koji je na čelu Ministarstva koje je već dva puta bilo pokrovitelj sajma AGRO ARCA.

Na ovogodišnjoj manifestaciji dodijeljene su i tri novčane nagrade za ukupni dojam izlagača. Tako je prvu nagradu i iznos od 1000,00 kuna osvojio OPG HALAMBEK iz Starog Petrovog Sela za proizvode od kupine. Drugu nagradu i iznos od 500,00 kuna osvojio je pčelarski obrt PČELARSTVO JAKUBEK za proizvode od meda, a treću nagradu i iznos od 300,00 kuna JOSIP POLJAC – inovator iz Nove Kapele s novim drvenim kalupom za cijedenje limuna.

Silvana SVILAR

17. gospodarska izložba HISTRIA u Puli

Dobra prigoda za promociju AGRO ARCA-e 2010.

Ovogodišnja 17. po redu gospodarska izložba HISTRIA koja je održana od 3. do 4. veljače u hotelu Histria, a u organizaciji HGK – Županijske komore Pula okupila je 280 izlagača iz 17 županija kao i goste izlagače iz Italije, Slovenije, Srbije te Bosne i Hercegovine.

Radi se o tradicionalnom mjestu okupljanja izlagača iz cijele Hrvatske. Izložba naravno ne bi doživjela tolike godine da HGK – Županijska komora Pula nema odličnu suradnju s drugim komorama iz Hrvatske. Kvalitetna suradnja pokazala se i ove godine uspješnim predstavljanjem karakterističnih proizvoda pojedine županije. Izlagači su predstavili proizvode prehrambene industrije sira, ulja, meda, marmelada, kolača, pršuta, kobasica, riba i da ne nabrajamo dalje. Radilo se o širokom asortimanu prehrambenih proizvoda. *Posebnost izložbe očituje se u mogućnosti predstavljanja malih proizvođača kojima je često zbog visokih troškova, nedostupan nastup na sajmovima istog ili sličnog profila. Vrlo često takvi proizvođači nude tržištu nove proizvode, a upravo je na Histriji predstavljen značajan broj novih, kvalitetnih hrvatskih proizvoda ciljnom tržištu - predstavnicima turizma, trgovine i drugim poslovnim posjetiteljima,* naglasila je Jasna Jaklin Majetić, predsjednica Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Pula.

Predstavili su se prepoznatljiviji proizvođači, a i oni manje poznati koji su došli na izložbu Histria kako bi prošli svoje potencijalne kupce – partnere u turizmu, trgovini, velikim trgovačkim lancima.

Program izložbe bio je popraćen i nizom stručnih predavanja i prezentacija.

Poseban gost izložbe bio je grad Vodnjan koji je na Histriji ujedno proslavio i svoj Dan grada.

Kako se radi o izložbi koja predstavlja kvalitetne hrvatske proizvode, Udruga inovatora Hrvatske i grad Slatina, a u suradnji s HGK Virovitičko-podravskje županije, na izložbi su promovirali i 3. međunarodni sajam inovacija novih ideja, proizvoda i tehnologija u poljoprivredi i prehrambenoj industriji AGRO ARCA.

Bila je to prigoda da se predstavimo potencijalnim izlagačima AGRO ARCA-e 2010.,

da pozovemo sve predstavnike prisutnih komora da u svojim sredinama najave izložbu AGRO ARCA 2010., da pozovemo sve samostalne izlagače u Slatinu kako bi se još jednom predstavili u novom okruženju.

Tijekom izložbe obavljani su razgovori s predstavnicima HGK Sisačke županije, HGK Brodsko-posavske županije, HGK Riječke županije, HGK Šibenske županije, predstavnicima komore iz Srbije, Bosne i Hercegovine i obrtničke komore Trento iz Italije, predstavnicima grada Vodnjana.

Na prostoru HGK Virovitičko-podravskje županije, gdje je i predstavljen sajam AGRO ARCA 2010., Milan Vandura, tajnik komore i zastupnički tim Udruge inovatora Hrvatske pozvali su i grad domaćin, Pulu, kao i Istarsku županiju da se s odabranim proizvodima svoje županije zajedno predstave u Slatini. Gradonačelnik Pule Boris Miletić i pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo u županiji Alen Damijanić, prihvatili su poziv i rekli da će nastojati predstaviti svoju županiju u Slatini.

Razgovor je obavljen i s gospodinom Milanom Antolovićem, pročelnikom Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu pri Istarskoj županiji koji je rekao da će u okviru svojih mogućnosti podržati izlagače Istarske županije da se predstave na AGRO ARCA-i 2010.

U promociji i razgovorima sudjelovali su kao dio predstavničkog tima Udruge inovatora Hrvatske predstavnici Saveza udruga inovatora Istarske županije i Društva inovatora Pula Đani Pincan i Leo Pincan.

Silvana SVILAR i Pavao HAVLIČEK

Radioamateri u kriznim situacijama

Na njih se uvijek može računati

Jedan od temeljnih ciljeva goleme radioamaterske obitelji pružanje je pomoći unesrećenima uspostavljanjem radioveza u trenucima kada su ostali sustavi, zbog uništene infrastrukture ili neopterećenosti, izvan uporabe. Članovi Međunarodne radioamaterske udruge (IARU) utemeljili su posebnu radioamatersku mrežu kojom su s nekoliko točaka raspoređenih na svim kontinentima "pokrili" cijeli svijet, te na taj način razmjenjuju informacije u slučaju katastrofa ili nesreća golemih razmjera. Na posebno otvorenoj web-stranici (<http://hflink.net>), odnosno, njezinu forumu, radioamateri razmjenjuju svoje spoznaje i iskustva, poglavito o aktualnim tragičnim događajima.

I članovi Hrvatskog radioamaterskog saveza priključili su se toj akciji te nastavili pripreme za uključivanje u rad u izvanrednim prilikama utemeljenjem posebnog "sustava radioamaterskih veza u kriznim situacijama" (HRSVKS). Slijedom toga, u subotu 13. ožujka održan je sastanak kojem su nazočili: glavni koordinator HRS-a za sustav HRSVAK, **Željko Herman**, 9A5EX, koordinator za zaštitu i spašavanje pri HZTK-i, **Vladimir Severinac**, 9A6AIV, predstavnik HRS-a u Međunarodnoj radioamaterskoj udruzi za veze u izvanrednim situacijama, **Željko Pilat**, 9A2R, predsjednik HRS-a **Zdenko Blažičević**, 9A2HI, te još desetak radioamatera koji će biti uključeni u sustav veza za potrebe Stožera zaštite i spašavanja RH i Zapovjedništva civilne zaštite RH. Na sastanku su predstavljani Plan djelovanja radioamatera u sustavu zaštite i spašavanja te digitalna vrsta rada kao jedan od oblika elektroničkog komuniciranja u sustavu HRSVKS. Da podsjetimo: temeljem Zakona o zaštiti i spašavanju, HZTK je obvezna sudjelovati u pripremi i provedbi aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju živo-

ta i imovine i otklanjanju posljedica prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa. HZTK se posebnim Sporazumom obvezala zajedno s Hrvatskim radioamaterskim savezom (a u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje) izraditi Plan djelovanja radioamatera u takvim situacijama.

Mada je riječ o lokalnoj radiomreži za slučaj prirodnih i tehničkih katastrofa, iz Međunarodne radioamaterske udruge stigle su sredinom ožujka 2010. riječi ohrabrenja i podrške u tom poslu. Predsjednik IARU-a R1, **Hans**, PB2T (Nizozemska), i IARU koordinator za veze u izvanrednim prilikama, **Greg**, G0DUB (Velika Britanija), pohvalili su rad hrvatskih radioamatera te istaknuli zadovoljstvo što je HRS jedna od 30 radioamaterskih udruga u svijetu u kojoj je utemeljena "radioamaterska grupa za veze u izvanrednim prilikama" s kojom će rado podijeliti saznanja iz te oblasti. Nema sumnje da se zadatak

utemeljen na suradnji i idejama između DUZS-a, HZTK-e i HRS-a, uspješno nastavlja. Tijekom sljedećih radioamaterskih susreta u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici, posebna točka bit će upravo sustav HRSVKS, a tom će prigodom, mnogi zainteresirani dobiti odgovore na brojna, za sada otvorena pitanja.

Hrvatska zove Čile!

Odmah nakon potresa u Čileu, u Hrvatski radioamaterski savez stigla je molba **Francisca Devije Aldunatea**, konzula Republike Čile u Zagrebu, da se pokuša saznati što se desilo s osobama čiji je sin, mladi športaš, nekoliko dana prije potresa došao u Split na športske pripreme. Odmah se grupa za izvanredne prilike, "prebacila iz mirnodopskog u izvanredno stanje". **Romildo**, 9A3MR, iz Splita, nakon nekoliko bezuspješnih pokušaja stupio je u vezu posredstvom **Sergia**, LU7YS, radioamatera iz Argentine, s potresom razrušenim područjem i gradom Concepciónom, a s istim ciljem upućena je usporedna poruka preko radioamaterskog *HF linka*. Sergio se iz Argentine uključio u rad čileanske radioamaterske mreže za opasnost te se neposredno raspitao za osobe koje su tražene iz Hrvatske. Kako je Romildo javio, mreža za opasnost u Čileu (*RECNA, Red Chilena Nor Austral del Servicio*) aktivirala se naposredno nakon rušilačkog potresa, doslovno u nekoliko minuta. Rabe jednostavne radijske postaje, akumulatora i žičane antene. "Mreža" je izuzetno dobro organizirana i funkcionira uz poštivanje reda i svih obveznih procedura rada. Zahvaljujući takvoj organizaciji, zahtjevi za potragom koji su preko članova hrvatskog HRSVKS-a upućeni u Čile bili su riješeni u vrlo kratkom roku te su povratne informacije

Zanima li vas kako izgleda jedna od prvih radioamaterskih veza s postajom iz Haitija, tijekom potresa na tom otoku, poslušajte i pogledajte izuzetno zanimljivu snimku na Youtubeu: www.youtube.com/watch?v=JqaKzIkyBug

bile prosljeđene čileanskom veleposlanstvu koje ih je slalo svojim građanima zatečenima u našoj zemlji.

Član HRS-a u ekipi Crvenoga križa na Haitiju

Kada smo saznali da će i član Hrvatskog radioamaterskog saveza, ujedno i jedan od koordinatora u sustavu SRKVS-a, Osječanin **Tihomir Štrekelj, 9A6GAE**, biti u ekipi koja odlazi na Haiti, tragedija koja je zadesila stanovnike glavnog grada te otočne države postala nam je još bliža. Naš Tihomir **određen je među trojicom kandidata, dragovoljaca, da pođe pomoći unesrećenim ljudima. Vijest koja nas radioamatere nije ostavila ravnodušnima, mada ne ide temeljem onoga što nas spaja, kao radioamatere. Znali smo da je Tihomir obučen za posao, koji kao volonter Crvenog križa obavlja već niz godina. Sada će na dalekom Haitiju sudjelovati u pročišćavanju vode za stanovništvo pogođeno katastrofalnim potresom. No, za pripreme za ovaj daleki put, nije mu preostalo puno vremena: od kada je saznao da će ići, pa do polaska, imao je samo dva dana. Upravo zbog toga smo požurili na tiskovnu konferenciju, koju je sazvao naš Crveni križ, kako bi se još jednom susreli s Tihomir, te mu poželjeli sretan put. Brojna novinarska ekipa okupirala je prostorije u zagrebačkoj ulici Crvenog križa. Štrekelj jer prvi volonter hrvatskog Crvenog križa**

koji odlazi na to područje, a nakon šest tjedana zamijenit će ga drugi, obučeni volonter ove humanitarne udruge. Bila je to prigoda da nazočni saznaju o stručno-tehničkoj komponenti ovog odlaska, ali i reakcijama Tihine obitelji, njegove supruge i sinova...

Nismo mogli odoljeti već smo brojna pitanja prekinuli jednim našim, radioamaterskim: Malo tko od nazočnih zna da si član Hrvatskog radioamaterskog saveza. Mi smo ponosni što netko od nas odlazi pomoći tom nastradalom narodu. Hoćeš li pokušati stupiti u kontakt s radioamaterima koji su trenutačno u Haitiju, odnosno, kako ćeš komunicirati s obitelji, kolegama u Zagrebu?

Tihomir je odgovorio: Moj temeljni zadatak je skrbiti oko pročišćavanja vode, što je jedan od prioritetnih zadataka pri saniranju posljedica potresa. Svakako da ću nastojati potražiti neke od radioamatera. Osobnu radiopostaju ne nosim, jer nije bilo vremena za pripremu. Čuo sam da se jedan francuski radioamater zadesio u Haitiju tijekom potresa. A bude li slobodnog vremena, u što sumnjam, pokušat ću se javiti preko njegove radijske postaje.

Nakon tiskovne konferencije, izvršni predsjednik hrvatskog Crvenog križa Nenad Javornik nije krio zadovoljstvo što smo u njegovu volonteru prepoznali člana HRS-a. Rekao nam je da je ta organizacija već nekoliko puta surađivala s Hrvatskim radioamaterskim savezom te da se nada da će se ta suradnja i dalje nastaviti.

E. M.

41. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva

Javnim žiriranjem, održanim po pravilima UNICA-e, i svečanom podjelom nagrada u Splitu je u nedjelju 29. studenoga 2009. godine završena 41. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva.

Splitska je revija bila posebna po nizu stvari. Prijavljeno je na nju čak 190 filmova, što je ogroman napredak u odnosu na nekoliko proteklih, *sušnih* godina, zapaženo je da je sve više samostalnih autora (24 samostalna i 36 autora pristiglih iz klubova, udruga, institucija i akademija), a posebno kako je sve više žena. Među 47 odabranih radova prikazanih u šest revijskih projekcija čak je 15 koje su potpisale autorice, a među devet odabranih za dodjelu nagrada dvije trećine su *ženski* radovi. Ne čudi stoga što se u kuloarima 41. revije moglo čuti kako filmsko stvaralaštvo, bar ono neprofesijsko, sve više postaje, baš poput medicine ili prosvjete, žensko zanimanje. A što bi u tomu moglo biti loše!?

Treću nagradu 41. revije hrvatskog filmskog i videostvaralaštva osvojili su eksperimentalni *Blue Black Ber-*

lin Ane Bilankov, jedne od pobjednica 40. revije, samostalne autorice koja djeluje u Zagrebu i Berlinu, idilična noćna promenade uz rijeku Spree u Berlinu, koja se nenadano pretvara u katastrofični scenarij te igrani *Igra* Mije Prkić, UMAS Split, o *srdačnim* bračnim odnosima muža i žene, koju strasno želi ubiti, a druge su podijelili dokumentarni *22:22 Split Zagreb* Tonča Gačine, UMAS Split, o ljudima koji žive na istočnoj strani željezničkog kolodvora u Splitu, dokumentarni *Ana je otišla* Davora Sanvincentija, samostalnog autora iz Poreča, o odlasku ljubljene žene iz života mladog pjesnika, igrani *Crveno* Sonje Tarokić, ADU Zagreb, još jedne pobjednice 40. revije, o posesivnoj majci i njezinoj kćeri Marini

koja bezuspješno pokušava pobjeći iz takva života i igrani film *Ruptura* Milana Latkovića, UMAS Split, o jednoj krivoj odluci koja sruši sve.

Pobjednici 41. revije hrvatskog filmskog i videostvaralaštva su igrani film *Danijel* Hane Jušić, ADU Zagreb, koja je 2008. godine osvojila specijalnu diplomu, o beskrajoj ljubavi majke i sina, koji bezuspješno pokušava ostvariti svoj život, dokumentarni *Dvi, tri beside* Ivane Rupić, samostalne autorice iz Šibenika, koja je 2008. godine na 40. reviji bila nagrađena specijalnom diplomom, o sestrama Mili i Ivi, staricama u devedesetim godinama života, i više, koje same i jedine žive u selu Vidovići pored Vrgorca i igrani *Kinkachoo* Daine Oniunas-Pusić, ADU Zagreb, o četvero ljudi, dva para od kojih jedan uspijeva ostvariti punu komunikaciju iako je djevojka gluhoonijema, i liječnicima u ljubavničkom odnosu koji se ne razumiju. Ovaj je film u prvom glasanju dobio svih pet glasova članova ocjenjivačkog suda.

Iako su nagrade 41. revije hrvatskog filmskog i videostvaralaštva bile, u skladu s tradicijom Kino kluba Split, u obliku utega, najtežih za dobitnike treće nagrade i najlakših za pobjednike, organizatori su ovaj put odlučili, iz humanih razloga, načiniti replike od gline. No, da su nagrađene baš obdarili *gevihtima* od lijevana željeza, ne bi im bilo teško odnijeti ih svojim domovima. Čak ni kad je o nježnim ženskim rukama riječ. Slatki teret pobjednika 41. revije hrvatskog filmskog i videostvaralaštva nosit će cijelu godinu, i zauvijek, a već studenoga 2010. godine netko će ih drugi naslijediti, na 42. reviji koja se već počela pripremati.

Duško POPOVIĆ

Još jednom za Riju

Dejeće filmsko i videostvaralaštvo može imati i posve praktičnu funkciju i poslužiti kao vrijedan dodatak u edukativnim ili humanitarnim akcijama koje su posvećene raznim sadržajima, poput zdravstvenih ili odgojnih.

Ustanova za rehabilitaciju djece s oštećenjem vida i dodatnim oštećenjima *Mali dom*, Zagreb, zagrebačka Osnovna škola Rudeš i Hrvatski filmski savez organizirali su filmski program koji je pod naslovom *Još jednom za Riju* održan u nedjelju 21. ožujka 2010. godine u kinu Tuškanac, u Zagrebu.

Mali dom je jedina institucija socijalne skrbi u Hrvatskoj koja se bavi rehabilitacijom djece s oštećenjima vida i drugim višestrukim oštećenjima, u dobi od rođenja do treće godine života, a rehabilitaciju zatim provodi sve do navršene 21. godine života svojih korisnika. Prvih petnaest godina djelovanja radili su pod imenom *Mala kuća*.

Školska filmska skupina Osnovne škole Rudeš, koju vode profesorica hrvatskog jezika **Mirjana Jukić** i socijalna pedagoginja **Katica Šarić**, jedna je od najuspješnijih u Hrvatskoj, s nizom vrijednih filmova i brojnim osvojenim nagradama i priznanjima, a među posebnostima njihova djelovanja je i orijentacija na teme koje se s punim pravom mogu nazvati javnozdravstvenima.

Hrvatski filmski savez okuplja gotovo četrdeset filmskih klubova i udruga odraslih autora i stotinjak školskih filmskih skupina iz cijele Hrvatske, a među svojim brojnim aktivnostima, u suradnji s Hrvatskom mrežom zdravih gradova, organizira i provodi susrete *Dječe filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnog zdravstva*,

početkom srpnja svake godine, u Motovunu, na Ljetnoj školi unapređenja zdravlja.

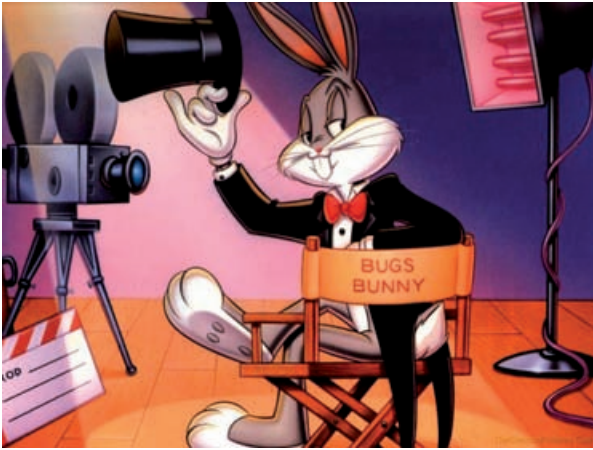
Na nedjeljnoj su projekciji prikazani filmovi članova školske filmske skupine OŠ Rudeš *GUK* (o dvojici braće, učenicima OŠ Rudeš, oboljelim od dijabetesa), *Dečko koji može sve* (o učeniku OŠ Rudeš rođenom s tjelesnim oštećenjem, koji je postao plivački šampion), *Još jednom za Riju* (o vrijednoj pomoćnici pri rehabilitacijskim programima u *Malom domu*) te *Pseća škola* (o Rijinoj djeci).

Brojna je publika, među kojom su bili korisnici programa *Malog doma* i njihovi roditelji, učenici zagrebačkih i zaprešićkih osnovnih škola, učitelji, liječnici, socijalni pedagozi i svi zainteresirani, sa zanimanjem pogledala četiri filma autora iz školske filmske skupine OŠ Rudeš, a program je zaokružen iznošenjem dojmova o viđenim filmovima i prijedlozima da se uskoro ponovo organiziraju slični susreti.

Duško POPOVIĆ

Crtić u vrtić 2

U prostorima *Međunarodnog centra za usluge u kulturi*, u zagrebačkom naselju Travno, održana je u četvrtak, 18. ožujka prva projekcija filmova u nastavku projekta filmske i audio-vizualne kulture *Crtić u vrtić* u kojem se animirani filmovi nastoje približiti djeci vrtičkog uzrasta. Projekt je uspješno pokrenut listopada prošle godine, a nastao je po zamisli profesorice hrvatskog jezika **Melite Horvatek Forjan**, koja je ujedno i voditeljica školske filmske skupine ZAG u zagrebačkoj osnovnoj školi *Marije Jurić Zagorke*. Projektom, koji je od samoga početka prepoznala i podržala i tajnica Hrvatskog filmskog saveza **Vera Robić Škarica**, želi se sustavno i slojevito približiti djeci predškolskoga uzrasta kvalitetne i edukativne filmske sadržaje, a s obzirom na mogućnosti njihove percepcije projekcije su ograničene na najviše 45 minuta.

Ove se godine djeci iz dječjih vrtića u zagrebačkim naseljima Travno, Dugave, Utrina i Sopot prikazuje osam novih filmova, koji svojom raznolikošću žele ukazati na brojne mogućnosti animacije. Tako mališani gledaju crtane filmove *Plava čarolija* i *Slučajna pustolovina*, nastale u Školi animiranog filma Čakovec, odnosno *Matematika*, kojeg su sačinili najmlađi članovi Foto video kluba „Mirko Lauš“ iz Pitomače, kao i crtano-igrani *Ljučibasta priča*, mladih autora iz FKVK Zaprešić, koji su sačinili i dva lutkarska rada, *Misterij nestale mrkve* i *Foto-safari* te kolažni *Dva grada* i dokumentarni koji se tako i zove, *Dokumentarni o animiranom*.

U prvom su dijelu projekta, održanom protekle jeseni, djeca nakon odgledanih filmova crtala svoja viđenja animiranih likova i situacija, a sada su ti crteži izloženi na prigodnoj izložbi, postavljenoj u prostorima MČUK-a, koja će se obogaćivati novim dječjim radovima na papiru ili od plastelina.

Projekt *Crtić u vrtić 2* provodi se u suradnji ZAG-a, *Hrvatskog filmskog saveza* i *Međunarodnog centra za usluge u kulturi*, a financijski je potpomognut sredstvima Gradskog ureda za kulturu, obrazovanje i sport Grada Zagreba. Uz Melitu Horvatek Forjan u realizaciji sudjeluju i njezine kolegice, profesorice hrvatskog jezika iz OŠ Marije Jurić Zagorke, **Nataša Jakob** i **Ana Brčić-Bauer**, koje su i voditeljice ZAG-a. Iako je struktura aktivnosti detaljno zadana razradom projekta, svaka od voditeljica pristupa mu na svoj način, prilagođavajući vlastitim senzibilitetom temeljne i popratne sadržaje, što je dodatna vrijednost projekta.

Programom projekcija predviđeno je trajanje proljetnoga dijela projekta *Crtić u vrtić 2* tokom ožujka i travnja, a njegovi će rezultati svakako potaknuti razmišljanja o jesenskom nastavku i o mogućem širenju projekta i na druge zagrebačke i ne samo zagrebačke dječje vrtiće.

Duško POPOVIĆ

Mjesec astronautike

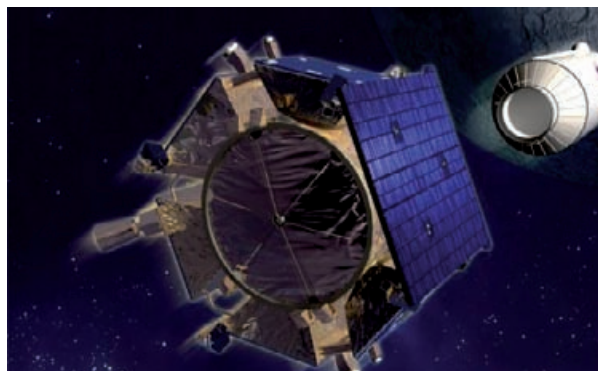
Povodom Međunarodne godine astronomije, od 27. studenog do 18. prosinca, u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, gradu Garešnici, održala se tradicionalna manifestacija pod nazivom *Mjesec astronautike*. Događaj je organizirao Hrvatski astronautički i raketni savez (HARS) uz suorganizaciju Zajednice tehničke kulture Garešnica i Kluba tehničke kulture grada Garešnica koji kroz tu manifestaciju već 40 godina radi na popularizaciji i promicanju astronautike te raketnog modelarstva kroz razna predavanja na teme iz ovog područja. Tako je u tih proteklih 40 godina "Mjesec astronautike" obišao velik broj gradova diljem Hrvatske.

U Garešnici su održana predavanja popraćena izložbom fotografija (autori **Ivo Dijan** i **Krešimir Pavleš**) kojima je prikazana povijest svemirskih uspjeha. Prikazan je razvoj od prvih američkih i sovjetskih letjelica pa do suvremenih svemirskih postaja. Tim saznanjima proširujemo svoje znanje i razumijevanje o nastanku i budućnosti svemira.

Klub tehničke kulture grada Garešnice također ima svoju dugogodišnju tradiciju u kojoj se posebno ističu rezultati u području raketnog modelarstva. Tim putem klub nastavlja i danas te redovno sudjeluje na državnim natjecanjima i smotrama uz zapažene rezultate. U sklopu kluba već petu godinu djeluje i sekcija "Mladi astronomi" pri OŠ Garešnica, također uz zapažene rezultate. Događaj je naišao na zanimanje javnosti te je posjećenost bila vrlo dobra. U najvećoj mjeri su se odazvali učenici osnovne i srednje škole, ali i stariji dio populacije. Predavanjima su nazočili i gosti iz Daruvara te Kutine i Bjelovara.

Prvo predavanje

Dorian Božičević (AD "Leo Brener" M. Lošinj) – "Astronomski teleskopi", predavanje o povijesnom razvoju teleskopa od samih početaka pa do današnjih svemirskih projekata. Prigodom otvorenja lansirano je nekoliko raketnih modela s trakom (članovi KTKG Garešnica). Planirano promatranje noćnog neba nije bilo izvedivo zbog lošeg, kišnog vremena. Nakon predavanja, zbog velikog broja zainteresiranih održano je upoznavanje s metodologijom rada pomoću teleskopa.

Drugo predavanje

Dinko Brautović i **Zlatko Ciganj** (AAD Rijeka) – "Astronomija – novo doba", predavanje o novim i naprednim sustavima koji se koriste u svrhu promatranja svemirskih pojava. Posebna pozornost posvećena je tehničkim rješenjima za problematiku u optici s kojom se suvremeni astronomi susreću.

Nakon predavanja planirano je promatranje noćnog neba pomoću teleskopa. Nažalost, zbog velike naoblake promatranje nije bilo moguće izvesti pa su predavači iskoristili priliku da demonstriraju rad s teleskopom, te njegovo sastavljanje i rastavljanje dok su pogled u nebo zamijenile slike snimljene u zvjezdarnici Rijeka.

Treće predavanje

Ante Radonić (Tehnički muzej Zagreb) – "Svemirske misije", predavanje o putovanju ljudi i robota izvan Zemljine atmosfere. Predavanje je bilo iznimno zanimljivo i poučno. Prezentirane su rijetke fotografije uz pregršt nepoznatih činjenica kako o prošlim, tako i o nekim sadašnjim misijama. Posebno je bila posvećena pažnja aktualnim, ali i budućim misijama u svemir, s obzirom na stanje u svijetu. Broj prisutnih na ovom predavanju bio je nešto manji od očekivanog, no razlog tomu je bio prvi zimski snijeg koji je izazvao prometni kolaps u gradu, ali i diljem Hrvatske.

Saša JAKOPOVIĆ

Smotra raketne tehnike – HARS 2009.

Već tradicionalno Hrvatski astronautički i raketni savez svaku kalendarsku i natjecateljsku godinu završava Smotrom raketne tehnike, a lanjska je smotra održana sredinom prosinca u Ceriću nedaleko Vinkovaca. Na njoj se okupio zaista velik broj raketnih modelara, i to ne samo iz Hrvatske nego i iz inozemstva, tako da je Smotra imala međunarodni karakter što je zahtijevalo dobru koordinaciju i organizaciju, a što je Savez uspio provesti zahvaljujući velikoj pomoći domaćina AK Fenix iz Cerića.

Na Smotri je sudjelovalo ukupno 136 raketara, a osim članova iz deset hrvatskih klubova sudjelovala su i dva kluba iz Slovačke, tri kluba iz Slovenije, četiri kluba iz Srbije i, nakon više godina, jedan klub iz Bosne i Hercegovine te studenti i profesori s Mašinskog fakulteta – Odsjek raketne tehnike sa Sveučilišta u Sarajevu.

Prvog dana Smotre sudionici su predstavili svoje projekte raketa, a povjerenstvo Smotre obavilo je provjeru dokumentacije – konstrukcije, aerodinamiku, balistiku i ostalo, ali i izrađene rakete – kako bi mogle biti lansirane drugog dana. Drugog dana po mirnim i povoljnim vremenskim uvjetima za lansiranje raketa, sudionici Smotre lansirali su, uspješno, čak 32 rakete. Po uspješnom završetku lansiranja na kraju Smotre svim sudionicima uručena su priznanja za sudjelovanje i prigodni suveniri.

K.P.

Natjecanje i ocjenska izložba maketa brodova postali tradicionalni

Državno natjecanje organizira se od 1995. godine u Rijeci te je kao takvo postalo tradicionalna manifestacija. Kao i dosadašnjih godina pokrovitelj 14. državnog natjecanja i 8. ocjenske izložbe maketa brodova "Rijeka 2009." bio je **Stjepan Mesić**, bivši predsjednik Republike Hrvatske, supokrovitelji Primorsko goranska županija i Grad Rijeka, organizator izložbe i natjecanja bili su Hrvatski savez brodomaketara i Centar tehničke kulture Rijeka, a suorganizator Hrvatska zajednica tehničke kulture.

Državno natjecanje brodomaketara, odnosno ocjenjivanje maketa po nacionalnim pravilima koje je obavilo stručno prosudbeno tijelo sastavljeno od 5 sudaca, održano je 30. studenog, a po stručnoj ocjeni dodijeljeno je

sedam srebrnih i osam brončanih medalja. Apolutno najbolja maketa natjecanja bila je Trabakul, autora **Josipa Rumora** iz Selca.

Nacionalna pravila predviđaju razvrstavanje maketa u šest razreda prema tipologiji objekta i načinu izrade: HR-A Makete na vesla i na jedra, HR-B Makete na motorni pogon, HR-C Makete postrojenja/instalacija, HR-D Minijaturne makete, HR-E Makete brodova u boci i HR-F Plastične makete. Posebna je pozornost usmjerena na dokumentiranje i istraživački rad. Natjecatelj uz nacрте prilaže dokumentaciju iz koje je vidljiv izvor, način izradbe nacрте i makete. Maketa se u postupku vrednovanja može ocijeniti s najviše 100 bodova. Za kvalitetu izradbe predviđeno je najviše 50 bodova, a dokumentiranu točnost 20 bodova. U svrhu poticanja istraživanja domaćih brodova i brodica maketaru se za osobni istraživački rad može dodijeliti do 10 bodova vodeći računa o poduzetim rekonstrukcijama i/ili poboljšanjima. Za sadržajnost (kompleksnost izradbe) natjecatelj može dobiti do 10 bodova. Opći dojam može donijeti najviše 10 bodova. Maketa s najviše osvojenih bodova proglašava se apolutno najboljom maketom natjecanja, a autoru se uručuje prijelazni pokal. Dodjeljivanje medalja prema bodovima: od 100 do 90 bodova – zlatna medalja, od 89,67 do 80 bodova – srebrna medalja, od 79,67 do 70 bodova – brončana medalja.

Izložba maketa brodova bila je otvorena za javnost od 1. do 10. prosinca 2009. u Multimedijalnom centru Centra tehničke kulture Rijeka. Izložba je bila ocjenjivačkog karaktera, vrhunac je provjere kvalitete i točnosti izradbe makete. Izložbu je u tom vremenu posjetilo preko 1000 posjetitelja. Među posjetiteljima bilo je i djece i učenika jer su mnogi dječji vrtići i škole organizirali posjete za svoju djecu i učenike. Svi posjetitelji izložbe su tijekom posjeta mogli glasati za najbolju maketu po svojem mišljenju. U kategoriji natjecanja "Ocjena publike" dodijeljena su odličja: zlatno odličje: **Vinko Balas**, Bakar, za maketu *Tegljač David prvi*, srebrno odličje: **Marino Balde**, Ližnjan, za maketu *Sovereign of the Seas* i brončano odličje: **Mladen Mitić**, Dubrovnik, za maketu *Dubrovački galijun*.

Dodatni sadržaji izložbe maketa koji su brodovabili: izložba dječjih radova Dječjih vrtića Rijeka – u sklopu izložbe maketa predstavljena je izložba dječjih radova Dječjih vrtića Rijeka; dječje radionice izrade brodice od papira (organizator CTK Rijeka) – održane su radionice za djecu na kojima su izrađivane brodice od papira; i nagradna igra za posjetitelje – posjetitelji izložbe mogli su sudjelovati u nagradnoj igri i glasovati za najbolju maketu.

Razred	Natjecatelj		Izložak Naziv	Rezultat	
	Ime	Prezime		UKUPNO	ODLIČJE
HR-A	Josip	Rumora	Trabakul	88,33	srebro
HR-B/HR-C	Vinko	Balas	David Prvi	88,00	srebro
HR-A	Željko	Skomeršić	Pelig Naprej	87,00	srebro
HR-C	Slobodan	Milošević	Trabakul	87,00	srebro
HR-A	Slobodan	Čar	Barka	83,67	srebro
HR-C	Slobodan	Milošević	Leut	83,00	srebro
HR-A	Ilija	Žaja	Gajeta falkuša	82,67	srebro
HR-A	Mili	Šantić	Trabakul	79,00	bronca
HR-A	Slobodan	Čar	Kajić	79,00	bronca
HR-A	Željko	Skomeršić	Falkuša	78,67	bronca
HR-A	Ilija	Žaja	Đalmatinski leut	77,33	bronca
HR-A	Mili	Šantić	Bracera	75,33	bronca
HR-A	Željko	Fredotović	Gajeta JL64	73,33	bronca
HR-A	Boris	Bortul	Trabakul	72,00	bronca
HR-A	Saša	Matijašić	Bracera	69,67	bronca

Ulaganje u inovacije – siguran put izlaska iz krize

Prije nekoliko godina Hrvatsku je posjetio izraelski premijer. Na pitanje novinara kako vidi budućnost Hrvatske odgovorio je: "Hrvatska će biti toliko uspješna koliko ima uspješnih inovacija". Država Izrael nastala je, znamo, na komadu pustinjskog tla. Cijeli svoj razvoj zasnivala je na ulaganju u ljudski faktor, u ljudsku kreativnost i inventivnost.

Prošle godine natjecao sam se sa svojim mladim inovatorima u Kuala Lumpuru u Maleziji. Malezija je zemlja s većinskim muslimanskim stanovništvom. Puno ulaže u inovacije. Već u osnovnoj školi učenici imaju poseban program edukacije iz inovatorstva. Natječu se i pokazuju svoje kreativne uratke. Kuala Lumpur je moderan grad. U njemu se nalaze Petronasi, zatim, u njemu je izgrađena najveća zgrada na svijetu, održavaju se utrke Formule 1 itd. Podsjetimo kako je Kuala Lumpur sagrađen na komadu prašume. Temperature u tom području rijetko se spuštaju ispod 30 °C, a vlažnost ispod 100%. Usprkos surovim klimatskim uvjetima, zahvaljujući kreativnosti, inventivnosti i radišnosti stanovništva Kuala Lumpur spada u jedan od najrazvijenijih gradova Dalekog istoka.

Za Japan kažemo da je zemlja izlazećeg sunca. Predstavlja drugu najrazvijeniju državu na svijetu. Japan je otočna zemlja. Na njoj nema rudnih bogatstava i nalazišta nafte. Cijeli svoj razvoj Japan zasniva na ulaganju u ljude i njihovu kreativnost i inovativnost. Na svakom koraku u japanskim poduzećima nalaze se sandučići u koje radnici ubacuju svoje prijedloge inovacija. Ne zaboravimo kako je Japan izgubio u Drugom svjetskom ratu i kako su na njegovo tlo bačene dvije atomske bombe.

Kina postaje nova svjetska supersila. Iako Kina ima komunistički društveni sustav, puno ulaže u inovacije. Kineski proizvodi preplavili su svjetska tržišta.

Južna Koreja također je primjer uspješnog ulaganja države u inovatorstvo.

SAD – kao vodeća svjetska sila svoj razvoj temelji na novim tehnologijama i kreacijama. U tome je vodeća u svijetu.

Europska unija nastala je po uzoru na SAD. Svrha EU je poboljšanje protoka ideja, robe i kapitala.

Njemačka je vodeća zemlja EU po BDP-u. Prošlogodišnji suficit u državnom proračunu iznosio je 1000 milijardi €. Ne želim isticati kako je Njemačka izgubila 2 svjetska rata i pritom bila potpuno razrušena. Pokazat ću na jednom pri-

mjeru kako Nijemci rješavaju probleme. Jedna njemačka općina našla se u bankrotu. Gradonačelnik te općine nije imao novaca za popravak rupa na cesti. Građani su negođovali. Svoje skupe automobile oštećivali bi nailaskom na neku od njih. I gradonačelnik se dosjetio. Stavio je rupe na prodaju građanima. I oni su kupili rupe na cesti. Zauzvrat gradonačelnik im je obećao ugradnju pločice s njihovim imenima na svakoj rupi. Stiglo je toliko novaca u gradski proračun da je asfaltirao cijelu cestu te na njoj ugradio ploču s imenima donatora.

Vidimo kako je zajedničko svim uspješnim državama bez obzira na društveno uređenje i vjersku pripadnost ulaganje u ideje i inovacije.

Hrvatsku zovu zemljom s tisuću otoka, s najljepšom obalom na svijetu. Jedan japanski poduzetnik izjavio je da kad bi imao Baranju mogao bi nahraniti cijeli Japan, pola Europe i Hrvatsku.

Naprotiv, svjedoci smo kako u Baranji i Slavoniji seljaci štrajkaju. Stopa nezaposlenosti je velika. Stanovništvo živi na rubu egzistencije i gladi. Jadran je, naprotiv, mjesto gdje se otoci prodaju u besćenje, gdje propadaju hoteli i brodogradilišta, a ribarstvo broji zadnje dane. Ribarstvo ovisi o potporama države. Hrvatska je jedina obalna zemlja koja nije proglasila svoj zaštitni ekološko-ribolovni pojas u cilju zaštite ribarstva.

Ovogodišnje državne potpore metalnoj struci su dobra stvar. No nigdje se ne spominje riječ inovacija. Ulaganja u inovacije.

Vodim mlade inovatore svoje škole više od deset godina po domaćim i svjetskim natjecanjima. Osvojili smo brojne nagrade i zainteresirali mnoge poslovne subjekte. Mnogi moji kreativni učenici imali su komercijalne uspjehe. Učenici imaju tek navršenih 18 godina. Iza nas stoji skromni budžet škole i dobra volja ravnatelja. Što bi se dogodilo kada bi država dala potporu inovatorima, kada bi bilo na stotine i tisuće uspješnih inovativnih građana Hrvatske i njihovih ideja?

Moja škola pokazuje smjer kojim treba ići. Europska unija nema mehanizme sprečavanja uspješnih pojedinaca i država, naprotiv, potiče ih da budu još uspješniji. Na kreativnosti i inovacijama leži temelj same EU. Ne postoji razlog zašto Hrvatska ne bi bila uspješna država. A zašto nije, meni nije jasno.

*Prof. savjetnik Mladen MARUŠIĆ, dipl. ing. stroj.
Voditelj mladih inovatora Strojarsko tehničke škole
Fausta Vrančića*

Tihomir Štrekelj u ekipi Crvenoga križa u Haitiju

Kada smo saznali da će i član Hrvatskog radioamaterskog saveza biti u ekipi koja odlazi u Haiti, tragedija koja je zadesila stanovnike glavnoga grada te otočne države postala nam je još bliža. Naš radioamater, Osječanin Tihomir Štrekelj, 9A6GAE, umirovljeni dočasnik Hrvatske vojske, određen je među trojicom kandidata, dragovoljaca, da pođe pomoći unesrećenim ljudima. Vijest koja nas radioamateru nije ostavila ravnodušnim! Znali smo da je Tihomir obučen za posao koji kao volonter Crvenoga križa obavlja već niz godina. Sada će u dalekom Haitiju sudjelovati u pročišćavanju vode za stanovništvo pogođeno katastrofalnim potresom. No, za pripreme za ovaj daleki put nije imao puno vremena: od kada je saznao da će ići pa do polaska, imao je samo dva dana. Upravo zbog toga smo požurili na tiskovnu konferenciju, koju je sazvao Crveni križ, kako bi se još jednom susreli s Tihom, te mu poželjeli sretan put. Brojna novinarska ekipa okupirala je prostorije u zagrebačkoj ulici Crvenoga križa. Štrekelj jer prvi volonter hrvatskog Crvenog križa koji odlazi na to područje, a nakon šest tjedana zamijenit će ga drugi, obučeni volonter ove humanitarne udruge. Bila je to prigoda da nazočni saznaju o stručno-tehničkoj komponenti ovog odlaska, ali i reakcijama Tihine obitelji, njegove supruge i sinova...

Ne, nije me strah. Prošao sam već kaos za rata u Hrvatskoj. Ali supruga se jako prepala čuvši da idem na Haiti. Čak

je i zaplakala... Klincima sve to izgleda, onako, cool. Dobro sam obučen i pokušat ću pomoći ljudima da dođu do pitke vode. S obzirom na svoje iskustvo u kaosu 1991. godine u Hrvatskoj, ono što ću zateći na Haitiju ne može me posebno iznenaditi, odgovara na novinarsko pitanje Tihomir, mada kaže da prošlu noć nije oka sklopio.

Nismo mogli odoljeti već smo sjetna pitanja prekinuli jednim našim, radioamaterskim: Malo tko od nazočnih zna da si član Hrvatskog radioamaterskog saveza. Mi smo ponosni što netko od nas odlazi pomoći tom nastradalom narodu. Hoćeš li pokušati stupiti u kontakt s radioamaterima koji su trenutačno u Haitiju, odnosno, kako ćeš komunicirati s obitelji, kolegama u Zagrebu?

Tihomir je odgovorio: Moj temeljni zadatak je skrbiti oko pročišćavanja vode, što je jedan od prioritarnih zadataka

pri saniranju posljedica potresa. Svakako da ću nastojati potražiti neke od radioamatera. Osobnu radiopostaju ne nosim, jer nije bilo vremena za pripremu. Čuo sam da se jedan francuski radioamater zadesio u Haitiju tijekom potresa. A bude li slobodnog vremena, u što sumnjam, pokušat ću se javiti preko njegove radijske postaje.

Podsjetimo da je Tiho, 9A7GAE, koordinator za istočnu Hrvatsku u radioamaterskom sustavu veza u kriznim situacijama.

Aparati za pročišćavanje vode koje Tihomir i austrijski kolege nose sa sobom stoje 100 tisuća eura. Sad postoje i jeftiniji, pa u Crvenom križu očekuju da će u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, moći oformiti svoju ekipu. Nakon tiskovne konferencije, izvršni predsjednik hrvatskog Crvenog križa Nenad Javornik nije krio zadovoljstvo što smo u njegovu volonteru prepoznali člana HRS-a. Rekao nam je da je ta organizacija već nekoliko puta surađivala s Hrvatskim radioamaterskim savezom, te da se nada da će se suradnja nastaviti.

Pozdravili smo se s Tihom koji je sljedeći dan otputovao u Beč kako bi se pridružio ekipi austrijskog crvenog križa za Haiti s ciljem osiguranja pitke vode za stanovništvo Haitija, kako bi se izbjegla pojava i širenje zaraza koje se u ovakvim slučajevima očekuju.

E. M.

Jedan od temeljnih ciljeva svjetskog radioamaterskog pokreta pružanje je pomoći kroz uspostavu radioveza u trenucima kada su ostali sustavi, ili zbog uništene infrastrukture ili preopterećenosti, izvan uporabe. Međunarodna radioamaterska unija utemeljila je posebnu radioamatersku mrežu kojom su s nekoliko točaka raspoređenih na svim kontinentima pokrili cijeli svijet, te na taj način razmjenjuju informacije u slučaju katastrofa ili nesreća golemih razmjera. Na posebno otvorenoj web-stranici (<http://hflink.net>), odnosno, njezinu forumu, radioamateri razmjenjuju svoja znanja i iskustva, poglavito o aktualnim tragičnim događajima.

Onima koje zanima kako izgleda jedna radioamaterska veza s postajom iz Haitija, predlažemo da poslušaju izuzetno zanimljivu snimku na *Youtubeu*: (www.youtube.com/watch?v=fqaKzIkyBug).

“CQ radioamateri” - prvih 15 godina

U ožujku 1981. pri Udruženju slijepih Zagreb osnovana je pod nazivom “Louis Braille” sekcija Radiokluba Zagreb. Slijedi pet godina pojačane aktivnosti članova sekcije, slijepih radioamatera. Želeći se osloboditi okvira koje je nametnuo matični klub, ali i predrasuda pojedinaca, dolazi do utemeljenja samostalne radioamaterske udruge. Od tada radioklub vrlo uspješno i zapaženo radi na promidžbi radioamaterskog pokreta i tehničke kulture među slijepima Zagreba i Hrvatske. Radioklub je za svoj rad dobio brojna priznanja, a 2001. godine i Državnu nagradu tehničke kulture “Faust Vrančić”. Uz pomoć nekoliko prijatelja kluba, 1995. godine, prvi u svijetu organizirali su i ARG natjecanje za slijepe, te tako među slijepima širom svijeta promovirali ovu atraktivnu disciplinu.

Povod posjetu ovoj udruzi 15. je obljetnica izlaska neobičnog glasila, odnosno, zvučnog časopisa za slijepe radioamatere “CQ radioamateri”. Razgovor smo započeli s urednikom ovog jedinstvenog glasila, Savom Golićem, 9A2GS, koji je predsjednik i spritus movens radiokluba slijepih “Louis Braille”. Prisjetili smo se riječi članice ovog radiokluba i saborske zastupnice Vesne Škulić, koja nam je jednom prigodom rekla da su joj “uvijek na umu dostojanstvo svakog pojedinca te da bude priznato njegovo pravo na različitost”. Podsjetila je tada na Opću deklaraciju o ljudskim pravima i temeljno pravo za obrazovanje, kao i na 21. članak Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, koji upućuje države potpisnice na “korištenje Brailleovog pisma (...) i svih drugih dostupnih sredstava, načina i oblika komunikacije po izboru osoba s invaliditetom, u službenim interakcijama”. Nema sumnje da je Golić svojom silnom energijom pretočenom kroz zvučni časopis “CQ radioamateri” na tragu Vesninih riječi te da je svojim nesebičnim radom pomogao u promicanju radioamaterizma i tehničke kulture među slijepima Zagreba i Hrvatske.

O počecima ovog zanimljivog i zahtjevnog projekta, danas, nakon 15 godina rada, Golić kaže:

Zvučni časopis “CQ radioamateri” izlazi od 1995. godine s temeljnim zadatkom širenja i popularizacije radioamaterskog pokreta i tehničke kulture među slijepima Hrvatske, dakle, ne samo slijepim radioamaterima nego i slijepim članovima Hrvatskog saveza slijepih koji “čitaju” taj časopis, a nisu radioamateri. U časopisu objavljujemo članke, tekstove i zvučne priloge o radu slijepih radioamatera te o radu i djelovanju sekcija slijepih radioamatera i klubova. Uz to prenosimo i tekstove iz glasila “Radio HRS” (Hrvatskog radioamaterskog saveza, i “Tehnička kultura” (Hrvatske zajednice tehničke kulture), zatim radioamaterskih časopisa susjednih zemalja, Europe i svijeta. Knjižnica za slijepe, koja nam pomaže u tome, izdaje desetak zvučnih i časopisa na brajici, kao što su “Izbor”, “Znanost i umjetnost”, “Riječ slijepih”, “Mladost”, “Sveta Lucija”, a mi smo jedan od mlađih časopisa.

Tko je došao na ideju o izlasku časopisa i zašto?

Bila je to moja ideja, moja inicijativa. I dok sam vidio volio sam puno čitati, a i kasnije, kada sam izgubio vid, želja da nešto novo saznam i naučim nije prestala. Sve to meni uvijek čita moja supruga Višnja (9A6LSB, op. autora), bez obzira da li to nju zanima ili ne... Ja sam u republičkim časopisima, koji su izlazili na brajici u tadašnjoj Jugoslaviji, objavljivao priloge o našem radu, radu sekcije “Louis Braille”, a kasnije i radiokluba slijepih “Louis Braille”. U to vrijeme dobivao sam dosta pisama s upitima koja su se odnosila na našu problematiku. Ponekad sam te priloge objavljivao i u zvučnim časopisima. Moram reći da sam u našem klubu sli-

jepima najviše ja prenosio informacije do kojih sam došao ili iz naših časopisa te shvatio, zapravo, da su ljudi vrlo zainteresirani... Nakon konzultacija sa slijepim radioamaterima iz Rijeke i Osijeka, ideja je sazrela uoči Domovinskog rata... Tako smo 1995. godine u okviru časopisa “Znanost i umjetnost”, kojem sam naziv govori što mu je temeljna tematika, na četvrtom kanalu jedne kasete u trajanju od 6 sati, imali priliku izdati dva eksperimentalna broja časopisa “CQ radioamateri” sa željom da privučemo, osim radioamatera, i druge slijepe da prate taj časopis. Ubrzo smo shvatili da to nije najbolje rješenje, pa je Izvršni odbor Radiokluba slijepih “Louis Braille” donio odluku da počne s izdavanjem samostalnog radioamaterskog časopisa u zvučnoj tehnici pod nazivom “CQ radioamateri”.

Tko ti pomaže u njegovu oblikovanju i kako dolaziš do priloga? Često te viđamo kako na zajedničkim skupovima snimaš razgovore s našim radioamaterima. Što je s prilozi- ma koje treba čitati?

Priloge s interneta i iz raznih tiskovina za potrebe našeg zvučnog časopisa skida supruga Višnja. One ostale radim sam. Zovem, npr., tebe, drugog, trećeg... stotog... znam da sam ljudima katkada i dosadan i napastan... Pripremam priloge iz tehnike u najširem smislu, preko radiopostaje dogovaram prikupljanje prijevoda tekstova časopisa iz Švedske, Amerike, Indije... Na primjer, imali smo prilog o razvoju željeznice na ovim prostorima, pa sam razgovarao s direktoricom muzeja... Naš cilj je da svakom pretplatniku omogućimo da “pročita” ono što ga zanima.

U okviru Hrvatske knjižnice za slijepe postoji tonski studio za snimanje časopisa i knjiga iz svih oblasti. Knjige koje se snimaju, čitaju glumci i profesionalni spikeri koji lijepo čitaju. Naš časopis pri snimanju najduže čita, i još uvijek je s nama, prof. Mario Keča, nastavnik O. Š. Ksavera Šandora Đalskog. On je s nama od prvog broja i pročitao je 80% brojeva časopisa “CQ radioamateri”. Kada je spriječen, tu je Marica Vidušić, Goran Bjegović i Jasmina Sverić. Uh, gospođa Sverić je imala najteži zadatak i “peh” 1996. godine, kada su izdana dva broja Narodnih novina s novim Pravilnicima, a ona je praktički pročitala sve to, član, paragraf, član, paragraf... To je vrlo teško za čitati... Inače, naši spikeri su pravi profesionalci kada treba sricati pojedina imena, slova... U studiju, gdje se tekst čita, snimatelji su profesionalci, naše slijepe kolege. Prije je to godinama radio Vinko Zorinščak, a sada to radi Zvonko Jurčić. Kada se materijali snime, prebace se u kopiraonu, i tamo ton majstor uradak umnožava.

Kakve su reakcije korisnika odnosno slušatelja tog časopisa? Imaš li povrate informacije i kakve su?

Ima ih, ima! Kada časopis izađe prva reakcija naših slijepih slušatelja je na tehničku kvalitetu. Prvo, da li spiker lijepo čita ili ne čita, drugo, ako su zvučni prilozi, da li su vrlo dobri ili odlični, i treće - teme. Čak i jedan Sergej (dugogodišnji radioamater Sergej Ferrari, 9A2LS, iz Rijeke, op. autora), čovjek koji je vrlo strog, kaže da dolazi u situaciju da sve više iščekuje časopis jer mu je sve zanimljiviji i zanimljiviji, a prije 15 godina očekivao je da će za par mjeseci stati i prestati. Ono što je za nas zanimljivo je to da osim slijepih radioamatera časopis "čita" i jedan broj članova koji nisu radioamateri pa ih časopis privuče i onda netko kaže "slušao sam prilog o radioamaterima, da li bih ja mogao biti radioamater?" Naš časopis je mali po tiraži, ali ako u okviru hrvatskog saveza slijepih imate 5-6 tisuća slijepih - naše informacije dođu do mnogih.

Postoji li u svijetu sličan časopis?

U Španjolskoj sada obilježavaju 30 godina Saveza slijepih radioamatera i imaju zvučni časopis. Bio je i u Italiji, ali je ugašen. Dakle, u Srednjoj Europi naš časopis je jedini časopis za slijepe radioamatere, a u Europi smo samo mi i Španjolci.

Koliko su zadovoljene potrebe slijepih osoba kada je u pitanju jedna tako važna stvar kao što je informiranje?

Ovaj časopis u okviru Saveza slijepih je za slijepe. Osim toga mi nastojimo svoje aktivnosti predstaviti i u drugim časopisima. Uvijek je malo informacija. Čovjek koji vidi ima na milijune informacija, to mu je normalno i ne obraća pozornost na to. Mi smo u nemogućnosti stjecanja informacija i imamo ih premalo... Nakon tri godine od izlaska priručnika "Radiokomunikacije", izaći će iz tiska na brajici dva primjerka te knjige a svaki ima devet svezaka, koji će koštati oko 10 tisuća kuna. Moram reći da je taj priručnik financirao Hrvatski radioamaterski savez, a mi kao klub smo ga prilagodili za zvučno izdanje. Znači, imamo ga u zvučnoj tehnici i na Braillovom pismu. Dakle, strašno je skupo na Braillovom pismu nešto pripremati. I naklade raznih knjiga u okviru Knjižnice za slijepe su jedan, dva, tri primjerka... Za obuku naših početnika snalazili smo se na razne načine. Još

dok smo bili sekcija radiokluba Zagreb, u zvučnoj tehnici snimio sam 45 pitanja i odgovora. Tadašnji tajnik Hrvatskog radioamaterskog saveza, nezaboravni gospodin Milivojević, pohvalio je taj rad te zamolio da to stavim na Braillovo pismo. S tim materijalima radili smo na našem prvom tečaju za slijepe radioamatere! Čak smo napravili adresar svih radioamatera članova Saveza radioamatera Jugoslavije. Naš priručnik je bio temeljni materijal koji su koristili slijepi radioamateri u Ljubljani, Sarajevu, Skopju... Kasnije smo na brajicu preveli još nekoliko poznatih knjiga kao na primjer "Amaterske radiokomunikacije" (Mandrino), "Kad bi svi momci svijeta" (Remy),

"Nikola Tesla - veliki izumitelj" (Muljević), "Uvod u radioamaterizam" (Jakobović), "Elektronika" (Jakobović), "Perišin - život i smrt" (Primorac), "Da bi reč rekel, sjećanja i razmišljanja" (Kralj)... Ah, da, na brajici smo izdali i radioamatersku DXCC listu i knjigu s pravilima za 100 najpoznatijih radioamaterskih diploma iz cijelog svijeta...

Upoznaj nas sa sadržajem 85. broja zvučnog časopisa "CQ radioamateri".

Udarni zvučni prilozi su: radioamaterska svečanost povodom našeg natjecanja "Ruka prijateljstva 2009", razgovor s menadžerom za diplome Hrvatskog radioamaterskog saveza te snimka ispita u radioklubu slijepih na kojem naš četrnaestogodišnji član Zvonimir polaže ispit, uz održavanje veza i sve ono što prati ispite. Ja sam to išao onako snimati, a mali je pokazao lijepo znanje i mislim da će on nekoga sa svojim znanjem privući jer, kako sam rekao, imamo mi neke ljude koji nisu pretplatnici, ali čitaju naš časopis. Tu je još nekoliko zanimljivih priloga: naš slijepi prijatelj Gradimir iz Teslića objašnjava načine kretanja pomoću navigacije, slijede prilozi o računalima, o gradnji hotela na Mjesecu, o prvom zrakoplovu na solarni pogon, o taksiju bez vozača... Tu su u nastavcima roman o Nikoli Tesli i priručnik "Etika za radioamatere"...

Koliko je zvučnih priloga do sada objavljeno i kakvi su tvoji planovi? Taj posao ipak traži dosta vremena...

Teško je pobrojati, ali mislim da je do sada bilo oko 800 zvučnih priloga. Volio bih kada bi tu obvezu i rad danas sutra preuzeo netko u okviru Hrvatskog saveza slijepih. Inače, na svakoj našoj skupštini tražim da se netko prihvati vođenja radiokluba. Odgovor od mojih kolega uvijek je isti: "Kad ti staviš ključeve na stol, nosimo ih u kancelariju i gasimo klub!" Neće biti lako, neće...

Pozdravili smo se s članovima radiokluba slijepih "Louis Braille", a njihovu predsjedniku Savi Goliću poželjeli da ovo bude tek prvih 15 godina njihova zvučnog časopisa.

Razgovarao Emir MAHMUTOVIĆ

Zanimljiva ATV veza između Hrvatske i BiH

Početkom prosinca 2009. godine odrađen je prvi jedno-smjerni amaterski prijenos TV signala (ATV, na 10 GHz) između Hrvatske i BiH. Amaterska televizija je potpuno nezavisna od interneta, raznih bežičnih i lokalnih mreža, raznoraznih TV difuznih i kablovskih postaja. Sudjelovala su dvojica zaljubljenika u ATV, Srećko, 9A5BS, iz Zagreba i Emir, E70EK, iz Velike Kladuše. Zanimljivo je i to što se na predajnoj strani koristio uređaj vrlo male snage (manje od 0,5W) i lako prenosiva oprema koja radi na 12 V, a udaljenost između predajne i prijamne postaje iznosila je 80 km.

O ovom zanimljivom događaju, Srećko kaže: *Za ovu vezu ovom vrstom rada kriv je Emir, E70EK, kojeg sam upoznao na stranicama našeg portala (9A-ATV.net). Naime, pitao me da li bi bila moguća veza amaterskom televizijom između nas, naravno na povišenim kotama. To je zainteresiralo moju znatiželju i odmah sam otvorio program Radio Mobile, nakon dobivenih koordinata mjesta s kojeg bi Emir primao moj signal i nakon unosa svih parametara u Radio Mobile (koordinate postaja, nadmorska visina, snaga odašiljača, dobitak predajne i prijamne antene, osjetljivost prijamnika, gubici u prijamnom i predajnom kablju, valovodu) dobio sam obećavajuće rezultate.*

Program je izračunao da bi slika na mjestu prijama trebala biti vrlo čista, tako da su dečki odlučili odmah napraviti vezu na 10 GHz. Lokacije koje su bile upisane u program *Radio Mobile* bile su Medvedgrad pored Zagreba na 590 metara nadmorske visine i brdo Pehovo na 350 metara nadmorske visine, pored mjesta Vrnograč.

Nakon par minuta signal je bio pronađen, antene su bile usmjerene jedna prema drugoj, signal je bio maksimalno podešen. Oduševljenju s jedne i druge strane nije bilo kraja. Moram reći da je kameraman bio Arni, 9A3DAA, kojem ništa nije moglo promaknuti prilikom snimanja.

Dečki su bili izuzetno zadovoljni, pa su taj događaj odlučili podijeliti i s drugima, tako da ovu zanimljivu ATV vezu možete pogledati na web-stranici na poznatom Youtubeu: www.youtube.com/watch?v=3o9QW9jgT1w (link je bez točke na kraju).

E. M.

Festival zrakoplovstva u Tehničkom muzeju

Festivalom zrakoplovstva možemo nazvati izložbu koja je povodom obilježavanja Dana Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane nedavno bila postavljena u zagrebačkom Tehničkom muzeju, na kojoj je predstavljena povijest ratnog zrakoplovstva na hrvatskim prostorima u proteklih 100 godina. Kao što su autori (Tomislav **Aralica**, Robert **Čopec**, Tomislav **Haraminčić**, Marko **Jeras**, Zdenko **Kinjerovac** te djelatnici Vojnog muzeja Hrvoje **Strukić** i Davor **Purić**) najavili, projekt je zasnovan na ideji da se kroz izložbu fotografija prikaže presjek "burne povijesti i razvoj ratnog zrakoplovstva u okviru različitih država u sastavu kojih se tijekom zadnjih stotinjak godina nalazilo područje današnje Republike Hrvatske, a koju povijest su stvarali i mnogobrojni hrvatski letaci". Bila je to izuzetna prigoda da se prikaže nedovoljno poznata, ali iznimno bogata hrvatska ratno-zrakoplovna tradicija, s obzirom da su je prvi hrvatski vojni zrakoplovci započeli stvarati još na početku prošlog stoljeća, u okvirima Austro-Ugarske Monarhije.

Otvarajući izložbu, zapovjednik HRZ-a i PZO-a general bojnik Vlado **Bagarić** rekao je da su Hrvati od prvog leta braće Wright pokazivali velik entuzijizam i znanje o zrakoplovstvu. Naglasio je kako Hrvatska može biti ponosna na svoju zrakoplovnu tradiciju i zrakoplovce. Podsjetio je na 1910. i 1991. godinu kada su Hrvati krenuli od početka i pokazali koliki su entuzijasti i zrakoplovni znalci - tek s nekoliko letjelica u vrlo kratkom vremenu ni iz čega stvorili su respektabilno ratno zrakoplovstvo koje je dalo značajan doprinos domovinskom ratu.

Kratki prikaz izložbe iznio je Tomislav **Aralica**, jedan od autora izložbe, napominjući da je ona plod jednogodišnjeg rada više autora, te da je njena svrha ojačati svijest u hrvatskom društvu o slavnoj, gotovo neprekinutoj tradiciji hrvatskog ratnog zrakoplovstva te pokazati naš doprinos

povijesti zrakoplovstva na ovom području: *Iako je zadnjih 100 godina Hrvatska u najvećem dijelu tog perioda bila u sastavu složenih država, dakle nije imala svoju samostalnost, koja je nastala tek 1991. godine, i u takvim okolnostima udio Hrvata u ratnom zrakoplovstvu bio je vrlo značajan.* Podsjetio je na neka hrvatska imena koja su obilježila ratno zrakoplovstvo i ušla u njegovu povijest od Austro-Ugarske Monarhije do danas (satnik Mato Dukovac, Franjo Kluz, Rudi Čajevec, general Antun Tus...) te istaknuo da je *Emil Uzelac bio zapovjednik njezina ratnog zrakoplovstva i, po mišljenju vojnih povjesničara, najbolji zapovjednik ratnog zrakoplovstva zaraćenih strana u Prvom svjetskom ratu.*

Načelnik Odjela vojnog muzeja Službe za odnose s javnošću i informiranje Ministarstva obrane RH pukovnik Dinko **Čutura** naglasio je da je ova izložba pokazatelj kako Vojni muzej odlučno surađuje s civilnim ustanovama i pojedincima koji svoja znanja mogu primijeniti i na ovakvoj izložbi. Podsjetio je da Vojni muzej postoji već 15 godina i čuva ogromnu građu iz domovinskog rata, kao i kompletno naoružanje iz XX. stoljeća koje se koristilo na prostoru današnje Hrvatske i nekadašnje Jugoslavije. U pripremi izložbe njeni autori krenuli su vrlo ambiciozno. Nakon brojnih kontakata s pojedinim institucijama, ali i s pojedincima čiji su članovi obitelji imali dodir s ovom zanimljivom temom, iz privatnih, nerijetko i zaboravljenih zbirki, svjetlo dana prvi put ugledale su fotografije koje su svjedočile o zrakoplovnoj prošlosti na našim prostorima. Učinivši stručni odmak od, još i danas opeterećućih povijesnih rasprava i podjela, zrakoplovna povijest ispričana je bez ikakvog ideološkog prizvuka, pa su autori uspjeli na jednom mjestu prikazati pet povijesnih cjelina (odnosno sedam poglavlja), i to: RZ Austro-Ugarske Monarhije (od 1890. do 1918.), RZ Kraljevine SHS/Jugoslavije (od 1918. do 1941.), RZ NDH uz zasebnu cjelinu koja obrađuje Hrvatsku zrakoplovnu legiju na istočnom bojištu (od 1941. do 1944./45.), Jugoslavensko RZ (od 1941. do 1991.), uz uvodnu i zasebnu cjelinu koja obrađuje RZ partizanske vojske (od 1942. do 1945.) te, zaključno, HRZ i PZO u RH (od 1991. godine).

Svaka od 350 fotografija popraćena je iscrpnim opisom prikazanog. Bila je to izložba koja se gleda, ali koja se i čita u jednom dahu. Kao poseban dodatak fotografijama, izloženi su i trodimenzionalni predmeti, koji su tematski vezani za povijest RZ na tlu Hrvatske, a koji također većinom potječu iz zbirki autora te iz fundusa Vojnog muzeja MORH-a (letačko znakovlje, službene odore, paradni bodeži itd.). Prvi put izloženo je pilotsko odijelo Rudolfa Perešina u kojem je MIG-om 21 na početku Domovinskog rata iz tadašnje JNA preletio u Austriju.

Brojni posjetitelji slažu se u jednom: Autori su ispunili svoj cilj, a rezultati su opravdali njihov trud. Ovom izložbom brojni zaljubljenici u zrakoplovstvo nadopunili su svoja znanja iz ovog područja, ali i saznali nove potankosti i činjenice o hrvatskoj zrakoplovnoj baštini koja je bila relativizirana pod znakovljem različitih vojno-zrakoplovnih sustava proteklih desetljeća, uz kratkodobne iznimke, praktički sve do osamostaljivanja RH i stvaranja HRZ-a.

E. M.

Kreće razlikovni studij politehnike

Rijeka: Uskoro na Filozofskom fakultetu novi, prvi program cjeloživotnog obrazovanja

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci do kraja ožujka raspisat će natječaj za prvu generaciju polaznika razlikovnog studija politehnike koji će moći pohađati 30 kandidata s višom stručnom spremom tehničkog usmjerenja. Pojašnjavajući kako je riječ o prvom programu cjeloživotnog obrazovanja koji je dobio dopusnicu za provođenje riječkog Sveučilišta pomoćnik dekana za opće poslove mr. Gordana Đurović ističe da će se kandidatima omogućiti ulazak u Bolonjski sustav, jer nakon završetka razlikovnog programa imat će mogućnost upisati diplomski studij. Program će se realizirati u okviru novoosnovanog centra za obrazovanje nastavnika, a prema riječima mr. Đurovića s obzirom na deficitarnost tog kadra primjena programa neće stati samo na jednoj generaciji polaznika. Dodajući kako je riječki Filozofski fakultet u posljednje vrijeme sklopio niz ugovora o suradnji, ne samo s visokoškolskim ustanovama, već i s gospodarstvom pomoćnik dekana ističe da će novonastala suradnja omogućiti obrazovanje studenata u radnom okruženju.

Dogovorili smo suradnju s tvrtkama STRIX d.o.o. iz Rijeke te 3t.cable d.o.o. iz Veprinca koji će našim studentima omogućiti besplatno pohađanje tečajeva te dobivanje certifikata. Istovremeno studenti će imati priliku u suradnji s tim tvrtkama raditi završne i diplomske radove. Ujedno smo potpisali suradnju i sa zagrebačkim Fakultetom stro-

jarstva i brodogradnje, a riječ je o suradnji u području korištenja zajedničkih resursa. U okviru te suradnje uskoro ćemo imati prvu obranu diplomskog rada proizašlu iz zajedničkog rada, navodi mr. Đurović.

Navodeći poticanje kreativnosti studenata i okretanje radu studenata kao jednu od smjernica Filozofskog fakulteta pomoćnik dekana najavljuje kako će upravo za studente uskoro raspisati natječaj za izradu nove internetske stranice fakulteta, poput nedavno raspisanog natječaja za izradu logotipa Filozofskog fakulteta.

Naši su studenti aktivni na svim poljima. Provođe različite humanitarne akcije, u okviru čega sudjeluju i u projektu Udruge Portić, a riječ je o čitanju priča u Dječjoj bolnici Kantrida. Uključili smo se i u projekte popularizacije mobilne robotike u osnovnim i srednjim školama, u okviru čega na nacionalnom nivou sudjelujemo u projektu "Liga kumpanija" za učenike srednjih škola, a u suradnji sa Zajednicom tehničke kulture Rijeka za osnove provodimo tečaj robotike, ističe mr. Đurović.

Studenti Filozofskog fakulteta u suradnji sa Zakladom sveučilišta u Rijeci provode projekt "Mobilna robotika kroz studentsko inovatorstvo" kroz koji se nastoji popularizirati mobilna robotika među studentskom populacijom.

I. ŠESTAN

Kontinuitet spoznaja

Tehnička kultura i školstvo

Poznata je činjenica da je tehnička kultura više nego marginalizirana u programima odgojno-obrazovnih institucija, i to počevši od osnovne do srednje škole. Isto tako je poznato da ni jedno sveučilište ili veleučilište u Hrvatskoj nema organiziran program studija za pedagoge tehničke kulture. Broj sati tehničke kulture u osnovnim školama je mali i za to vrijeme nije moguće osigurati djeci optimalne spoznaje iz ovog područja. Ovo malo pedagoga tehničke kulture što još imamo muku muče s normom i taj problem rješavaju na razne načine. Neki od njih predaju na više škola, a većina njih predaje i druge predmete, najčešće fiziku ili informatiku. Bez obzira na ove probleme, mi u Brodsko-posavskoj županiji imamo vrlo kvalitetnu Udrugu pedagoga tehničke kulture, čiji članovi dodatnim angažiranjem i u školama i u zajednici tehničke kulture nadoknađuju ovaj manjak sati za tehničke programe u našem odgojno-obrazovnom procesu. To sasvim sigurno uspijevaju kroz rad klubova mladih tehničara, zadrugarstvo i druge oblike rada u školama, zato veliko hvala školama za ovo razumijevanje.

Kako je škola bila poveznica za moguće ostvarenje programa tehničke kulture sa zajednicama i savezima, prilika je da zahvalimo našim školama te Županiji i Gradu Slavonskom Brodu za stvaranje uvjeta i stimuliranje voditelja za realizaciju ovih programa, jer bez sinkronog rada rezultati bi bili mnogo slabiji. Zato su naša i županijska Zajednica tehničke kulture, obje gradske zajednice i udruge kao ciljeve svoga djelovanja u fokus stavile mlade ljude i njihovo osposobljavanje za rad, korisno korištenje njihovog slobodnog vremena za edukaciju, s naglaskom da ta edukacija

bude cjeloživotna, u želji da im damo dovoljno znanja i vještina za rješavanje svih problema iz životnih procesa.

Programi tehničke kulture imaju nekoliko primarnih ciljeva:

- nadopuna obrazovnim i odgojnim programima u školama,
- povećati mogućnost izbora različitih sadržaja,
- povezanost sadržaja u obrazovnom smislu,
- razvijanje inventivnosti, inovativnosti, kreativnosti i individualnih sposobnosti,
- značenje zajedničkog rada i zajedničkih uspjeha,
- mogućnost obogaćivanja stečenih spoznaja i novih znanja i vještina,
- razvijanje osjećaja društvene koristi,
- razvijanje međusobnog prijateljstva i zajedništva,
- obogaćivanje kvalitete svakodnevnog življenja,
- rad u malim skupinama i pojedinačno, korištenje najsuvremenijih dostignuća.

Radi toga treba odmah potaknuti izgradnju i opremanje Centra za tehničku kulturu i stvoriti uvjete da se djeca i mladež bave tehničkim stvaralaštvom.

Iz svega ovog može se zaključiti da nam je potrebno zajedničko zalaganje za promjenu statusa tehničke kulture u programima naših škola, organiziranje na nekom sveučilištu ili veleučilištu studij za pedagoge tehničke kulture i izgradnju centra za tehničku kulturu u našem radu, gdje bi na jednom mjestu organizirali rad svih zainteresiranih čimbenika, i tako tehničku kulturu stavili na zasluženu razinu.

Piše: mr. sc. Ante Nikolaš, dipl. ing.

Traže profesore – nitko se ne javlja?!

Profesori prirodnih predmeta su se pretvorili u deficitarna zanimanja i za sada se još nekako “krpamo”, ali kako će to izgledati za par godina? – Željko Modrić

Situacija oko nezaposlenosti iz dana u dan sve je gora, a najnovije brojke prešle granicu od 309 tisuća nezaposlenih Hrvata već su zabrinjavajuće.

Jedno od deficitarnih zanimanja u našoj županiji (Zadarskoj op. ur.) već poprilično su dugo učiteljski poslovi.

I dok neki više ne znaju što bi od sebe jer posla za njih nema, osnovne i srednje škole, po tko zna koji put raspisuju natječaje da im nedostaje kadra, ali situacija je još uvijek ista.

U oglasima se traže profesori matematike, fizike, informatike, biologije, **tehničke kulture** (op. ur.) i razredne nastave.

Kontaktirali smo sve škole kako bismo ih upitali ima li kakvog pomaka, no odgovor je bio isti – nema se tko javiti na oglas jer jednostavno nema stručnih osoba na tim područjima koje su odlučile krenuti s učiteljskom karijerom.

Konstantno stavljamo oglase za profesore tehničke i likovne kulture, ali i matematike. Do sada su nastavu vodili drugi profesori koji nisu toliko stručni na zadanom području. Upravo radi stručnosti nastave i dalje smo u potrazi, ali ljudi nema – kako su nam kazali iz OŠ Petar Lorini iz Sali.

Istu stvar ponovio nam je i ravnatelj OŠ Obrovac, Željko Modrić. *Profesori prirodnih predmeta su se pretvorili u deficitarno zanimanje i za sada se još nekako “krpamo”, ali kako će to izgledati za par godina? Oni što studiraju matematiku i fiziku rijetko se odluče za zanimanje učitelja i tu nastaju prvi problemi. Država ne daje nikakve poticaje i normalo da ljudi odlaze onim poslovima gdje su više plaćeni* – kazao je ravnatelj Modrić.

Osim profesora matematike i fizike, u zadnje vrijeme sve češće se traže i učitelji razredne nastave za niže razrede, ali i na te oglase, malo tko se javlja.

Piše I. PERINČIĆ

Zagrebačka zajednica tehničke kulture

XI. zimska škola tehničkih vještina u NCTK Kraljevica

Tradicionalna zimska škola tehničkih vještina Zagrebačke zajednice tehničke kulture održala se u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici od 4. do 9. siječnja 2010. i ispunila je dane zimskih školskih praznika programima tehničke kulture. Kroz radionice graditeljskog maketarstva, kreativne i računalne radionice prošla su 24 polaznika i ovladala tehnikama minijaturizma prema programu udruge Agram, čija su dva instruktora bila uključena u rad škole.

Zagrebačka zajednica tehničke kulture angažirala je voditelja škole Zdenka Potočkog, koji je i vrsni instruktor, da izabere programe i njihove provoditelje tako da su djeca prema vlastitim afinitetima i uz pomoć dvoje instruktora, Marije Ivček i bivšeg polaznika CTK Dubrava Antu Banovca, i po desetak sati dnevno provodila u izrađivanju zahtjevne makete razorenog dijela Vukovara u omjeru 1:25, strpljivom bojanju stotinjak minijatura koje se koriste u stolnim strateškim igrama, u izradi i obradi brojnih uporabnih predmeta od gipsa te u računalnoj radionici. Dan prije odlaska kućama, 8. siječnja, na prigodnoj svečanosti polaznicima je diplome o završenim tečajevima uručio Mario Kuzele, dopredsjednik Zagrebačke zajednice tehničke kulture, a glavna tajnica Gracijela Gabrijel Pukšec zahvalila je Gradu Zagrebu i Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport na potpori koju pružaju već 11 godina za održavanje tog programa kao programa od posebnog interesa Grada Zagreba.

Dodijeljene nagrade “Dr. Oton Kučera”

Ove godine Zagrebačka zajednica tehničke kulture dodijelila je priznanja koja su namijenjena najboljim pojedincima, udrugama tehničke kulture, poduzećima i drugim pravnim osobama, koji su se izuzetno istaknuli svojim radom na poljima tehničke kulture.

Prijedloge za dodjelu nagrada mogli su podnositi građani Republike Hrvatske, javni i drugi djelatnici u tehničkoj kulturi, udruge i druge pravne osobe u tehničkoj kulturi koje imaju sjedište u gradu Zagrebu. Nagrada za životno djelo dodjeljuje se pojedincu, a kao godišnje nagrade mogu se dodijeliti tri nagrade pojedincima te jedna nagrada udruzi tehničke kulture ili drugoj pravnoj osobi.

Na natječaj se javilo 19 pojedinaca i udruga tehničke kulture koji su predložili 8 kandidata za godišnju i 5 kandidata za nagradu za životno djelo. Ove godine među predloženima nije istaknuta ni jedna udruga, odnosno pravna osoba. Posebno utemeljeno Povjerenstvo za provedbu natječaja za nagrade tehničke kulture Zagrebačke zajednice tehničke kulture “Dr. Oton Kučera” za 2008. godinu, u sastavu Ljiljana **Pedišić** (predsjednica), Stjepan **Briški**, Bogomir **Hren**, Zdenko **Jureša** i Emir **Mahmutović**, imalo je težak zadatak, poglavito kod odabira osobe za nagradu za životno djelo, jer je istaknuto nekoliko pojedinaca od kojih svaki zaslužuje posebnu pozornost. Ipak, tajnim glasovanjem odabrane su osobe koje su potom predložene Izvršnom odboru ZZTK-e za dodjelu nagrada.

Nagrade “Dr. Oton Kučera” uručene su 22. prosinca 2009. godine u prostorijama Zagrebačke zajednice tehničke kulture, a svečanost su otvorili zamjenik predsjednika

Zagrebačke zajednice tehničke kulture, gospodin Jadranko **Baturić** i glavna tajnica Gracijela **Gabriel Pukšec**. Ona je zahvalila svima koji iskazuju ljubav prema tehničkoj kulturi, a posebno onima koji se desetljećima za nju bore. S posebnim zadovoljstvom istaknula je predsjednika Hrvatske zajednice tehničke kulture, prof. Antu **Markotića**, glavnu tajnicu HZTK-e gđu Mariju **Dujmović**, predstavnike Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport (Madlen **Wolf** i Mirko **Banjeglav**). Svečanost su uveličale i unuke slavnoga Kučere, **Ljerka** i **Kroacija** Kučera, koje, kako je rekla gđa Gabriel Pukšec, “skrbe za nas, kao što i mi skrbi-mo za lik i djelo dr. Otona Kučere”.

Ovogodišnji laureati, uz kratki osvrt na njihov rad, su:

- *Nagrada za životno djelo*: Ljubomir **Hranjec** (Zrakoplovni centar Croatia): Član je izvršnog odbora i voditelj djelatnosti samogradnje zrakoplova. Dana 20.12.1999. godine dodijeljena mu je zlatna povelja istaknutog graditelja zrakoplova odlukom izvršnog odbora Hrvatskog zrakoplovnog saveza. Sagradio je 4 zrakoplova, i to: KR-1, KR-2 po američkim nacrtima, zatim “Albatros” vlastite konstrukcije i borbeni zrakoplov lovac WWW2 spitfire u omjeru 1:2. Trenutačno je u postupku gradnja petog zrakoplova po imenu “OSA” vlastite konstrukcije, koji se gradi u povodu 100. obljetnice zrakoplovstva u gradu Zagrebu - 2010.godine. Važna je činjenica što je Ljubomir Hranjec graditelj, konstruktor i probni pilot izgrađenih letjelica.

- *Godišnja nagrada*: Romano **Šuti** (ARAK - DUBRAVA): Više od deset godina instruktor je raketnog modelarstva

i raketne tehnike za koje je položio ispite u Hrvatskom astronautičkom raketnom savezu. Aktivan je u popularizaciji tehničke kulture, a posebno raketnog modelarstva, raketne tehnike i astronautike. Konstruktor je niza amaterskih raketa većih dometa koje je uspješno lansirano sa članovima kluba na smotrama raketne tehnike u zemlji i inozemstvu. Više od 20 godina sudac je u RH i međunarodni sudac. Pet godina član je državnog povjerenstva za raketno modelarstvo na natjecanjima mladih tehničara RH. Tijekom 2008. vodio je dva tečaja raketnog modelarstva (početnički i napredni) za mlade članove kluba kao i pripreme većeg broja članova kluba za natjecanje. Također je vrlo uspješno održao tečaj izrade žirokoptera za članove kluba, tečaj izrade raketoplana i tečaj stakloplastike za članove kluba i centra tehničke kulture iz Zagreba. Na 14. državnom prvenstvu u FAI kategorijama - Čakovec osvojio je: 1. mjesto pojedinačno u kategoriji S6A (strimeri), 1. mjesto ekipno u kategoriji S6A i S3A (strimeri), 3. mjesto ekipno u kategoriji S4A (raketoplani) i S9A (žirokopteri). Hrvatski astronautički raketni savez proglasio ga je za najboljeg raketnog modelara RH u FAI kategorijama za 2008. godinu.

- *Godišnja nagrada*: Zdenko **Potočki** (Zagrebačka zajednica tehničke kulture): Zaposlen na mjestu instruktora tehničke kulture u ZZTK, svojim zalaganjem i nemjerljivim prinosom posebno izvan redovnog radnog vremena, okupio je velik broj djece i mladih zainteresiranih posebno za graditeljsko maketarstvo i raketno modelarstvo. Na ovim programima ujedno je odgojio nekoliko generacija mladih koji su ostali privrženi tehničkoj kulturi kroz izbor budućih zanimanja. Dugogodišnji je voditelj Zimske škole tehničkih vještina, kroz koju je prošlo stotinu djece i mladih među kojima je stasao i tim današnjih suradnika u programima CTK Dubrava, Zimskoj školi i ljetnom kampu tehničkih vještina. Popis nagrada i priznanja: u 2007. godini prvo mjesto na državnom prvenstvu u graditeljstvu OŠ u Dubrov-

niku, drugo i treće mjesto u kategoriji raketnog modelarstva srednjih škola, sedmo mjesto na državnom prvenstvu u graditeljstvu srednjih škola u Dubrovniku. U 2008. godini: 6 natjecanje u raketnom modelarstvu Croatia cup, FAI-cup u raketnom modelarstvu, natjecanje mladih tehničara Grada Zagreba, smotra mladih tehničara - Damir Šiško, županijsko natjecanje mladih tehničara - Grad Zagreb, državno natjecanje mladih tehničara - Pula, državno natjecanje mladih raketara - Sinj, Inova - Čakovec, smotra tehničkog stvaralaštva - Rijeka.

- *Godišnja nagrada*: Tomislav **Cvitić** (Raketno društvo Zagreb); Tajnik Raketnog društva Zagreb i instruktor raketnog modelarstva. Istaknuti rezultati u radu s mla-

dima i na natjecanjima tijekom 2008. godine u raketnom modelarstvu, 30. kup Zagreba u raketnom modelarstvu, Croatia cup u raketnom modelarstvu, 14. državno prvenstvo u raketnom modelarstvu, 15. otvoreno prvenstvo Zagreba u raketnom modelarstvu, 8. otvoreno prvenstvo Dalmacije u raketnom modelarstvu, 14. državno prvenstvo u raketnom modelarstvu, 26. Croatia cup u raketnom modelarstvu, Godišnja nagrada Hrvatskog astronautičkog i raketnog saveza za postignute rezultate na natjecanjima za ukupni rezultat tijekom 2008. Izbor najboljeg raketnog modelara RH za 2008. Kontinuirani rad na tečajevima raketnog modelarstva s djecom i mladima tijekom 2008. godine.

Pozdravljajući laureate i nazočne, prof. Ante Markotić istaknuo je *da će pri ulasku u Europsku uniju Hrvatska morati prikazati i dokument iz kojeg će biti vidljivo da ima razvijeno civilno društvo, i među njima neke prepoznatljive civilne udruge, a na vidnom, vrlo značajnom mjestu je i tehnička kultura. I moramo biti na to ponosni. Svijet to itekako prepoznaje. Nas možda nema puno u sredstvima priopćavanja. A znate li zašto ni večeras ovdje nema kamera? Jer dobre vijesti za naša sredstva priopćavanja nisu vijesti...* Zapitao se, zar ovo danas nije vijest, jer Zagrebačka zajednica tehničke kulture i ovi laureati svima su na ponos, te zaključio: *Tehničke kulture je bilo, tehničke kulture ima i tehničke kulture će biti. Narod koji ovaj segment ne priznaje kao sastavnicu opće kulture, nema ni prošlost, nema ni sadašnjost, a neće imati ni budućnost. Sva je sreća da su neka vremena upitnosti ovog segmenta iza nas.*

Tom prigodom otvorena je božićna izložba Zagrebačke zajednice tehničke kulture i njezinih članica, odnosno, prikazan je presjek godišnjih aktivnosti djece tijekom 2009. godine u centrima tehničke kulture Črnomerec, Dubrava, Sesvete i Trnje, a prema programu javnih potreba u tehničkoj kulturi Grada Zagreba.

E. M.

32. kup Zagreba u raketnom modelarstvu

Po pravom proljetnom vremenu na prvom natjecanju sezone mladih raketnih modelara koje se tradicionalno održava po 32. put u organizaciji Zagrebačkog zrakoplovno-tehničkog saveza Rudolfa Perešina na lansirnom poligonu u Mjesnom odboru Čehi, Gradske četvrti Novi Zagreb, 20. ožujka 2010. okupilo se stotinjak mladih raketnih modelara iz desetak klubova mladih tehničara zagrebačkih osnovnih škola i klubova raketnog modelarstva.

Natjecanje je održano u kategorijama nacionalne klase za djecu i mladež u pojedinačnoj i ekipnoj konkurenciji

učenika zagrebačkih osnovnih i srednjih škola u kategorijama raketa s padobranom S3A i raketa s trakom S6A.

Natjecatelje je pozdravio i zaželio im uspjeh Luka Šimurina, tajnik Zagrebačkog zrakoplovno-tehničkog saveza Rudolfa Perešina, a po završetku natjecanja nagrade je najboljima uručila Katica Vitić iz istog saveza.

U kategoriji raketa s padobranom u konkurenciji pojedinaca osnovnoškolaca pobijedila je Tomislava Cvitić – RD Zagreb 1, drugi je bio Marijano Jurić – RD Zagreb 1, treći Matija Hanžovački – ARAK Dubrava 1, četvrti Krešimir Topolovec – OŠ F. K. Frankopana 1 i peti Filip Nokoski – MMK Savica. Ekipno najbolji su bili iz RD Zagreb 1, drugi iz ARAK Dubrava 1, treći iz MMK Savica, četvrti iz ARAK Dubrava 2 i peti iz OŠ F. K. Frankopana 3.

U konkurenciji srednjoškolaca pojedinačno je pobijedila Ivana Mišković – ARAK Dubrava 1, druga je bila Josipa Banovac – ARAK Dubrava 2 i treća je bila Ivana Ivančić iz ARAK Dubrava 1. Ekipno pobijedila je ekipa ARAK Dubrava 2, drugi su ARAK Dubrava 1, a treći iz CTK Dubrava.

U kategoriji raketa s trakom kod osnovnoškolaca pobijedio je Krešimir Topolovec – OŠ F. K. Frankopana 1, drugi je Ante Jurić – ARAK Dubrava 1, treći Mateo Šorman – ARAK Dubrava 2, četvrta Sara Gelenčar – RD Zagreb 1 i peti je bio Ivan Karlo Čiček – OŠ F. K. Frankopana 1. Ekipno OŠ F. K. Frankopana osvojila je prvo mjesto, drugi su iz RD Zagreb 1, treći iz ARAK Dubrava 1, četvrti iz OŠ F. K. Frankopana 2 i peti iz MMK Savica 1. Nina Ivančić – ARAK Dubrava 2, pobijedila je u konkurenciji srednjoškolaca, druga je bila Ivana Ivančić iz ARAK Dubrava 1, a treća Ivana Mišković iz ARAK Dubrava 1. Ekipno pobijedila je ekipa ARAK Dubrava 1, drugi su iz ARAK Dubrava 2, a treći iz LK Sokol.

K. P.

Gledalište Kinokluba Zagreb

Gledalište Kinokluba Zagreb po treći je put održano kao klupsko natjecanje autora iz našeg najstarijeg amaterskog filmskog kluba, koji sebe definira prije svega kao udruhu za produkciju neprofесиjskog filma. Kako je prvo *Gledalište*, održano 2007. godine, moglo pokazati dvadesetak te godine sačinjenih radova članova *KKZ-a*, a drugo, prije dvije godine, tu brojku povećalo za polovicu pa su svi zainteresirani vidjeli tridesetak filmova, prošlogodišnja produkcija od čak 46 djela svakako pokazuje da se producentska funkcija *Kinokluba Zagreb* sve opsežnije ostvaruje.

Valja pripomenuti kako se uz kvantitativan pomak vidno poboljšala i kvaliteta autorskih ostvarenja pa je publika okupljena u projekcijskoj dvorani na Trgu žrtava fašizma 14 zaista mogla vidjeti niz dobrih filmova.

Najvrjedniji je član *Kinokluba Zagreb* prošle godine bio **Mario Papić** koji se predstavio s čak sedam filmova, od kojih su neki već osvojili nagrade i priznanja na domaćim revijama. Posebno raduje spoznaja da se Papić bavi različitim temama i filmskim formama i rodovima, pa od njega i nadalje možemo očekivati niz raznorodnih i jednako kvalitetnih ostvarenja. Po radnom entuzijazmu i kvaliteti filmova uz bok mu je **Valentina Orešić**, čija su tri samostalna i jedan film načinjen u suradnji s **Darijom Blažević** prikazana na *Gledalištu*, a uz ovaj zajednički rad Daria Blažević se predstavila i s pet dokumentarnih zapisa o eksperimentalnom filmu koji je očito autorski najviše privlači. Među autorima s više radova bili su i **Neven Dužanec** s tri te **Toma Zidić** s dva rada, od kojih je jedan nastao u suradnji s **Nedom Radić**, kao i veteran i član *SF* ("sekcije fosila") *KKZ-a* **Željko Radivoj**, pobjednik prethodnog *Gledališta*, koji je na početku ove projekcije poručio mladim kolegama da se on, kao *stari jelen*, ne sprema otići u autorsku mirovinu pa će se i dalje utrkivati s *mladim jelenima*, nadajući se kako će pobijediti još koji put.

Ocjenjivački je sud, u sastavu **Petar Orešković**, **Vjeran Pavlinić** i **Vedran Šuvar**, svi odreda naravno i članovi *Kinokluba Zagreb*, nakon dužeg vijećanja odlučio kako će pobjednikom *Gledališta* za 2009. godinu proglasiti začudnu animaciju *Acephalus* autora **Darija Juričića**. Uz titulu pobjednika *Gledališta Kinokluba Zagreb* Dario je osvojio i besplatno sudjelovanje na *Školi medijske kulture Dr. Ante Peterlić* koja će se koncem kolovoza 2010. godine, u organizaciji Hrvatskog filmskog saveza, održati u Čakovcu.

Gledalište Kinokluba Zagreb nastalo je na tragu svojedobnog *Šampionata KKZ-a* kojeg je davnih godina pokrenuo jedan od utemeljitelja *Kinokluba* **dr. Maksimilijan Pasp**a i koji se tijekom osam desetljeća postojanja našeg najstarijeg amaterskog kluba pojavljivao i nestajao, da bi sve do konca osamdesetih godina prošlog stoljeća postojao noseći ime dr. Pasp. Možda bi *mladi jeleni* mogli razmisliti o povratku imena *Šampionat Kinokluba Zagreb*, odnosno *Šampionat dr. Maksimilijana Pasp*e, ponoseći se pravom tradicijom koju nema ni jedan drugi amaterski klub kod nas, a nema ih mnogo takvih ni u svijetu. A možda će nastaviti priti vlastitim *jelenskim* tragom? Mladost im daje pravo i snagu za to. A *Kinoklub Zagreb* očito je na stazama svoje nove mladosti i nastavka brojnih uspjeha.

Duško POPOVIĆ

Aktivnosti u Radioklubu slijepih "Louis Braille"

Kao i prijašnjih godina, nakon ljetne stanke u rujnu se nastavljaju ARG natjecanja. Tijekom ljeta sudjelovali smo samo u UKV natjecanjima, a kako je RKS Galeb, 9A1CWM, iz Rijeke početkom rujna bio organizator Otvorenog prvenstva Rijeke u ARG-u za slijepce, u subotu 5. rujna klupska je ekipa otputovala u Bakarac. Iako nas je iz Zagreba ispratila kiša, u Bakarcu nas je dočekalo sunce, ali i bura. No unatoč povremenim jakim naletima bure, natjecanje je ove godine ipak održano, a nakon natjecanja nastavili smo druženje, kao i uvijek, uz roštilj i pjesmu. Vratili smo se u Zagreb zadovoljni osvojenim odličjima.

Već sljedeću subotu, 12. rujna, nekoliko članova našega kluba posjetilo je Zagreb radiofest i družilo se s brojnim radioamaterima iz Hrvatske i susjednih zemalja, a neki naši članovi su i kupili ponešto od opreme.

Zadnja subota u rujnu tradicionalno je rezervirana za prvenstvo našega kluba, i s tim natjecanjem zaključujemo natjecateljsku ARG sezonu.

Vrijeme je u subotu 26. rujna bilo prekrasno, sunčano i toplo, a na ovom, već 14. klupskom prvenstvu nastupila su 22 natjecatelja u kategorijama: osnovna škola, juniori,

seniori i veterani. Uvijek nas najviše razveseli velik broj mladih, ovaj put bilo ih je ukupno 18. Zanimljivo je naglasiti da se na našim natjecanjima već godinama natječu i "videća" djeca, naravno, sa zaštitnim naočalama, a također nam, kao i studenti Kineziološkog fakulteta, pomažu u organizaciji natjecanja kao suci na odašiljačima. Ove su godine prvi put nastupile tri učenice petog razreda OŠ Ksavera Šandora Gjalskog: Hana, Nika i Monika. Prvi put je goniometar imao u ruci i četrnaestogodišnji Zvonimir, slijepi učenik osmog razreda Centra "Vinko Bek". U istoj kategoriji nastupio je i Petar, učenik šestog razreda OŠ Lovre pl. Matačića, koji je krajem kolovoza sudjelovao na obuci u kampu "Zvezdano selo" na Mosoru, gdje je bio odličan.

U kategoriji srednjih škola nastupili su naši mladi "videći" članovi, učenici različitih srednjih škola Marko, Anton, Ruben i Filip.

Najbolji u generalnom plasmanu među slijepima bio je, na iznenađenje mnogih, veteran Milan Bunčić, 9A6KPG, (66 godina), koji je iz sebe ostavio i one koji bi mu mogli biti unuci. Drugi je bio Novica Dražetić, 9A6NDN, a treći Mihael Đurašin, 9A6JWM, obojica seniori.

U kategoriji osnovna škola pobijedila je Hana Brkić ispred Nike Barišić i Monike Marković, četvrti je bio Petar Kir Hromatko, a peti Zvonimir Stanečić. Iako neki natjecatelji nisu bili zadovoljni svojim nastupom, mi mislimo da su svi oni bili odlični, samo je netko imao više sreće ili manje treme. Na drugom natjecanju poredak će vjerojatno biti potpuno drukčiji, ali to je draž natjecanja.

U kategoriji juniora najbolji je bio Marko Karanović, 9A3DKM, ispred Antona Ivana Markovića, 9A3DAM, Rubena Filipovića, 9A3CFR, i Filipa Klinca, 9A3CKF. Mladi natjecatelji dobili su i slatkiše, oni slabije plasirani nešto više od osvajača medalja, tako da se moglo čuti: Mijenjam medalju za slatkiše. Glavni sudac bio je Željko Ulip, 9A2EY, a pomagali su mu Ante Ćuzela Piljac, prof., i troje studenata Kineziološkog fakulteta, koji su pratili natjecatelje na stazi, a i sami su nastupili na kraju natjecanja. U nedjelju 27. rujna bili smo na hamfestu "Otok Ivanić" u Ivanić Gradu, gdje je naš klub osvojio 4. mjesto u kat. FM. RK Ivanić Grad, 9A1CEQ, je prvi put organizirao natjecanje i hamfest, nadamo se da će i dalje to raditi tako uspješno. Bilo nam je prekrasno, vrijeme je bilo lijepo, domaćini ljubazni, restoran ugodan, društvo dobro raspoloženo, roštilj odličan. Pehar nismo osvojili, ali smo otišli kući s lijepom novom diplomom.

18. listopada bili smo organizatori UKV natjecanja "Ruka prijateljstva 2009.", posvećenog 200. obljetnici rođenja Louisa Braillea, slijepog učitelja i izumitelja reljefnog točkastog pisma za slijepce. Iako su propagacije bile jako loše, dobili smo velik broj dnevnika, čak 115, tako da smo pre-

zadovoljni. Hamfest, na kojem su bili podijeljeni pehari i diplome bio je već 21. studenog, tako da smo imali dosta posla oko organizacije.

U ponedjeljak 26. listopada, nakon višemjesečnog tečaja za radioamatere početnike, održan je ispit. Dvojica kandidata su odustala, tako da je ispitu pristupio samo četrnaestogodišnji Zvonimir Stanečić, slijepi učenik 8. razreda Centra za odgoj i obrazovanje slijepih "Vinko Bek". Za nje ga je stvarno vrijedila uzrečica: Jedan, ali vrijedan. Savo, 9A2GS, koji je mjesecima radio sa Zvonimirom, znao je da on uči s radošću i velikim zanimanjem za radioamaterizam i tehniku i željno očekuje izlazak na ispit, tako da ga nije iznenadilo izvanredno znanje mladog tečajca. No zato su Josip Stepinac, 9A3DJS, član, i Željko Ulip, 9A2EY, predsjednik Ispitne komisije, bili ugodno iznenađeni svim Zvonimirovim briljantnim odgovorima, a posebno ih je oduševio detaljnom podjelom banda, za tečajce najtežim ispitnim pitanjem. Na kraju, predsjednik komisije Željko, 9A2EY, čestitao mu je i poželio puno druženja na radiovalovima.

Veseli nas da smo dobili novog mladog radioamatera. Kako uvijek naglašavamo, naša baza je mala (na sreću), na području Zagreba i okolice ima oko 1200 slijepih, tako da smo jako ponosni na svakog slijepog kojeg smo uspjeli privući u veliku obitelj radioamatera svijeta. Kako se nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja u Centru "Vinko Bek" naši mladi radioamateri najčešće vraćaju u svoja stalna mjesta boravka, svake godine moramo iznova nastojati privući zanimanje mladih slijepih za radioamaterizam.

Savo GOLIĆ

Izložba fotografija – Zagrebačke kronike Vladimira Horvata

Od 25. ožujka 2010. galerija Zagrebačke zajednice tehničke kulture na Trgu žrtava fašizma 14 nosi ime poznatog zagrebačkog fotografa Vladimira Horvata. Naime, tog je dana uz brojne ugledne goste, predstavnike Grada Zagreba, ljubitelje fotografije, planinare i sve štovatelje lika i djela Vladimira Horvata u Galeriji Zagrebačke zajednice tehničke kulture otvorena izložba dosad nikad viđenih fotografija iz privatne kolekcije novinara, fotografa i istinskog ljubitelja prirode pok. Vladimira Horvata (1891. – 1962.).

Prisutnima su dobrodošlicu zaželjeli Mario Kuzele, dopredsjednik Zagrebačke zajednice tehničke kulture, koji je i otvorio izložbu "Zagrebačke kronike Vladimira Horvata", Krunoslav Petrović, Gracijela Gabrijel Pukšec, glavna tajnica ZZTK-e, i Mladen Bišćan, a dr. sc. Srećko Božičević, istinski zaljubljenik u prirodu i fotografiju i suvremenik Vladimira Horvata službeno je proglasio novi naziv izložbenog prostora – Galerija Vladimira Horvata.

Pobjedničke *Ptice*

U Zagrebu je 12. prosinca 2009. godine, u prostorijama Zagrebačke zajednice tehničke kulture na Trgu žrtva fašizma 14, održano deveto po redu *Prvenstvo Autorskog studija – fotografija, film, video* te četvrta *izložba fotografija članova AS-a*. Oba su već tradicionalna natjecanja održana u atmosferi prijateljstva i uzajamna uvažavanja, koja je i dominantna značajka *Autorskog studija* jer, kako u uvodniku kataloga koji je popratio prvenstvo i izložbu naglašava Milan Bukovac, prvenstvena je namjera Tomislave Vereš, Tomice Horvata, Ivica Tomića, Phillippea Chamina, Tomislava Asla, Drage Dopplera, Stjepana Vidakovića, Amira Šepića, Ivica Horvatića, Milana Bunčića i samog Bukovca, pokretača i osnivača AS-a, u kolovozu 1992. godine kada su stvorili svoj klub, bila sačinili klub prijatelja, kako međusobno, tako i prijatelja fotografije, filma i videa.

No, iako je prijateljstvo osjetno strujalo između šezdesetak članova AS-a i posjetitelja na projekciji filmova i svečanosti zatvaranja izložbe te dodjele nagrada, stručni je ocjenjivački sud neopterećen prijateljstvom ozbiljno radio i pri kraju večeri donio odluke o najboljem filmu *Autorskog studija* i najboljem fotografu u 2009. godini.

Na deveto *Prvenstvo Autorskog studija* prijavljeno je ukupno 25 radova, među kojima su prevladavali jednodominantni filmovi kojih je bilo čak osamnaest. Ocjenjivački sud koji je djelovao u sastavu Nikica Badrov, Josip Klarica i Luka Marotti na kraju je pobjedu, nagradu i titulu najboljeg filma AS-a za 2009. godinu te izazivača budućim djelima na desetom, jubilarnom *Prvenstvu* koje će biti održano koncem 2010. godine, dodijelio dokumentarnom filmu *Ptice* autora Dražena Pleška.

Među trideset i tri prijavljene i postavljene fotografije ocjenjivački je sud u sastavu Nikica Badrov, Josip Klarica i Mio Vesović najboljim proglasio rad Srećka Lebineca.

Ovogodišnje prvenstvo i izložba članova AS-a bili su posvećeni članovima kluba kojih više nema, posebno Viktoru Gonziju, Tomislavu Aslu, Pepici Pavlek, Dragi Doppleru, Borisu Zegnalu, Phillippeu Chaminu, Zoranu Tadiću i Branku Miletiću.

Duško POPOVIĆ

ISPRIKA

U prošlom 229-230 broju tehničke kulture na stranicama Zagrebačke zajednice tehničke kulture objavili smo nekoliko članaka i fotografija o aktivnostima u tehničkoj kulturi Zagreba koje smo preuzeli sa Službenih stranica Grada Zagreba.

Međutim, pogreškom, u potpisu članaka i fotografija nije naveden izvor s kojeg smo koristili objavljeni materijal. Stoga se Uredništvo Tehničke kulture ovom prilikom ispričava cijjenjenom Uredništvu Službenih stranica Grada Zagreba na nenamjerno učinjenoj šteti.

Uredništvo

Zvezdarnica Vidulini dobila lokaciju!

Astronomska udruga Vidulini napokon je i službeno dobila lokaciju za potrebe gradnje prirodoslovno-tehničkog kampusa na prostoru općine Žminj. Velika zasluga za to pripada načelniku općine Žminj, Aldu Bančiću koji je i sam član Udruge od njena osnivanja.

Lokalitet Sv. Agata, nadmorske visine 300 m, nalazi se na jugozapadu općine, uz samu granicu s teritorijem susjedne općine Kanfanar, na osami s neometanim pogledom skoro na cijelo nebo. Dostupnost putova i druge infrastrukture čini ovu lokaciju iznimno povoljnom za gradnju kampusa. Dodatni plus lokaciji je i bogata prirodna i kulturna baština smještena uokolo te veća udaljenost od ruralnih područja.

Problem za opažanja predstavlja neprimjerena, neekološka rasvjeta čvorišta Istarskog ipsilona Žminj (5 km sjeverno) te čvorišta Kanfanar i pogona Tvornice duhana Rovinj-Adris grupe (3, odnosno 4 km južno). Mikroklimatski pokazatelji i probna ispitivanja lokacije pokazali su kako se radi o povoljnom lokalitetu s velikim brojem vedrih sati za opažanja.

Tako bi se robotizirani i kompjuterizirani sustavi zvezdarnice Vidulini, koji se i sada koriste, ali su udomljeni kod članova Udruge, smjestili na jedno mjesto kao markantna edukacijsko-istraživačka točka. Pored postojeće opreme tu će se naći mjesto i za druge sustave; radioteleskope, *all-sky*-kamere, veliki teleskop s pripadajućom kupolom za vizualna promatranja namijenjena učenicima, studentima i javnosti.

Sama zvezdarnica koncipirana je tako da se u njenim montažnim objektima osiguravaju dvije do tri kontrolne sobe za rad s astronomskim instrumentarijem, zemaljski kontrolni centar za potrebe projekta Astronautika, uredski

Presjek na razini kontrolnih soba Zvezdarnice Vidulini

prostor, tehnička radionica, moduli za biologiju, kemiju, arheologiju, radio-amatere, mini-kuhinja i blagovaonica te dvije spavaonice "podmorničkog tipa", za smještaj posade zvezdarnice odnosno polaznika specijaliziranih radionica i velikih ljetnih radionica za djecu i mlade pod nazivom "cLARKE".

Osnovu instrumentalnog dijela zvezdarnice čine postojeći sustavi za istraživanje planeta drugih zvijezda (EXO

NEXT), istraživanje i otkrivanje novih promjenjivih zvijezda (VSX NEXT), a planiraju se još najmanje jedan ili dva robotička sustava (ORTO – za praćenje i istraživanje aktivnosti Sunca). Pored njih na popisu inventara nalaze se i sustavi: SKYNET (snimanje meteora i bolida, nadzor neba), WARMS (radioteleskop za praćenje i istraživanje meteorske problematike), VOV (Virtual Observatory Vidulini) i drugi. Više o zvezdarnici Vidulini možete pogledati na www.zvezdarnica.org.

Tijekom veljače i ožujka planirane su akcije čišćenja lokacije, odmah potom slijede zemljani radovi te postavljanje niske ambijentalne arhitekture (Sunčani sat, Okrugli stol, Arena za predavanja) i hortikulturalno uređenje terena. Nabava i postavljanje montažnih objekata (kontejneri) planirana je od travnja do lipnja, a odmah potom i postavljanje prvih, jednostavnijih, sustava opreme i instrumenata poput meteorološke postaje, radioteleskopa i *all-sky*-kamera.

Na prostoru veličine oko 3500 četvornih metara bit će i poligoni za astronautička ispitivanja, mali raketni poligon, lansirni kompleks za balonske sustave visinskih atmosferskih istraživanja, botanički park i drugo. Predviđeno je i parkiralište za osobna vozila i autobus za potrebe primanja i rada s grupama učenika i studenata te turistima.

Sav taj posao osim velikih ljudskih resursa traži i tehničku te financijsku podršku za koju se nadamo kako neće izostati te da će se planirani poslovi moći na vrijeme i u punom opsegu realizirati.

Svjesni smo kako je "kriza kapitala" u društvu veliki izazov, no isto tako poznata su pozitivna iskustva iz većeg broja zemalja kako je jedino ulaganje u edukaciju i znanje te iste zemlje izvelo na put prosperiteta. Zvezdarnica Vidulini s dosadašnjim radom i uspjesima smatramo da zavređuje preživljavanje i nastavak rada.

Marino TUMPIĆ

Projekt Hrvatskog svemirskog programa ide dalje

Vidulini

Dana 7. veljače u Vidulinima održan je prvi ovogodišnji sastanak radnog tima Hrvatskog svemirskog programa – Astronautika, koji je inicirala i provodi Astronomska udruga Vidulini.

Radnom sastanku prisustvovalo je dvadesetak uzvanika. U predavaonici Čakavske kuće u Žminju, Igor Puhar, Željko Mogoroš i Marino Tumpić predstavili su dosadašnja postignuća u projektu Astronautika. Dokle se stigli i koji su problemi pred daljnjim radom na četiri temeljna projekta:

- landeru
- roveru
- instrumentalnom modulu za balon
- pikosatelitu

Ustanovljeno je da tim zbog nedostatka financija kasni s planiranim radovima tri do šest mjeseci ovisno o projektu, ali i da je većina tehničkih pitanja uspješno razriješena. Marko Pernić kao poseban gost i suradnik na projektu prezentirao je uspjehe i iskustva Radio kluba Pazin u komunikaciji s Međunarodnom svemirskom postajom. Ta su iskustva dragocjena za daljnji rad na pikosatelitu. Gregor Srdoč ukratko je prezentirao uspjehe Zvezdarnice Vidulini i trenutačne projekte na kojima se radi. Istaknuo je prvo mjesto Zvezdarnice Vidulini u svijetu na području istraživanja planeta drugih zvijezda te priznata otkrića stotinu promjenjivih zvijezda. U našoj zemlji tim poslovima bavimo se jedino u Vidulinima.

Marčelo Marić, dugogodišnji profesor tehničkog odgoja i fizike u kanfanarskoj osnovnoj školi i utemeljitelj tamošnjeg kluba mladih tehničara istaknuo je kako projekti Astronautika i Zvezdarnica Vidulini svoje korijene vuku još iz vremena KMT-a, te da je dio sadašnjih članova tima proistekao upravo iz tih i takvih tehničkih aktivnosti.

Ogren Variola iz Tehničkog muzeja u Zagrebu izrazio je zainteresiranost da se izložba tehničkih tvorevina koje se izrađuju u sklopu projekta još tijekom ove godine postave kao privremeni eksponati kako bi javnost mogla “uživo” vidjeti Hrvatski svemirski program.

Nakon predavanja i pratećih prezentacija koje su popratili i ovdašnji mediji (Glas Istre, NIT TV, Radio Istra) radni tim je obišao lokalitet za montažne objekte Zvezdarnice, koji je općina Žminj, odnosno njezin načelnik Aldo Bančić, osigurala za potrebe formiranja astronomskog kampusa u centralnoj Istri.

Nakon radnog ručka održan je okrugli stol na kojem su članovi tima u neposrednim razgovorima dogovorili daljnje poslove i zadatke te rješavanje problematike koja je pred nama. Prema inicijalnim dogovorima s američkom privatnom tvrtkom Interorbital systems započeli su radovi na konstrukciji Hrvatskog satelita koji bi njihova raketa Neptun trebala već krajem ove godine ponijeti u svemir!

Hrvatski svemirski program podržale su Hrvatska zajednica tehničke kulture, Županijska zajednica tehničke kulture u Istri, Istarska županija, općina Žminj, a u tijeku su pregovori s društvenim i privatnim subjektima o partnerstvu u projektu koje je nužno radi tehničkih i financijskih preduvjeta realizacije zacrtanih ciljeva.

Marino TUMPIĆ

M111 besplatni online časopis s provokativnom temom broja: Astrologija – istine i obmane?

Prvi hrvatski elektronički časopis za astronomiju i astronautiku M111 u novom broju donosi veoma provokativnu temu: Astronomija i astrologija – istine i obmane. Svi oni koji su na jednom mjestu željeli razlučiti istine od obmana u astrologiji napokon su došli na svoje. Nekoliko autora u svojim tekstovima donosi prikaz stvaranja i utjecaja astrologije na našu civilizaciju, način na koji je astrologija pokleknula pred znanosti i što je to suvremena astrologija. Želite li uz mnoštvo konkretnih primjera, ilustracija i zanimljivih činjenica saznati više svakako kliknite na www.m-111.org gdje možete preuzeti cijeli broj M111 kao PDF dokument (3Mb).

Osim teme broja tu se nalazi mnoštvo članaka o zanimljivostima i događanjima na području astronomije i astronautike nastalih preko tipkovnica vrsnih poznavatelja problematike iz zemlje i inozemstva.

Kako izgleda sjediti u pilotskoj kabini raketoplana, gdje su i kakvi su novi svjetovi oko drugih zvijezda? Ima li na njima tragova života? Novi svemirski programi privatnih kompanija spremaju se za novo svemirsko doba.

Kako je i zašto nastala (astro)fotografija. Vrhunska astrofotografija domaćih astronoma te smiješna strana astronomije predstavljena astrokarikaturama samo su dio onog što vas još očekuje u novom broju. Našlo se tu mjesta i za predstavljanje hrvatskih astronoma, a u rubrici Nebeska mehanika saznat ćete što u ovom kvartalu svakako ne smijete propustiti pri pogledu na noćno nebo.

Na 65 bogato ilustriranih stranica časopisa M111 očekuje vas još podosta drugih zanimljivih tema i članaka.

Uredništvo časopisa (glavni i odgovorni urednik Marino Tumpić, tehnička urednica Marcela Rasonja, prof., te Neven Udovičić kao član uredništva) u suradnji s autorima tekstova i suradnicima uspjeli su u iznimno teškim vremenima održati časopis i nastaviti s izlaženjem brojeva, iako u blagom kašnjenju zbog općepoznatih recesijskih problema.

Časopis M111 izdaje Astronomska udruga Vidulini. Prvi broj pojavio se u svijetu interneta u ljeto 2004. godine, a dosad je izišlo sedamnaest brojeva. Svi su oni poklonjeni hrvatskoj javnosti i bez ikakve naknade dostupni za skidanje na računalo kao PDF dokumenti na internetskoj stranici časopisa www.m-111.org.

Marino TUMPIĆ

Dani tehničke kulture – Kaštela 2010.

Čak nam je i vrijeme bilo naklonjeno pa se moglo započeti, jer sve je bilo spremno, s novim projektom na području naše županije.

Kaštel Gomilicu i Osnovnu školu Kneza Trpimira okupirali su članovi tehničke kulture i njihovi gosti jer je od 2010. godine projekt Dana tehničke kulture proširen na cijelu Županiju splitsko-dalmatinsku. Pored Splita, gdje je ovaj projekt već tradicionalan, uključeni su i grad Kaštela i njegove osnovne škole, kao i Dom za nezbrinutu djecu Miljenko i Dobrila u Kaštel Lukšiću.

Prva u nizu manifestacija ovogodišnjih dana tehničke kulture otvorena je upravo u školi Kneza Trpimira, gdje se njeguje tehnička kultura i ponovno je osnovan Klub mladih tehničara.

Uz potporu predstavnika Županije gospodina Ante Radovića, savjetnika za prosvjetu, šport i tehničku kulturu, te dogradonačelnika grada Kaštela gospodina Marinika Kovačeva i ostale nazočne uz svečane taktove himni i nastup malih kaštelanskih mažoretkinja otvoreni su dugo očekivani Dani tehničke kulture u Kaštel Gomilici.

Petodnevni program odvijat će se u školskim prostorima, gdje će učenici škole domaćina te obližnjih škola sudjelovati u kreativnim radionicama, upoznati tehničku kulturu, steći nova znanja i vještine.

Cilj ove manifestacije je širenje tehničke kulture, usvajanje novih znanja i vještina, osmišljavanje slobodnog vremena mladima kroz učenje, druženje, zabavu i širenje opće kulture, jer tehnička kultura i jest opća kultura.

Tijekom pet dana u školi će se održati radionice: automodelarstva (teoretski i praktični dio), zrakoplovno i raketno modelarstvo, radionica Robotika i mladi, radioamaterska radionica ARG, astronomija: sunčev sustav, izra-

da teleskopa, promatranje neba kroz teleskop, niz radionica Preventiva u prometu.

Maja NOVAKOVIĆ

Brojne aktivnosti tijekom zime

Ronioci "Nautilusa" u istraživačkom projektu

Zavod za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu koncem 2009. godine započeo je znanstveno istraživanje utjecaja relativno plitkih ronjenja na osnovne fiziološke parametre ljudskog tijela. Istraživanje se provodi u suradnji s **Hrvatskom ratnom mornaricom, Udrugom dragovoljaca HRM-a iz Splita, norveškim Sveučilištem za znanost i tehnologiju i Ronilačkim klubom Nautilus iz Splita**, koji organizira ronilački dio istraživanja. Istraživanje, na kojem je bilo angažirano 20 znanstvenika i ronilaca Nautilusa, provođeno je do kraja prosinca do kada je obavljeno 8 zarona na dubinama od 18 do 33 metra.

Zavod za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu do danas je objavio velik broj znanstvenih članaka u prestižnim međunarodnim znanstvenim časopisima i time je znatno pridonio razvoju tog područja medicine i fiziologiji ronjenja.

Glavni je cilj istraživanja ispitivanje utjecaja relativno plitkih ronjenja, koja prema postojećim ronilačkim tablicama ne iziskuju potrebu za dekompresijskim zastancima, na osnovne fiziološke parametre ljudskog tijela. Posebno je zanimljiv utjecaj na funkciju srca i krvnih žila, kao i respiratornog sustava, dok se posebna

pažnja pridaje mjerenju stvaranja plinskih mjehurića u krvi ronilaca prilikom dekompresije, a koja je povezana s povećanim rizikom nastanka dekompresijske bolesti. Istražuju se i rad srca i stanja krvnih žila, za koje se zna da su blago poremećeni neposredno nakon zarona, a predmet istraživanja je i stanje respiratornog sustava, pogotovo jer je nedavno njihova grupa otkrila kako ronjenje smanjuje mogućnost izmjene plinova u plućima i postojanje znakova privremenog pojačanog nakupljanja vode u plućnom tkivu.

U ovaj istraživački rad uključen je velik broj znanstvenika koji uključuje stručnjake iz područja fiziologije, nekoliko liječnika kardiologa, specijalista sportske medicine i stručnjaka podvodne medicine. Navadena se mjerenja i procjene vrše uz pomoć sofisticirane opreme, poput ultrazvučnih uređaja i uređaja za detaljnu procjenu dišnog sustava, koji uz osnovne parametre omogućuju i procjenu općeg stanja i zdravlja ronilaca.

Krajnji je cilj poboljšanje sigurnosti profesionalnih i rekreativnih ronilaca kroz dublje proučavanje funkcije vitalnih organa u specifičnim ambijentalnim uvjetima.

Pohvale i priznanja dugogodišnjim članovima

Tradicionalno okupljanje u predblagdanskome razdoblju i prošle godine bilo je posebno posvećeno dugogo-

dišnjim članovima tehničke kulture i mladima koji su u 2009. godini postigli svjetske rezultate. Već niz godina pred završetak tekuće godine Zajednica tehničke kulture okuplja svoje članove s područja grada i županije na skroman domjenak, razmjenu iskustava, čašicu razgovora s kolegama i nezaobilazno čestitanje i podjelu povelja i priznanja dugogodišnjim članovima i najboljima u protekloj godini.

Zimski praznici u tehničkoj kulturi

Ovogodišnji program aktivnosti tijekom zimskih praznika započeo je po završetku božićnih blagdana, tako da su centri tehničke kulture na tri lokacije i udruge otvorili mladima širom svoja vrata. Centar tehničke kulture Kman ponudio je programe za učenike viših razreda iz robotike, koja je ove godine postala hit i interes

mladih je bio izuzetno dobar. Pored robotike bilo je i onih koji su se odlučili za raketno i zrakoplovno modelarstvo, Centar na Blatinama okupio je mlade željne znanja iz astronomije, dok je u Centru tehničke kulture – Zvezdano selo Mosor organizirana Zimska škola u trajanju od 5 dana tijekom koje su mladi prošli školu fotografije, školu elektronike, tečaj raketnog i zrakoplovnog

modelarstva kao i školu astronomije. I automodelari su bili otvoreni tijekom školskih praznika, tako da su

mladi željni znanja iz automodelarstva, mirisa benzina i brze vožnje mogli tijekom praznika uživati.

Ni jedriličari nisu mirovali – svoju tradicionalnu školu jedrenja JK Špinut započeo je za učenike osnovnih škola za klasu Optimist već prije božićnih blagdana, a trajala je do konca siječnja.

Ostale članice također su dale svoj doprinos okupljanju mladih u svojim udrugama kroz edukaciju i druženje.

Filmska škola u Kinoklubu Split

Početak veljače Foto klub Split najavio je početak ciklusa predavanja Filmske škole koja će se održavati dva puta tjedno, a trajat će sljedeća tri mjeseca. Nakon odslušanog predavanja, svi polaznici moći će koristiti opremu i prostor kluba za realiziranje vlastitih uradaka i sudjelovati u organiziranju ostalih aktivnosti Kino kluba Split. Moram napomenuti da filmska škola ima dugu tradiciju, jednako dugu kao i sam klub. Tijekom proteklih godina mijenjao se oblik i ustroj kluba, ali značaj škole bio je neosporan. Od samih početaka do ovog trenutka brojne su generacije u ovoj školi prošle svoja prva filmska iskustva, kao autori ili kao zaljubljenici u svijet audiovizualnih umjetnosti.

Ono što se danas kod polaznika pokušava potaknuti kroz program filmske škole jest osvješćivanje povijesnog razvoja pokretne slike i zvuka, upoznavanje s pojmovima novomedijske umjetnosti, stvaranje osnove za kritičko mišljenje i djelovanje, te senzibilizacija spram zadane materije. Konačno, stvaraju se uvjeti za njihovo osposobljavanje za samostalno kreativno djelovanje. Naglasak je na autorskom radu, a program obuhvaća nekoliko zasebnih cjelina: *povijest filma, teorija filma, filmska tehnika, videotehnika, novi mediji, autorski eksperimentalni film i video, obrada zvuka, obrada zvuka u audiovizualnim medijima, animacija, rasvjeta, rad s kamerom i montaža.*

Maja NOVAKOVIĆ

Kratke vijesti iz Radiokluba "Vidova Gora"

Stigla kućica

Nakon beskonačnog prikupljanja potrebnih suglasnosti, dozvola, uvjeta i ostale papirologije konačno je uplaćena toliko željena kućica za smještaj radioamatera i njihove opreme na natjecateljskoj lokaciji.

Kućica površine 12 metara četvornih bila je pravi božićni poklon radioamaterima Vidove gore koji na ovu prigodu čekaju već godinama. Tako će se izbjeći nemili susreti sa zmijama u vrećama za spavanje, rad pod kapima kiše koje s vjetrom ulaze u "konzervu", natjecanje po ekstremno niskim ili visokim temperaturama koje su do sada redovito pratile naše natjecatelje, a i novi sanitarni čvor (kojeg do sada nije bilo) bit će pravo iznenađenje.

Na prvi pogled izgleda da je sve bilo lako. No, u akciju se krenulo bez jedne jedine kune. Odasli su pozivi, dopisi, molbe, projekti i tisuće telefonskih razgovora. Ljudi i institucije odazvali su se usprkos poznatoj krizi. Počele su stizati i prve uplate. Onih od 100 kuna najviše, pa do nekoliko tisuća. Sve je dobro došlo.

A onda novo iznenađenje. Zagrebačka banka prihvatila je naš projekt i donirala čak 30.000 kuna. Odmah zatim i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s 25.000 kuna te na kraju gospodin Marjan Dužić, vlasnik Svpetrvs hotela s 1000 eura. Za osnovnu opremu i kućicu za početak dovoljno. Donacije i dalje stižu jer je svaka kuna dragocjena.

Općina Nerežišća ponudila je uređenje pristupnog puta i prostora za smještaj objekta što se upravo izvodi, a poduzeće ARNERIĆ d.o.o. će svojom autodizalicom kućicu prenijeti iz firme EXTRA-TIM d.o.o. iz Kaštela na odredište.

Kada svi pomažu onda je lako. A radioamateri Vidove gore to vraćaju visokim plasmanima na domaćim i svjetskim natjecanjima i požrtvovnim radom na odgoju mladih kadrova koje nove tehnologije sve više privlače.

Premalo je prostora da bismo spomenuli sve koji su za ovu akciju dali svoje doprinose. To ćemo ipak učiniti kada bude svečano otvaranje, nadamo se do svibnja sljedeće godine.

A do tada svima jedno veliko HVALA.....

Ivica PAVIŠIĆ

"Vidova Gora" opet prva

Iako je o rezultatima Zimskog kupa koji je održan 9. siječnja ove godine već pisano, do sada nisu bili poznati rezultati u kategoriji klubova.

Oni su konačno objavljeni pa tako radosnu vijest moramo podijeliti s našim članovima i čitateljima.

Naime, Radio klub Vidova Gora, s pozivnim znakom 9A1CFN, zauzeo je u kategoriji klubova odlično prvo mjesto s osvojenih 37.438 bodova i tako za svoje vitrine osigurao još jedno odličje.

Da ne zaboravimo, u ovom su natjecanju Tomislav, 9A4W, i Ivica, 9A2BW, također osvojili prva mjesta u svojim kategorijama pa će se tako iz Kraljevice, nakon podjele nagrada, a ima ih još podosta i s drugih natjecanja, imati što i nositi na Brač.

I u kategoriji TIMOVI pod nazivom VERY YOUNG TEAM potvrđeno je odlično drugo mjesto.

Ovako dobri rezultati postignuti su zahvaljujući dobroj kadrovskoj politici kluba, upornom radu s mladim operatorima i, da ne zaboravimo, dobroj i kvalitetnoj opremi nabavljenoj uz pomoć brojnih donacija.

Događaji zabilježeni na snimkama s podjele nagrada u Kraljevici prošle godine opet će se izgleda ponoviti.

A tek kad se krene s nove natjecateljske lokacije na Vidovoj gori...

Ivica PAVIŠIĆ

Povodom 800 godina slobodnog kraljevskog Grada Varaždina

Tehnička kultura na znanstvenom skupu

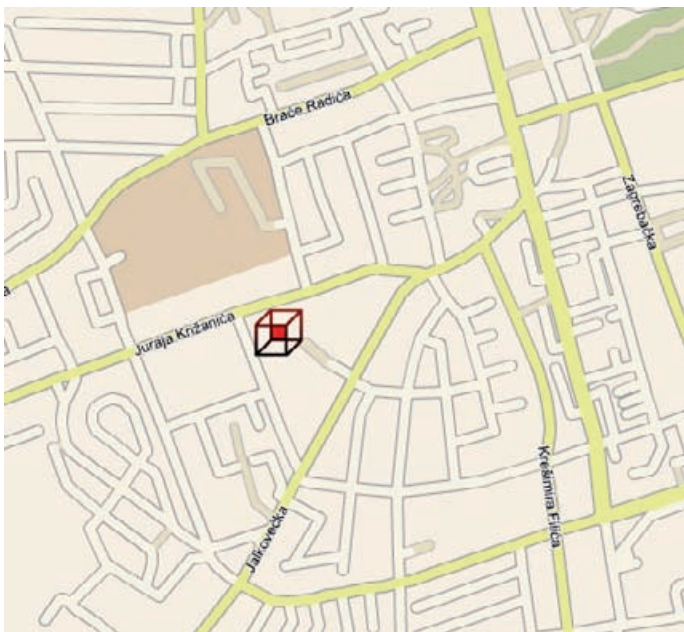

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Grad Varaždin i Varaždinska županija organizirali su međunarodni znanstveni skup „800 GODINA SLOBODNOG KRALJEVSKOG GRADA VARAŽDINA 1209. - 2009.“ Skup je 3. i 4. prosinca održan u Dvorani Varaždinske županije. Zajednica tehničke kulture Grada Varaždina bila je također jedna od tema na znanstvenom skupu koju je pred brojnim stručnim auditorijem izlagao Drago Labaš, tajnik Zajednice. Tekst o osnivanju i razvoju klubova, društava i Zajednice tehničke kulture u Varaždinu objavljen je u velikom Zborniku radova izdanom u povodu ove velike godišnjice jednog grada. U objavljenom tekstu autora Drage Labaša govori se pored ostalog o povijesnom razvoju tehničke kulture u Hrvatskoj, Varaždinskoj županiji i Gradu Varaždinu. Tekst argumentirano prikazuje važnost Zajednice tehničke kulture Grada Varaždina naglašavajući posebno njezine vrijednosti kao nestranačke, nevladine i neprofitne udruge. Zajednica tehničke kulture omogućuje ostvarivanje zajedničkih potreba i interesa svih udruga tehničke kulture. Ciljevi djelovanja zajednice tehničke kulture su promidžba tehničke kulture, poticanje na stvaralački i znanstveni rad, tehnički odgoj i obrazovanje te znanstveno i tehničko opismenjivanje. Detaljno su opisani osnivanje i razvoj svih oblika djelovanja u tehničkoj kulturi, zatim današnje stanje organiziranog

djelovanja u tehničkoj kulturi, a predstavljeno je i svih 14 udruga koje čine Zajednicu tehničke kulture Grada Varaždina. Istaknuti su planovi i želje daljnjeg razvoja tehničke kulture u Varaždinu, a posebno je naglašena i uloga Hrvatske zajednice tehničke kulture u stvaranju zakonskih okvira djelovanja, te kao krovne organizacije koja i materijalno pomaže razvoju tehničke aktivnosti u županijama i gradovima pa tako i u Varaždinu.

Drago LABAŠ: Izlaganje na Znanstvenom skupu

Najprije želim zahvaliti Hrvatskoj akademiji za znanstveni rad i Zavodu za znanstveni rad Varaždin što su prvi put u ovakvu manifestaciju uvrstili i tehničku kulturu. Tehnička kultura dio je opće kulture. Tehnika nas na svakom koraku okružuje. Da bi se brojni naraštaji, od najmlađe do najstarije dobi, mogli baviti tehničkim aktivnostima nužno je imati klubove, društva, udruge i zajednice koji to organizirano provode. Za grad Varaždin zasigurno se može istaknuti da je u čitavoj novijoj povijesti podržavao sve aktivnosti iz tehničke kulture koje su se javljale na ovim prostorima. Osiguravali su prostorne i materijalne uvjete prema mogućnostima što su aktivisti tehničke kulture znali vratiti brojnim uspjesima. Ime Varaždina često se našlo i izvan granica Hrvat-

ske upravo zahvaljujući rezultatima koje postižu udruge tehničke kulture na smotrama, natjecanjima, izložbama i drugim vidovima aktivnosti. Organizirano bavljenje tehničkim aktivnostima smanjuje broj onih koji podliježu brojnim porocima – alkoholu, drogi, skitanju.

Ovdje ću iznijeti samo nekoliko podataka kako je to bilo i kako je danas u našem gradu kada je riječ o tehničkoj kulturi.

1. Tehničke novotarije zainteresirale su pojedince iz našega grada i bliže okolice još davno prije Drugog svjetskog rata. To se prije svega odnosilo na pojedinačno bavljenje automobilizmom, radioamaterizmom i zrakoplovstvom.

2. Također postoji organizirano bavljenje tehničkim aktivnostima. Tako već od 1946. godine u okviru Komisije “Tehnika i sport” na području općine Varaždin djeluju društva i klubovi Narodne tehnike da bi 1948. godine bio formiran Gradski odbor Narodne tehnike. Na godišnjoj skupštini Gradskog odbora, koja je održana 12. ožujka 1951. godine, prvi put je izabran predsjednik. Bio je to Ivan Žmegač koji je u svojem referatu spominjao vozače automobila i motora, pilote, jedriličare, radioamatere, padobrance i kemičare. Kako je aktivnost Odbora pomalo zamrla, 1955. godine ponovo je održana Osnivačka skupština Narodne tehnike kojoj su prisustvovali brojni predstavnici klubova i društava Narodne tehnike i predstavnici tadašnje vlasti. Referat o značaju tehnike podnio je Zvonko Tuđa koji je istaknuo potrebu da se duh tehnike širi u sve slojeve društva. Spomenuto je da je Narodna tehnika svestrana organizacija. U tom vremenu osnovani su novi klubovi i društva Narodne tehnike, među ostalim i Fotoamatersko društvo, koji su bili učlanjeni u Općinsku konferenciju Narodne tehnike za područje Varaždina.

Varaždin je često bio domaćin najvećih natjecanja i smotri u tehničkoj kulturi. U Varaždinu su se održava-

le republičke smotre i natjecanja astronomskih društava, radnika šumarstva, padobranaca, kajakaša, metalaca, astronautičkih i raketnih organizacija, mladih tehničara, a održano je i više nacionalnih izložbi fotografija. Posebnim manifestacijama obilježene su 40., 50. i 60. godišnjica tehničke kulture Hrvatske. Uz zadnju obilježnicu izdana je i posebna knjiga o razvoju i uspjesima tehničke kulture na području Varaždinske županije pod nazivom “Naše tehničke godine” u kojoj su zastupljeni i svi klubovi i zajednica tehničke kulture s područja grada.

3. Osnivačka skupština Zajednice tehničke kulture Varaždin u samostalnoj Hrvatskoj održana je 20. srpnja 1995. godine, kao sljednik Općinske konferencije Narodne tehnike. Osnivači su bili Klub podvodnih aktivnosti Drava, Društvo inovatora Varaždinske županije, Radio klub Varaždin, CB radioklub Sloga, Kajak-kanu klub Varteks, Fotosekcija Sloboda-VIS i Društvo pedagoga tehničke kulture Varaždin. Za prvog predsjednika izabran je Josip Levatić, kao predstavnik Radio kluba, a za tajnika Drago Labaš iz Društva pedagoga tehničke kulture Varaždin.

Dakako, djelovanje Zajednice i njenih 14 udruga s preko 800 članova odvija se na području grada Varaždina, dok neke udruge djeluju i na području čitave Varaždinske županije. Aktivnosti Zajednice i njenih članica odnose se prije svega na odgoj, obrazovanje i osposobljavanje za stjecanje tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina, inventivni rad i širenje znanstvenih i tehničkih dostignuća. Sredstva koja su potrebna za ostvarivanje zacrtanih programa djelovanja ostvaruju se iz Proračuna Grada Varaždina, donacijama zainteresiranih poduzeća i uplatama građana za određene tečajeve. Sredstva se prije svega koriste za ostvarivanje programa tehničke kulture, a prema potrebi i za nabavu opreme i stvaranje kvalitetnijih uvjeta rada.

4. Početkom prosinca 2004. godine uz Dan Grada, a nakon više desetaka godina, članovima udruga tehničke kulture u Varaždinu ostvario se san. Dobili su na korištenje nove prostorije u Ulici Juraja Križanića 33. Prostorije od gotovo 500 kvadratnih metara dodijelio im je Grad Varaždin, a opremanje su pomogli Hrvatska zajednica tehničke kulture i Varaždinska županija. Tu je kvalitetne uvjete za rad dobilo desetak udruga i zajednica.

5. Na kraju želim spomenuti da je dobar volonterski rad u našim udrugama i zajednicama tehničke kulture prepoznat i na državnoj razini u samostalnoj Hrvatskoj. Najvišu Državnu nagradu tehničke kulture “Faust Vrančić” do sada je dobilo deset pojedinaca i deset klubova, odnosno pravnih osoba s područja grada. Isto tako nagrade, povelje i počasna zvanja Hrvatske zajednice tehničke kulture s područja grada dobilo je ukupno 17 pojedinaca i udruga, od čega i jednu nagradu za životno djelo. Brojne nagrade stigle su u Varaždin i prije 1990.

Tehnička kultura treba u javnim potrebama Grada Varaždina naći svoje trajno mjesto. Ne sumnjamo da će tako i biti.

25. obljetnica Društva inovatora Varaždinske županije

Josip Kužir novi predsjednik Društva

U prostorima Zajednice tehničke kulture Varaždinske županije 24. veljače 2010. održana je Izborna skupština Društva inovatora Varaždinske županije. Uz nazočnost više od 50 članova i gostiju dosadašnji predsjednik Društva inovatora Varaždinske

županije **mr. sc. Stjepan Ozimec** otvorio je sjednicu Skupštine i u nadahnutom izlaganju istaknuo najznačajnije događaje u 25 godina rada i aktivnosti Društva. Prisjetio se prve izložbe inovacija Varaždinske županije INOVAR 94 koja je održana u sportskoj dvorani INOVAR-a 2000, ljetnih radionica s učenicima i profesorima, Male akademije ARHIMED, Škole kreativnog razmišljanja, nastupa na izložbama ARCA – Zagreb, AGRO ARCA – Slatina, Suvenir ARCA – Zagreb, INVENTUM – Ilok, IKA – Karlovac, GENEVA, IENA, EUREKA. Tijekom svih tih godina članovi Društva inovatora Varaždinske županije svoje su uspjehe okrunili sa 62 medalje od bronce do zlata i ne malim brojem posebnih nagrada. Stjepan Ozimec prisjetio se i inovatora koji su cijelo vrijeme bili potpora Društvu i koji su svojim aktivnostima i rezultatima uspješno pronosili glas o DIVŽ-u.

Prvom predsjedniku na kvalitetnom i uspješnom vođenju Društva zahvalili su najstariji član, inovator, **Ivan Bajsić**, u ime mladih inovator **Ivan Pajtak** te dugogodišnji član društva **Mladen Jambrošić**.

Prof. Ozimecu riječi zahvale uputio je **dr. Darko Novosel**. Zahvalio je na poticaju, na pozitivnoj energiji koja je uvijek zračila iz gospodina Ozimeca, na predanom radu u Društvu u koje je uložio sav svoj kreativni potencijal. Zahvalio mu je na pruženoj potpori u komercijalizaciji projekta Valmont koji rješava problem mucavosti. Dr. Novosel je istaknuo kako je u svom stručnom radu uz prof. Ozimeca stasao i sazrijevao.

Čestitkama se pridružio i glavni tajnik Udruge inovatora Hrvatske **Vojislav Raušević**. Izrazio je zadovoljstvo što je u Varaždinu sačuvan inovatorski sustav u svim fazama stvaranja i razvoja hrvatske države. Veliku zaslugu za to svakako ima prof. Ozimec. Izrazio je zahvalnost i svim članovima Društva na dosegnutim rezultatima i brojnim aktivnostima Udruge koji su bili prepoznati i u Udruzi inovatora Hrvatske. Naglasio je da je iskustvo mr. Ozimeca iznimno i da ćemo njegove dosege i dalje koristiti.

U daljnjem radu sjednice Radno predsjedništvo iznijelo je prijedloge za nove članove Izvršnog odbora, Nadzornog odbora i predsjednika, kao i prijedlog izmjene Statuta.

Glasovanjem izabrana su tri nova člana Izvršnog odbora u sastavu **Goran Kanižaj**, **Štefica Španić** i **Alen Šlibar**. U Nadzori odbor izabrani su **Nevenka Varga Bezek**, **Ivan Pajtak** i **Andrea Balaško**.

Nazočnima su se svojim programima predstavila i dva kandidata za predsjednika Društva, i to **Stanko Bezek** i **Josip Kužir**. Glasovanjem za novog predsjednika izabran je **Josip Kužir**, a **Stanko Bezek** za zamjenika predsjednika.

Na skupštini je predstavljena i nova knjiga Stjepana Ozimeca "Uspješni hrvatski inovatori" čije je tiskanje ostvareno uz potpore Društva inovatora Varaždinske županije i Udruge inovatora Hrvatske. To vrijedno djelo predstavio je **mr. sc. Eduard Vargović** naglasivši da je tijekom njezina stvaranja do punog izražaja došla kreativnost i lucidnost autora. Edicija je podijeljena u više područja. Tekst je pisan jednostavnim jezikom, precizno, jasno, ali kroz cijelu knjigu autor vodi brigu i o tome kako razvijati i poticati kreativnost čitatelja. Posebno je istaknuo da je autor, na svoj način, ovom knjigom "vratio" dug prema inovatorima i svom životnom opredjeljenju. Obveza je svih nas pronaći svoj način kako bismo se dalje razvijali u tom smjeru i kako bismo njegovali i poticali kreativnost.

Godine donose iskustvo i mudrost što je vidljivo, posebice iz autorova uvoda, ali i knjige u cjelini.

Silvana SVILAR

"Robotika - budućnost"

Varaždinska županija i Zajednica tehničke kulture Varaždinske županije zajednički će provesti projekt "Robotika - budućnost". Projekt će se realizirati u suradnji s Društvom pedagoga tehničke kulture Varaždin i osnovnim školama Varaždinske županije. Cilj projekta je podučavanje učenika osnovnih škola u elementarnoj robotici. U prvoj fazi navedeni projekt namijenjen je osposobljavanju učitelja tehničke kulture osnovnih škola Varaždinske županije iz programa robotike koji će se u specijaliziranoj učionici održati u trajanju od 40 sati. Po završetku osposobljavanja učitelja, a to će se obaviti do konca nastavne godine, nabavit će se po jedan komplet opreme iz robotike za sve osnovne škole Varaždinske županije kako bi se s elementarnom robotikom upoznivali i učenici. Ukupna vrijednost projekta "Robotika - budućnost" iznosi 200.000,00 kuna, a sredstva će osigurati Varaždinska županija. Sporazum o suradnji i realizaciji projekta potpisali su u srijedu 24. ožujka 2010. godine Predrag Štomar, župan Varaždinske županije i Josip Levatić, predsjednik Zajednice tehničke kulture Varaždinske županije (na slici). Treba napomenuti da su već godinama mladi robotičari iz ove županije među najboljima u Hrvatskoj.

Drago LABAŠ

Priznanja Zajednice tehničke kulture

Povelja Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije dodjeljuje se istaknutim pojedincima koji su svojim stručnim i društvenim djelovanjem u dužem vremenskom periodu ostvarili značajne rezultate na razvitku tehničke kulture te na promicanju njezina položaja i ugleda. Za 2009. godinu dobili su je: **Stjepan Blažević** – Automoto društvo Valpovo; **Mile Davidović** – Savez vozača i automehaničara i **Stipe Radić** – Aeroklub Osijek.

Plaketa Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije dodjeljuje se za značajan doprinos u razvoju i promicanju tehničke kulture, a na temelju postignutih rezultata i doprinosa njezinu razvoju, za 2009. godinu dodijeljena je **Janji Barić** – Društvo pedagoga tehničke kulture Osijek; **Danijelu Dozetu** – Video klub "Mursa" Osijek; **Jasmini Gorjanski** – Fotoklub Osijek; **Jasmini Horvatović** – Graditeljsko-geodetska škola Osijek; **Heleni Janson** – Aeroklub Osijek; **Vladi Krameru** – Društvo inovatora Osijek; **Filipu Novoselniku** – Astronomsko društvo "Anonymus" Valpovo; **Sonji Veseli** – Zajednica tehničke kulture Beli Manastir; **Jurici Vrdoljaku** – Društvo građevinskih inženjera Osijek i Kajak klubu Belišće.

Siniša FRANJIĆ

Cjeloživotno obrazovanje

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva u suradnji sa Svjetskom bankom prihvatilo je projekt Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije pod nazivom "Veća socijalna uključenost i konkurentnost pri zapošljavanju kroz proces cjeloživotnog učenja". Projekt informatičkog obrazovanja nezaposlenih građana ruralnog područja na prostoru od posebne državne skrbi jedan je od većih obrazovnih projekata i realiziran je u općinama Darda, Čeminac, Ernestinovo, Antunovac i Erdut te u mjesnim odborima Tenja i Sarvaš. U okviru tog projekta u nastavu je bilo uključeno 10 skupina s po 13 nezaposlenih osoba koje su odslušale tečajeve od 150 sati i dobile mogućnost polaganja po 7 ispita za ECDL diplomu. Drugi dio istog projekta obuhvatio je tečajeve za osnovno informatičko obrazovanje građana. Tečajevi su imali program u trajanju od 40 sati, a obuhvatili su rad s računalom, tekst i internet. Ovdje posebno treba istaknuti da je u jednoj skupini građana koji su pohađali jedan od tečajeva za osnovno informatičko obrazovanje odraslih bilo i 13 pripadnika romske nacionalnosti. Program je uspješno završilo njih 8, a ostali su odustali. U Zajednici tehničke kulture Osječko-baranjske županije to se smatra značajnim pomakom jer je upravo ta činjenica pokazala neophodnost informatičkog obrazovanja odraslih.

Siniša FRANJIĆ

17. zimska škola informatike

Zimska škola informatike u Osijeku postala je tradicionalna manifestacija koja se održava 17. put po redu. Svi nazočni učenici bili su izuzetno zadovoljni službenim, ali i neslužbenim programom. Službeni program obuhvatio je sljedeće teme: Java, Algoritmi i programiranje, Baza podataka, Mreže, Zaštita programa i podataka, Web dizajn, e-learning, Obrada slike i Portali – funkcija i realizacija. Neslužbeni dio programa obuhvatio je dobro osmišljene izvannastavne sadržaje. Predavači su bili **dr. sc. Igor Urbiha**, **dr. sc. Domagoj Matijević**, **Matija Bogdanović**, **Dražen Jakopović**, **Krešimir Petrić** i **Mario Vranješ**. Voditeljica je bila **Snežana Barabaš** – **Seršić**, a pomagali su joj **Branko Hrpka** i **Tatjana Stranjak**. Organizatori su bili Informatički klub Osijek i Zajednica tehničke kulture Osječko-baranjske županije, suorganizatori Hrvatski savez informatičara i Hrvatsko društvo za promicanje informatičkog obrazovanja, a pokrovitelji Hrvatska zajednica tehničke kulture i Osječko-baranjska županija. Ovogodišnja zimska škola informatike održana je od 4. do 9. siječnja 2010. godine u prostorijama Doma tehnike u Osijeku i u osječkoj Trećoj gimnaziji.

Siniša FRANJIĆ

U povodu 70 godina Fotokluba Osijek

Jedan neobilježen jubilej

O pćenito gospodarske i političke prilike koncem devetnaestog stoljeća (osim u slučaju osnutka prvog hrvatskog kluba fotoamatera u Zagrebu 1892.) nisu bile naklonjene osnivanju fotoamaterskih klubova. To će se dogoditi tek u tridesetim godinama dvadesetog stoljeća. Doduše, izuzetak je bio Fotoklub Split osnovan 1911., koji brzo prestaje postojati pa o njemu više nemamo podataka u razdoblju između dva svjetska rata.

Osječka fotografija do danas je dovoljno istražena pa se o njoj sa sigurnošću može dobiti cjelovita slika. Doduše u povodu 50 godina Fotokluba Osijek, godine 1988. u "Reviji", časopisu za književnost, kulturu i društvena pitanja o tome je pisala Nada Grčević u studiji "Počeci fotografije u Osijeku" kao i Drago Hedl u studiji "50 godina Fotokluba Osijek".

I Vesna Burić u katalogu Muzeja za umjetnost i obrt (1994.), prigodom izložbe fotografije "Fotografija u Hrvatskoj 1848-1951." objavila je studiju "Osječka fotografija".

Dok su se Nada Grčević i Vesna Burić uglavnom bavile istraživanjima povijesti profesionalne fotografije, o amaterskoj fotografiji znamo vrlo malo.

Drago Hedl u svojoj studiji tek letimično spominje osječkog ljekarnika Bukovčana, koji se u dvadesetim godinama amaterski bavi fotografijom, te oko sebe okuplja krug istomišljenika. No organiziranog amaterskog pokreta nije bilo. Također je interesantno da je godine 1933. u Osijeku predavač Julije Rogulja organizirao veliku projekciju dijapozitiva firme Gevaert. Kako navodi Hedl, amaterska se fotografija u Osijeku vjerojatno nalazila na samim marginama novinarskog interesa, pa je upravo zabljesnula vijest iz godine 1938. o osnutku Fotokluba Osijek. Zaslužni za osnutak Fotokluba Osijek bili su Hugo Donegani, Dragan Eger, Mišo Matošević, Vlado Hafner, Radovan Plivelić, Nikola Szege i Eugen Trišler.

Već 1939. predsjednik Fotokluba Osijek Eugen Trišler svečano otvara u Osijeku *I. narodnu izložbu umjetničke fotografije*. Samo godinu dana kasnije, godine 1940. održana je u Osijeku *Nacionalna izložba fotografije*. (bila je to *II. nacionalna izložba fotografije* u Osijeku, Sušaku i Daruvaru u organizaciji Hrvatskog fotoamaterskog saveza osnovanog 1939. u Zagrebu).

Nakon II. svjetskog rata, već od godine 1946., u okvirima Narodne tehnike okupljaju se i fotoamateri, ali će se Fotoklub Osijek ponovno obnoviti godine 1948. i od tada pa nadalje nastaviti će sa svojim aktivnostima. Vrlo brzo njegov ugled bit će toliki da će mu Fotosavez Hrvatske povjeriti organi-

zaciju Prve izložbe umjetničke fotografije Slavonije (1951.), Petu republičku izložbu fotografije Hrvatske (1955.), Osmu izložbu umjetničke fotografije Slavonije (1960.) i Četrnaestu republičku izložbu fotografije (1964.)

U drugoj polovini 60-ih godina dolazi do stagnacije Fotokluba Osijek. Takvo će stanje potrajati skoro jedno desetljeće, sve do početka druge polovine 70-ih godina kada dolazi do ponovne revitalizacije toga kluba.

Obnova Fotokluba Osijek u tim godinama nije se desila slučajno. Ona je usko vezana uz rad i djelovanje Miroslava Adama, koji 1977. preuzima dužnost tajnika Kluba.

Od tada pa nadalje Fotoklub Osijek i Miroslav Adam, reklo bi se, sudbinski su vezani.

Njegova društvena biografija u Fotoklubu Osijek doista je impresivna. Od godine 1979. preuzima u svom klubu predsjedničku dužnost sve do 1986. Od godine 1987. pa nadalje, a pogotovu tijekom Domovinskog rata, on je sve, čuva i vodi računa o Klubu. Doduše, aktivnosti članova Kluba i u najtežim danima agresije nisu zamrle, pa i tijekom Domovinskog rata članovi kluba djeluju u Glasu Slavonije kao vanjski suradnici fotoreporteri kao i u projektima Fotosaveza Hrvatske (monografija "Hrvatska 91", na "Fotoforumu Pečuh 90" i "Rovinju 91"). Takovo stanje traje sve do 1992. godine. U godini 1993. ponovno je na čelu svoga kluba, kao njegov predsjednik, koju dužnost u kontinuitetu obnaša do današnjih dana.

Miroslav Adam rođen je godine 1940. u Osijeku. Hrvat, strojarski inženjer, član je Fotokluba Osijek od godine 1967. Jedan je od najistaknutijih članova toga kluba, koji je svojim višegodišnjim nesebičnim dragovoljnim radom, posebice od godine 1977. kada je izabran za klupskog tajnika, pokrenuo s mrtve točke uspavani osječki fotoamaterizam, pokrenuo mnoge organizacijske oblike djelovanja Kluba, koji su pridonijeli oformljenju jednog od najuspješnijih fotoklubova u ondašnjoj državi (1984. i 1985. najbolji klub, 1986. četvrti, a 1987. treći po uspješnosti u tadanjem Fotosavezu Jugoslavije).

U svome klubu posebno je zaslužan za: organiziranje svih klupskih aktivnosti, obučavanje mladih članova kroz tečajeve, seminare i slično, osposobljavanje članova za vođenje fototečajeva, pokretanje izložbene aktivnosti u Klubu, organizaciju izložbi fotografije i dijapozitiva u boji. Utemeljitelj je danas već tradicionalnog Salona fotografije "Osijek", klupske stručne biblioteke i čitaonice, Galerije Fotokluba Osijek u kojoj je kao voditelj osobnim marom tijekom njezina postojanja ostvario blizu sedamdeset klupskih i samostalnih izložbi fotografije. Organizator je niza *fotosessiona* (Vilany, Budimpešta, Vinkovci i Ružica Grad). Zaslužan je za suradnju s fotoklubovima Mecseki (Mađarska) i Dinamic (Graz). Posebno je zaslužan za uspješno obnavljanje klupskih aktivnosti nakon Domovinskog rata.

Osim izuzetnog uspješnog organizacijskog i društvenog djelovanja spada i u red najistaknutijih izlagača dijapozitiva u boji. Uspješno je sudjelovao na preko 115 natječajnih izložbi, isključivo dijapozitiva, u zemlji i inozemstvu, na kojima osvaja 34 različite nagrade i priznanja.

Nositelj je amaterskih počasnih zvanja (FA I FSJ, nastavnik FSJ, Hon.F.C.Dynamic, zaslužni član Fotokluba Osijek). Dobitnik je Nagrade "Tošo Dabac" za životno djelo, koju dodjeljuje Fotoklub Zagreb, za godinu 1998.

Svoje znanje sustavno je prenosio mlađim naraštajima i fotografima osobnim napucima te tečajevima, projekcijama, analizama uradaka u Klubu te na Otoku mladosti (Obonjan). Sudjelovao je u organiziranju i provedbi značajnih manifestacija za Hrvatsku u Osijeku, kao što je Međunarodni fotoforum, Dani Yu-fotografije, Fotoradionice HFS-a.

Osobitu pozornost poklanja vlastitu sustavnom usavršavanju i osposobljavanju pretežito praćenjem literature, koju osobno nabavlja iz inozemstva. Sudjelovao je na mnogim fotoradionicama i seminarima (Mako i Gyla u Mađarskoj), VDAV/FIAP školskom centru Burghausen 84., na kojem je za najbolji dijazitiv bio nagrađen, zatim na 14. omladinskom seminaru u Trogiru, završio je Ljetnu fotoškolu Fotosaveza Jugoslavije u Trebinju godine 1985., zatim Ljetni workshop HFS-a u Poveljama godine 1994, odnosno 1995.

Na poticaj Adama godine 1978., Fotoklub Osijek pokreće održavanje međuklupske izložbe fotografije i kolordijapozitiva pod nazivom OSIJEK 78. U cijelom proteklom vremenu uvijek je bilo sporno što se smatra pod "međuklupskom" izložbom, jer su i pokrajinske izložbe i republičke izložbe ujedno bile i međuklupske. Koliki je bio ugled Fotokluba Osijek u to vrijeme najbolje svjedoči činjenica da su na toj prvoj tzv. međuklupskoj izložbi sudjelovali fotografi iz 35 klubova iz cijele Jugoslavije. Od godine 1978. pa do 1981., na četiri izložbe katalogi su formata 19x20 cm da bi dalje od 1983. pa sve do 1987. bili 17x24 cm. Na posljednjoj izložbi iz godine 1987. sudjelovali su fotografi iz 49 klubova iz cijele Jugoslavije.

Godine 1988. u organizaciji Fotokluba Osijek održani su "Dani jugoslavenske fotografije" pa te godine nije održana tradicionalna izložba "OSIJEK".

Zbog opće političke turbulencije, u tadanjoj državi Jugoslaviji, Fotoklub Osijek ostaje u godini 1989. bez sredstava i izložba se ne održava.

Tradicionalna izložba fotografije pod nazivom "OSIJEK" nastavila se godine 1998. jer je kontinuitet održavanja te izložbe prekinut zbog zbivanja tijekom Domovinskog rata. Tradicija te izložbe, čak i nakon prekida od 11 godina bila je tolika da je na tu obnovljenu izložbu svoje radove poslao 95 autora (pristiglo 275 radova) iz 11 klubova. Format kataloga bio je 15x21 cm. Od te izložbe pa nadalje izložbu prati odličan katalog formata 21x21 cm. Koliko su Osječani davali važnost ovoj izložbi svjedoči činjenica da su od godine 1998. pa sve do godine 2003. sve izložbe održavane u reprezentativnom prostoru Gradske galerije Waldinger. U godinama 2004. i 2005. ova se izložba održavala u Hrvatskom narodnom kazalištu (jer se Galerija Waldinger u tom periodu temeljito obnavljala i bila zatvorena za sve kulturne manifestacije), da bi se od godine 2006. vratila u prostore Gradske galerije Waldinger.

Od godine 1998. pa do 2004. član žirija bio je uvijek Marin Topić, a uz njega su još sudjelovali, uvijek po dva člana, Vesna Burić, Zoran Makarović i Marija Medak. Godine 2005., žiri su činili Zoran Makarović, Zdenko Pušić i Marija Medak.

Slično "Pokrajinskim izložbama fotografije" u okvirima Fotosaveza Hrvatske iz 50-ih godina prošlog stoljeća, kada su u organizaciji Fotokluba Osijek održane prva (1951.) i osma (1960.) Izložba umjetničke fotografije Slavonije, polovinom 90-ih godina prošlog stoljeća Fotoklub Osijek pokreće održavanje Izložbe fotografije Osječko-Baranjske županije. Prva takva izložba održana je 1995. godine u Osijeku. Selektor izložbe bio je Marin Topić. Od tada pa do danas ta se

izložba održavala u kontinuitetu. On će biti selektor i druge i treće izložbe. Od četvrte pa nadalje uvodi se žiri u kojem će uvijek biti Marin Topić (osim kod 11. izložbe iz 2005.), a uz njega će još sudjelovati, uvijek po dva člana, Vesna Burić, Miroslav Adam, Zdenko Pušić, Marija Medak, Zoran Makarović i Zoran Jačimović. Svi katalogi bili su jednakog formata dimenzija 15x21 cm. U prva tri kataloga reproducirane su samo crno-bijele fotografije (iz razumljivih poratnih razloga) da bi se od četvrtog kataloga nadalje reproducirale i crno-bijele i fotografije u boji.

Osim priređivanja klupskih, međuklupskih, pokrajinskih i županijskih izložbi fotografije Fotoklub Osijek usmjeravao je svoje napore, u granicama svojih materijalnih i organizacijskih mogućnosti, održavanju međunarodnih izložbi u Osijeku. Za prvu međunarodnu izložbu fotografije nema točnih podataka kada je održana. Druga takva izložba održana je godine 1953., a treća po redu godine 1956. Tada će, niza razloga radi, nastupiti veliki prekid sve do godine 1975. Prateći zbivanja u prijateljskom Fotoklubu Osijek, a u želji da pomogne obnavljanju održavanja međunarodnih izložbi u Osijeku godine 1975. održat će se u sklopu 17. Zagreb salona četvrta međunarodna izložba fotografije u Osijeku. Od tada pa nadalje, sve do godine 1990. (od 17. do 24. Zagreb salona) u Osijeku će se u okvirima Zagreb salona održavati (od četvrte do jedanaeste) međunarodne izložbe fotografija. Ta će se suradnja, nakon Domovinskog rata i obnove Zagreb salona nastaviti i dalje pa će se u Osijeku u godinama 1998., 2000., 2004. i 2006. održati još četiri međunarodne izložbe fotografije. Godine 2006. Fotoklub Osijek, samostalno organizira pod pokroviteljstvom FIAP-a međunarodnu izložbu fotografije pod nazivom *International Photo Salon of the Danube region authors*.

Već sljedeće godine Klub pod pokroviteljstvom HFS-a i FIAP-a organizira prvu hrvatsku *online* izložbu fotografije pod nazivom *I. hrvatski međunarodni salon digitalne fotografije - Osijek 2007*. U godini 2008. Klub je organizirao drugu takvu izložbu, a u godini 2009. treću. Od ukupno primljenih *online* fotografija, nakon žiriranja, 160 najbolje ocijenjenih fotografija izrađuje se u formatu 24x37 cm i izlažu u Galeriji Waldinger uz istovremenu kontinuiranu multimedijalnu digitalnu projekciju svih zaprimljenih fotografija. Svaku od te tri izložbe pratio je i CD-katalog.

Nažalost, na taj način, tiskanje klasičnih reprezentativnih kataloga (kakvi su uistinu bili) je prekinuto.

Fotoklub Osijek, ne samo po svojoj tradiciji kao jedan od naših najstarijih klubova (1938.) nego i po svojim sjajnim rezultatima spada u sam vrh hrvatske fotografije. Taj je klub iznjedrio mnoga sjajna imena ne samo osječke nego i hrvatske fotografije od 50-ih godina prošlog stoljeća do današnjih dana. U ovom kratkom članku nemoguće ih je sve nabrojati. No ipak ću spomenuti samo neka imena, poput Nikole Szegea, Bože Plevnika, Eugena Trišlera, Ivana Luša, Miroslava Adama, Zorana Makarovića, Damira Lovrinčevića, Borisa Grigića, Zdenka Pušića, Borisa Sontacchija i Marina Topića. Svi oni, kao i još mnogi drugi dali su svoj veliki doprinos ugledu svoga kluba. No ipak posebno mjesto bez sumnje, pripada dugogodišnjem predsjedniku Kluba Miroslavu Adamu koji je cijeli svoj život i energiju posvetio svome klubu. Bez njegova životnog rada Klub bi zasigurno bio drugačiji. Njemu u čast posvećujem ovaj članak.

Vladko LOZIĆ

Potpore najboljim inovatorima

Zamjenik župana **prof. dr. sc. Vidoje Vujić**, pročelnik Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu **Berislav Tulić** i pročelnica Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i sport **mr. sc. Jasna Blažević** primili su 4. studenog 2009. autore devet najbolje ocijenjenih inovacija s područja Primorsko-goranske županije: **Željka Blažića, Egona Raspora, Elviru Bunek, Tončija Grabušića, Alena Protića, Roberta Blažića, Maura Josipovića, Nikolu Cupaća, Svjetlanu Despot i Dorianu Vladića.**

Ove je godine u proračunu Primorsko-goranske županije za najbolje inovatore osiguran iznos od 150 tisuća kuna bespovratnih poticajnih sredstava namijenjenih za sufinanciranje razvoja inovacija. Zaprimljeno je ukupno 25 prijava od čega 6 nije zadovoljilo uvjete propisane natječajem. Osnovni kriteriji za odabir najboljih inovacija bili su inovativnost proizvoda, tehničko-tehnološki kriterij, marketinški i ekonomsko-financijski kriterij, kriterij ekološke podobnosti i energetske prihvatljivosti te komercijalizacije inovacije (istraživanje tržišta, prethodna ispitivanja i testiranja, izrada prototipa ili nulte serije). Županija je prve tri inovacije nagradila s 18 tisuća kuna, druge tri dobile su po 13 tisuća kuna, a autori treće tri inovacije dobili su po 9 tisuća kuna.

Ove godine prvi put posebno su nagrađene tri inovacije mladih autora do 30 godina, i to na način da će se Robertu Blažiću, autoru inovacije koja je najbolje ocijenjena dodatno odobriti 5 tisuća kuna, Mauru Josipoviću pripast će još 3 tisuće kuna, dok će Nikola Cupać dobiti dodatne 2 tisuće kuna. U idućim godinama dodijelit će se još po 2.500 kuna autorima čije su inovacije rangirane od 10. do 17. mjesta kao doprinos uloženom trudu i poticaj inovativnom radu.

Primorsko-goranska županija još od 1995. godine nagrađuje najbolje inovatore za njihov rad i doprinos inovatorskoj djelatnosti. Do sada je nagrađeno 178 inovacija za koje je Županija izdvojila 1.769.000,00 kuna. Preko 70 inovacija koje je poticala Županija zaživjelo je na tržištu, te se proizvode i prodaju, i to najčešće u vlastitim obrtima i tvrtkama.

Primanju su nazočili tajnik Zajednice tehničke kulture Primorsko-goranske županije Vladimir Mijić i Željko Ugrin, zaposlenik Tehnološkog centra d.o.o., koji su županiji uručili knjige o inovacijskim radovima Nikole Tesle: "Kronologija inovacija Nikole Tesle" u izdanju Društva inovatora Sigma iz Zagreba.

Vladimir MIJIĆ

Uručene nagrade i priznanja mladim inovatorima

Primorsko-goranske županije

Savez inovatora Primorsko-goranske županije i IN klub inovatora Rijeka, 15. siječnja 2010. u Vijećnici grada Rijeke uručili su godišnju nagradu "Ivan Luppis" za iznimna postignuća inventivnom radu na području županije. Nagrada "Ivan Luppis" dodjeljuje se osobi za njeno rješenje ili doprinos ostvaren tijekom godine, a uručena je inovatoru Ivanu Vrsaloviću koji je objavio 12 znanstvenih i 43 stručna rada te prijavio 15 патената. Nakon niza osvojenih nagrada na svjetskim izložbama inovacija, na izložbi "The British Invention Show 2009" u Londonu dobio je zlatnu medalju za novi patent "Vjetroturbina u kombiniranoj sapnici", koja proizvodi elektroenergiju iz vjetra i sunca na istom postrojenju – u zimskom periodu od vjetra, a ljeti od sunca.

Dodijeljene su i nagrade mladim inovatorima za 2009. godinu s ciljem buđenja kreativnosti kod mladih i poticanja na pronalaženje praktične primjene svojih tehničkih rješenja. Nagrade dodjeljuje komisija koju imenuje Savez inovatora PGŽ-a, pokrovitelj izbora inventivnih radova je Primorsko-goranska županija. Prvu nagradu dobili su Nikola Cupać i Matej Peša za inovaciju "Trostruka alarmna zaštita stambenog prostora", drugu nagradu Vedran Milih za inovaciju "Elektronska grijalica vode – indukcijski bojler", a treću nagradu dijele Mauro Josipović za elektronsku petardu i Ante Topić za koordinatnu bušilicu. Priznanja su dobili radovi Salka Žlibanovića, Antona Bačića, Matea Bradića, Alberta Jeletića, Alena Oliča, Aleksandra Simeunovića, Alena Mavrince, Denija Srdoča, Tomislava Matića, Tomislava Šoštrića, Adriana Smijulja, Ivanka Činka, Darka Stolcai Diega Sušnja. Priznanja su dobile i Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka, Srednja škola za elektroniku i računalstvo Rijeka, Odsjek za politehniku Filozofskog fakulteta u Rijeci te Maketarsko-modelarska udruga Viškovo. Svojim radom i zalaganjem priznanje je zaslužio i mentor Gordan Đurović. Uručena su i priznanja inovatorima nagrađenima na međunarodnim i domaćim izložbama te podijeljene potvrde o završenom tečaju teoretskog i praktičnog osposobljavanja za voditelja maketarstva i modelarstva tehničkih tvorevina u radionicama Tehničkog centra mladih pri Zajednici tehničke kulture Rijeka. Također, uručene su i potvrde o završenom tečaju Ljetne škole elektronike, koja se godine održala po peti put u suradnji IN kluba inovatora i Elektroindustrijske i obrtničke škole Rijeka, a uspješno ju je završilo 18 polaznika.

Dopredsjednik Saveza inovatora PGŽ-a Ivan Vergilas zahvalio je Gradu Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji na podupiranju rada mladih inovatora, dok je zamjenik riječkog gradonačelnika Miroslav Matešić istaknuo kako će Grad i dalje nastaviti s poticanjem mladih u inovatorstvu. Grad Rijeka se ponosi svojim mladim inovatorima, a potiče ih na razne načine: kroz sufinanciranje rada udruga tehničke kulture i raznih manifestacija do izgradnje i uređenja objekata tehničke kulture, kazao je Matešić, uz kojeg je pozdrave uputila i pročelnica Odjela za obrazovanje, kulturu i sport PGŽ-a Jasna Blažević.

Dani tehničke kulture osnovnih škola grada Rijeke

Susretljivošću ravnatelja Osnovne škole "Srdoči" Rijeka, gosp. Vukića, u srijedu, 3. ožujka 2010. godine aktivnim učešćem učenika škole uspješno je startao projekt "Dani tehničke kulture u osnovnim školama grada Rijeke", predstavljajući aktivnosti udruga Foto kluba "Color" Rijeka, Kino video kluba "Liburnija-film" Rijeka, te modelarske radionice Tehnički centar mladih pri Zajednici tehničke kulture Rijeka.

Tijekom prezentacije učenicima su na raspolaganju i predstavnici prisutnih udruga, te djelatnici Zajednice tehničke kulture Rijeka. Predstavljanjem udruga u Osnovnoj

školi "Srdoči" potrajati će do petka, 05. ožujka 2010.g., u kojem vremenu će osamsto učenika od petog do osmog razreda aktivno sudjelovati u stvaranju fotografija, filmova te u izradi modela aviončića modelarske radionice.

Ovakvim projektom, članice Zajednice tehničke kulture Rijeka u dvanaest strukovnih grana sa šezdeset udruga imaju mogućnost predstaviti svoje udruge i popularizirati tehničku kulturu grada Rijeke širem broju učenika sa mogućnošću uključivanja u nastavne aktivnosti koje u tom području nude članice Zajednice tehničke kulture Rijeka.

Planom je predviđeno predstavljanje svaki mjesec u jednoj osnovnoj školi grada Rijeke u trajanju od tri dana, gdje će se predstaviti dvije članice Zajednice tehničke kulture Rijeka i modelarska radionica Tehničkog centra mladih.

Izrada kontrolera za CNC strojeve i tečaj industrijskog dizajna

Učenici riječke Elektroindustrijske i obrtničke škole, koji su prošle godine ušli u projekt Učeničkog poduzeća, započeli su 19. veljače 2010. s proizvodnjom kontrolera za CNC strojeve u radionici Tehničkog centra mladih pri Zajednici tehničke kulture Rijeka. Projekt se odnosi na cjelogodišnji program edukacije učenika u upravljanju poduzećem, a njegov je cilj priprema mladih srednjoškolaca za poslovne aktivnosti koje ih očekuju u budućnosti te pružanje praktičnih znanja i vještina o tome kako

započeti vlastiti posao. Uvodno slovo o važnosti stjecanja poduzetničkih vještina u učeničkoj dobi, održao je Andrija Vitezić, dipl. oec., pročelnik Odjela gradske uprave za poduzetništvo Grada Rijeke. Tečaj industrijskog dizajna koji je započeo krajem 2009. nastavlja se praktičnom izvedbom zadane teme pod radnim nazivom - Rasvjetno tijelo od ideje do realizacije uz sudjelovanje 20 učenika i učenika Škole za primijenjenu umjetnost u Rijeci i učenika Elektroindustrijske i obrtničke škole.

Problematika dizajna prisutna je u svim segmentima svakodnevnog života. Kroz uvodnu radionicu, voditelji tečaja pokušali su učenicima približiti dizajn i inovaciju kao bitne elemente pri oslikavanju i osmišljavanju proizvoda svakodnevne uporabe te potaknuti neometano razmišljanje i kreativno izražavanje svih sudionika.

Cilj radionice je približiti dizajn učenicima koji su dobri u osmišljavanju i inovacijama, kao i segment razmišljanja o tehnologiji i izradi za učenike vizualnih usmjerenja. Organizatori ovog tečaja su IN klub inovatora Rijeka i Zajednica tehničke kulture Rijeka, a pod stručnim vodstvom provode ga profesor Boris Caput iz Elektroindustrijske i obrtničke škole Rijeka i Sanja Polić, mr. dizajna i prof. Ines Milčić, akademske kiparice, profesorice Škole za primijenjenu umjetnost u Rijeci.

Raznolike tehničke aktivnosti

Redovita skupština Zajednice tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije održana je 21. prosinca 2009. godine. U izvješću o radu navedeno je obilje aktivnosti koje su se održavale u 18 udruga. Vidljivo je da je Zajednica tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije nastavila s održavanjem svojih *web*-stranica, a upravo završava prezentacijski DVD na kojem su kroz slikovne i videomaterijale prikazane aktivnosti zajednice i njezinih udruga u 2009. godini.

U OŠ Janka Leskovara u Pregradi održano je Županijsko natjecanje Sigurno u prometu. Sudjelovale su ekipe iz šest škola s ukupno 24 učenika. Prvoplasirana dva dječaka i dvije djevojčice predstavljali su ekipu Krapinsko-zagorske županije na Državnom natjecanju u Vukovaru.

Članovi Kluba mladih tehničara tijekom 2009. redovito su radili na razini mlađeg uzrasta u programu modelarstva i maketarstva, a osnovnoškolci u programu elektrotehnike, elektronike i robotike. Aktivnosti su sadržajno ispunile slobodno vrijeme mladih, razvijale kreativnost i poduzetnički duh. U OŠ Konjščina održano je Županijsko natjecanje mladih tehničara na kojem je sudjelovalo 46 učenika iz 19 škola Krapinsko-zagorske županije i 16 njihovih mentora.

Članovi Društva pedagoga tehničke kulture KZZ-a tijekom godine obavljali su brojne različite aktivnosti. Predsjednik Društva Zvonko Koprivnjak sudjelovao je u izradi akcijskog plana za prometnu preventivu u osnovnim školama.

Susreti robotičara

Tijekom 2009. član Udruge ROBOTech iz Oroslavja Denis Matija aktivno je nastavio raditi na održavanju baze mladih. Članovi ROBOTecha Dominik Curman, Denis Matija te predsjednik udruge Darko Cobović sudjelovali su i na II. sajmu poslova u Krapini s izlaganjem na temu "Razvijajmo kompetencije za zapošljivost i zaposlenost". Imali su vrlo zapažen i uspješan nastup na tom sajmu. Uključili su se i aktivno sudjelovali u natjecanju Liga Kumpanija – susreti robotičara, koju organizira Hrvatsko društvo robotičara. Dvadesetak članova Udruge robotike ROBOTech tijekom 2009. sudjelovalo je u provedbi projekta HOMER (projekt koji uključuje međunarodnu suradnju sa susjednim državama). Članovi udruge provodili su pilot-projekt edukacije za servisera u suradnji s tvrtkom PA-EL d.o.o. Cilj je pilot-projekta klimatizacija potkrovlja Srednje škole Oroslavje.

Radioklub "August Cesarec" Pregrada sudjelovao je u natjecanjima po planu rada. Osim toga, članovi Kluba istražuju povijest radioamaterizma u Hrvatskoj, kao i ulogu radioamatera tijekom Domovinskog rata.

Zagorski aeroklub iz Zaboka uspješno je sudjelovao na međunarodnom zrakoplovno-jedriličarskom kampu u Osijeku s ostvarenim najboljim kilometrima preleta. Nabavljena je nužna oprema za odvijanje letova (navigacijski GPS uređaji, pilotski padobran), a predsjednik ZAK-a Dragan Bakliža uspješno je počeo i odrađuje školovanje za instruktora zrakoplovnog jedriličarstva. Počela je letačka aktivnost u slobodnom zmajarstvu – napravljeni su temeljni koraci za planirano otvaranje škole letenja zmajevima u sljedećoj sezoni.

Oldtimer klub Zabok okupio je više stotina motorista na otvaranju motociklističke sezone kraj crkve svete Barbare u Bedekovčini s primljenim blagoslovom. Organizirao je i Međunarodni reli Zabok – Sarajevo, uz prolazak i izložbu *oldtimer*-motora starijih od 30 godina u gradovima: Zabok, Križevci, Daruvar, Bjelovar, Požega te u BiH: Doboj, Žepče, Zenica s ciljem na Bašćaršiji u Sarajevu. To je najveći reli održan u Hrvatskoj sa 134 vozača iz šest europskih zemalja. Održan je i oldtimer susret starih motora u Novom Marofu, a 15. kolovoza 2009. prvi susret oldtimer automobila na relaciji Zabok – Sveta Barbara Martinišće.

Miniautodrom u Krapini

Udruga modelara ZA-MOD iz Krapine u sezoni 2008./2009. aktivno je sudjelovala u Otvorenom prvenstvu Hrvatske radioupravljanim automodelima klase 1/10 elektro u kojem su odvožene tri utrke te su njezini članovi zauzeli drugo i četvrto mjesto. Za nacionalno prvenstvo odvoženo je šest utrka. Sve su utrke vožene na miniautodromu u Krapini, a vozači Modelarskoga kluba ZA-MOD Krapina ukupno su zauzeli treće, četvrto i šesto mjesto.

U 2009. godini Filmski video klub Pregrada snimio je četiri filma u kategoriji djece osnovne škole i jedan u kategoriji mladih.

Klub padobranskog jedrenja Jastreb iz Radoboja bio je domaćin 5. kola lige u preciznom slijetanju 17. listopada 2009. godine. Sudjelovalo je 18 natjecatelja iz klubova iz cijele Hrvatske.

Udruga Bežična računalna mreža Pregrada Wireless PRwi kupila je opremu za halu „Staklovez Burić“ i postavila je. Postoje četiri postavljene pristupne točke u Pregradi i pokriveno je 99 posto prostora u tom gradu. Spojeno je više od 50 korisnika.

Aktivnosti Bežične računalne mreže WirelessSopot intenzivne su na povezivanju mreže WirelessSopot s mrežom PrWi iz Pregrade.

Krapinska udruga korisnika bežičnih tehnologija podigla je novu klijentsku točku «TehnoLab», koja označava glavno strateško mjesto za razvitak servisa unutar KRWireless mreže.

Krapinski informatički klub bio je domaćin 14. zimske škole informatike. U uporabi je bilo pet informatičkih učionica, uključeno 300-tinjak djece i profesora na 350 sati rada u radionicama. Dva mlada člana kluba pozvana su na državno natjecanje iz informatike, a rad učenika Slavka Đurkina je pohvaljen, dok je Tihomir Gregurović osvojio sedmo mjesto.

Na redovitoj godišnjoj skupštini Hrvatske zajednice tehničke kulture, što je ove godine održana u Kraljevici,

podijeljena su priznanja HZTK-e za 2008. godinu. Laureati su bili Krapinski informatički klub KRIK i Zvonko Koprivnjak iz Pregrade. KRIK je dobio Povelju Hrvatske zajednice tehničke kulture za postignute uspjehe u radu s mladima, uspješnu suradnju s udrugama tehničke kulture, suradnju s Hrvatskom zajednicom tehničke kulture, Zajednicom tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije, Hrvatskim savezom informatičara te Srednjom školom Krapina, Pučkim učilištem Krapina, Zavodom za zapošljavanje te za popularizaciju informatike među mladima u Krapinsko-zagorskoj županiji i šire. Zvonko Koprivnjak, predsjednik Društva pedagoga tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije i Kluba mladih tehničara Krapinsko-zagorske županije, imenovan je u počasno zvanje instruktor-savjetnik Hrvatske zajednice tehničke kulture za izvannastavne i izvanškolske aktivnosti u području sigurnosti u prometu i prometne kulture. Priznanja su dobili na prijedlog Zajednice tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije.

Uz Dan grada Pregrade gradonačelnica Vilmica Kapac i predsjednik Gradskog vijeća Rudolf Horvat podijelili su priznanja brojnim pojedincima, udrugama i ustanovama. Među njima nagrađeni su, zahvalnicom, Filmski video klub Pregrada i, diplomom, Zvonko Koprivnjak.

Ana VINCEK

Nakon dugo vremena ponovo pokrenut rad Zajednice

Nakon dužeg razdoblja u kojem Zajednica tehničke kulture Požeško-slavonske županije nije radila jer bivši predsjednik nije sazivao sjednice Izvršnog odbora, ali ni redovne godišnje Skupštine. Do toga je došlo, prije svega, zbog nerazumijevanja u Županiji, odnosno vrlo malim prihodima iz proračuna dok na kraju tehnička kultura nije u potpunosti zaobiđena u proračunu Županije.

Nakon nekoliko pokušaja, što samostalno, što udruženih nekoliko pojedinaca i nekoliko sastanaka inicijatora da se obnovi rad Zajednice konačno je 7. prosinca 2009. godine održana Izborna skupština Zajednice tehničke kulture Požeško-slavonske županije na kojoj su bila prisutna 22 predstavnika iz

11 udruga koje su trenutačno članice Zajednice i imaju uredne dokumente o registraciji udruge. Skupštinu je otvorio predsjednik Milan Bešlić i izvijestio Skupštinu o radu Zajednice u proteklih 5 godina te naglasio probleme s programima udruga i slabim financijskim stanjem Županije, pa tako i prihodima iz proračuna iste.

Razrješenjem dosadašnjih članova tijela upravljanja Zajednice tehničke kulture, koje je jednoglasno prihvaćeno, prišlo se izboru novog rukovodstva. U Upravni odbor izabrani su: **Željko Balog, Drago Mikel, Miroslav Fila, Marijan Lončarević, Zlatko Zelić, Ante Bekić** te **Hrvoje Husik**. Za članove Nadzornog odbora izabrani su: **Vinko Neruda, Borislav Černi** i **Ana Mrgan**, a za Sud časti: **Ljiljana Miletić, Milan Bešlić** i **Boris Horvat**. Za predsjednika ZTK Požeško-slavonske izabran je **Željko Balog**, jedan od osnivača udruge početkom devedesetih.

Predstavljen je i prijedlog rada za 2010. godinu koji je jednoglasno prihvaćen, i koji je dosta skroman jer su planirani prihodi iz proračuna županije veoma mali, tako da će se utrošiti na tekuće troškove rada udruge, a ako se financijsko stanje poboljša bit će i više aktivnosti i manifestacija udruga članica ZTK. Novoizabrani predsjednik Željko Balog sazvaio je sjednicu Upravnog odbora početkom veljače, te je izvijestio što je sve učinjeno u protekla dva mjeseca od Izborne skupštine. Izabran je i dopredsjednik, gospodin Zlatko Zelić i za tajnicu je izabrana gospođa Marina Mirković. Nadamo se da će novoizabrana tijela ostvariti očekivanja svih članova udruge, te ponovno pokrenuti rad i promicati tehničku kulturu na nivou županije.

Miroslav FILA

9. zimska škola u Centru tehničke kulture

Radionicu elektronike i robotike vodili su prof. Jasminka Gerin, dipl. ing. i Tomislav Šebalj mlađi mentor. Cilj radionice bio je upoznavanje s osnovama elektrotehnike i elektronike, izrada jednostavnog elektroničkog sklopa i robotskih kolica i vožnja istih po zadanoj stazi s različitim sensorima (fotosenzori, ultrazvučni senzori...).

Dvanaest polaznika pohađalo je Radionicu zrakoplovnog modelarstva tijekom koje su izrađivali modele klase F1N-150 i F1N pod vodstvom Ivana Vukovića.

Cilj ovih radionica bio je kvalitetno korištenje slobodnog vremena učenika osnovnih škola tijekom zimskog odmora i stjecanje novih tehničkih i informatičkih znanja u domenama navedenih radionica. A osim toga ova zimska škola je dobra uvertira učenicima za predstojeća (gradsko, županijsko i državno) natjecanja Mladih tehničara, izjavio je Ante Lohert voditelj Centra tehničke kulture.

Tijekom Zimske škole održan je i Dan ARG-a na kojem su sudjelovali polaznici svih radionica, a njegov voditelj bio je Berislav Mioković.

Kako je istaknuo Marko Vidović, tajnik Zajednice tehničke kulture koji je polaznicima podijelio priznanja za sudjelovanje, Zimska škola ima i svoj nastavak, tj. radionice nastavljaju s radom sve do svibnja, odnosno do kraja ove školske godine, i to subotom od 9 do 13 sati u prostorijama Centra tehničke kulture u Sisku.

Ovogodišnju zimsku školu omogućila je ZTK grada Siska, a njezin voditelj bio je Antun Lohert.

Valentina STIPČIĆ

Zajednica tehničke kulture grada Siska i ovih je zimskih praznika mladim tehničarima i svima onima koji su zainteresirani za tehnička zanimanja omogućila da zimske praznike provedu kreativno. Naime, od 28. prosinca 2009. do 9. siječnja 2010. održavala se "9. zimska škola informatike, robotike, elektronike i zrakoplovnog modelarstva" u prostorijama Centra tehničke kulture u Sisku.

Održane su tri radionice, i to informatička sa 7 polaznika koju su vodili Viktor Bubljić, dipl. ing. i mlađi mentor Saša Tepić, a polaznici su se upoznavali s radom kamere, procesom snimanja i obrade snimljenog materijala kao i njegovom distribucijom.

Dvije udruge primljene, a dvije isključene iz Zajednice

Na redovitoj Skupštini Zajednice tehničke kulture grada Siska iz članstva su isključene dvije udruge: Automodelarski klub Hobby i Viridian. U obrazloženju stoji da su te dvije udruge izbrisane iz članstva zbog neaktivnosti i zbog kršenja Statuta.

Na istom zasjedanju Skupštine u članstvo je primljena Udruga za promicanje filma i filmske umjetnosti, a nakon promjene Statuta član Zajednice postat će i Oldtimer klub Sisak.

Primanjem tih dviju uduga u članstvo Zajednica tehničke kulture grada Siska opet će imati 14 članica, za koje će iz proračuna Grada ove godine biti, kako je na Skupštini rečeno, manje novca.

Prvo dodjeljivanje nagrade Zajednice

Brojni članovi udruga tehničke kulture Brodsko-posavske županije dugo će pamtiti 2009. godinu i to po prvom dodjeljivanju nagrada te Zajednice udrugama i pojedincima, koje im je dodijelio Izvršni odbor Zajednice tehničke kulture Brodsko-posavske županije.

Godišnja nagrada, kako stoji u propozicijama nagrade, dodjeljuje se pojedincima i udrugama tehničke kulture za izniman doprinos razvoju i unapređivanju tehničkog odgoja i obrazovanja građana Brodsko-posavske županije.

je, posebno mladih, kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti u tehničkom, prirodoslovnom i drugim znanstvenim područjima a kojima se razvijaju sposobnosti, znanja i vještine potrebne za znanstveno-tehničko i radno stvaralaštvo, te ostvaruje znanstveno i tehničko opismenjavanje, osposobljavanje i usmjeravanje za izbor znanstvenih i tehničkih zanimanja, za razvoj i napredjenje inventivnog rada, znanstveno-tehničkog stvaralaštva i tehničkog amaterizma u županiji.

Nagrada se dodjeljuje i za iznimne rezultate ostvarene u tehničko-kulturnim, tehničko-športskim i drugim područjima tehničke kulture, te u razvitku udruga tehničke kulture u županiji te za kontinuiran značajan ili iznimno značajan pedagoški, znanstveni i stručni rad u tehničkoj kulturi i u organizacijama tehničke kulture u županiji, a dodjeljuje se u obliku Povelje i Priznanja, a može se dodijeliti i grupi pojedinaca, ako je ostvarenje odnosno prinos koji se nagraduje rezultat njihovog zajedničkog rada ili djelovanja.

Nagrade za 2009. godinu uručene su i to Povelja Kajak kanu klubu «Marsonia» i Radio klubu Nova Gradiška, a Priznanje Oldtimer klubu Slavonski Brod, Maji Jukić i Tomislavu Kordasu.

M. D.

Radioamaterska udruga JELAS

Nakon sudjelovanja u 11 perioda takmičenja 9A Activity 2009. organizator HRS zbrojio je sve rezultate i RAU Jelas, 9A1JSB, osvojio je 2. mjesto u kategoriji D s osvojenim 127.051 bodom. Takmičenje se odvijalo kroz cijelu godinu, a za znak udruge 9A1JSB radili su mnogi radioamateri koji su ostvarili ovaj uspjeh. Nadamo se da će članovi i u 2010. godini uspješno odraditi ovo takmičenje i ostvariti dobre rezultate.

Radioamaterska udruga JELAS, 9A1JSB, osnovana je angažiranjem nekolicine radioamatera da se osnuje još jedan klub u našem gradu, Slavonskom Brodu, s ciljem daljnjeg unapređivanja i širenja radioamaterizma među mladima i oboljelim invalidima domovinskog rata, kojima je to ujedno i terapija. Sve predradnje oko osnivanja obavljene su do 9.12.2007. godine kada je održana i osnivačka skupština RAU. Kako smo bili klub samo na papiru, trebalo je nekako početi s radom i počeli smo raditi iz kontejnera koji je privatno vlasništvo na lokaciji JN85WF, smještenoj 20-ak kilometara zapadno od Slavanskog Broda na nadmorskoj visini 320 m, a u veljači se prvi put čuo novi pozivni znak 9A1JSB na 2 m. Naglasak smo stavili na 9A Activity contest i rezultati nisu izostali.

Paralelno s kontinuiranim radom na kontestima tražili smo rješenje stalne lokacije kluba i na kraju smo nakon dugog administrativnog lutanja od Hrvatske kontrole zračne plovidbe dobili na korištenje prostorije bivšeg LW radio fara koji je nekad služio za navođenje aviona, a napuštanjem takvog sustava navođenja napušten je i objekt prije otprilike 25 godina. Objekt i okoliš bili su u jako lošem stanju, ali radom članova RAU privodimo ga funkciji. Prvo je bila organizirana ekološka akcija, tj. uređivanje okoliša, a to nije bilo samo šišanje trave nego puno više od tog (uklanjanje šikare i niskog raslinja, čišćenje od odbačenih stvari, smeća...). Nakon toga prešlo se na unutarnje uređenje prostorija (zamjena kompletnih električnih instalacija, žbukanje, bojanje, opremanje inventarom jedne prostorije). Kada se završe svi planirani radovi onda će do izražaja doći jedna jako lijepa vizualna i funkcionalna cjelina: Aero klub BROD – Meteorološka postaja – RAU JELAS. Većinu radova je obavio i troškove poslovanja kluba snosio jedan dio članstva svojim financijskim sredstvima.

Magdalena KAPLER

Humanitarna akcija filmske družine OŠ Vladimir Nazor

Na 47. reviji hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece prikazana su 93 filma, od ukupno 149 koji su pristigli iz 56 osnovnih škola, školskih filmskih skupina, klubova i udruga.

Članovi ocjenjivačkih sudova 47. revije hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece odabrali su među već prbranim filmovima film *Ante* kao jedan od najboljih.

Film *Ante* traje 10 minuta, a u realizaciji filma sudjelovali su članovi filmske skupine OŠ Vladimir Nazor i BezVizije: **Ivana Pilipović, Irena Bubalo, Ivana Bubalo i Vjenceslav Damičević** pod vodstvom **Ante Karina i Mladena Damjanovića**.

Prilikom predstavljanja filma prije dva mjeseca u Zajednici gost je bila i sama **Anica**. Obrativši se djeci i zahvalivši im na velikom trudu i upornosti rekla je: *Kad vidim da mi netko dolazi, sretna sam, ne toliko zbog toga što će mi nešto*

donijeti, nego da imam s kime razmijeniti lijepu riječ. Najslade mi je u mojoj novoj kućici, još kada bi mi netko uveo struju nitko sretniji od mene.

Film je priča o ženi koju život ne mazi, koja čuva krave na Gajni, uglavnom obavlja muške poslove, odijeva se u mušku robu, i svi je u selu zovu **Ante**. Učenicima je njezina životna priča bila inspiracija za film, film koji je od svih prisutnih izmamio gromoglasan pljesak i u njima izazvao osjećaj životnog optimizma.

Filmaši oduševljeni iskrenošću i jednostavnošću **Anice Božić** skupljali su s učenicima nižih razreda OŠ Vladimir Nazor, kao i područnih škola Gornja Vrba, Ruščica, Donja Bebrina, Klakar i Gornja Bebrina, u protekla dva mjeseca priloge za **Anicu** koja i dan-danas živi bez struje i vode. Za ovu akciju imali su potporu ravnateljice **Vesne Šimić**, vodi-

telja **Ante Karina** i svih razrednika nižih razreda.

Prikupljena sredstva iznose 2.531 kn, a u pomoć je priskočila i tvrtka **Dar d.o.o.** pri nabavi i instaliranju agregata i sijalice u kamp kućici, **Zajednica tehničke kulture i Videodružina BezVizije** pomogli s doniravši TV antenu i potrebno gorivo za agregat.

Irena Bubalo: Pokušavajući prikazati gospođu Anicu koju svi zovu Ante onakvom kakva ona zaista i je napravili smo dokumentarni film koji je pobrao simpatije publike i žirija i za koji se nadamo da se sviđa publici. Nama je pomogao da lakše shvatimo da u životu male stvari čine veliko. Prema reakcijama učenika na projekcijama shvatili smo da Anica svojim optimizmom prisutne ne ostavlja ravnodušnima te zaslužuje malu pomoć i stoga smo animirali učenike. Velika hvala svima koji su svojim prilogom pomogli u realizaciji.

Klub podvodnih aktivnosti Marsonia

Pokazna vježba – izronili potopljeni čamac

Klub podvodnih aktivnosti Marsonia ozbiljno razmišlja o svom sudjelovanju u aktivnostima 112 kao jedna od udruga koja bi mogla značajno podići razinu zaštite i spašavanja od ugroze poplave i drugih većih elementarnih katastrofa.

Stoga su u siječnju uprava i članovi zaduženi za tehničko održavanje servisirali kompresore i ronilačke regulatore, tj. ronilačke boce kako bi oprema uvijek bila spremna za korištenje i uporabu, a nakon toga su održali sastanak s predstavnicima Centra za zaštitu i spašavanje iz grada i županije kako bi ih na licu mjesta upoznali s mogućnostima kluba i opremom s kojom raspolažu.

Dobra suradnja s 112 rezultirala je i pokaznom vježbom u prošloj godini na kojoj su ronionci Kluba podvodnih aktivnosti Marsonia iz Slavenskog Broda, uz suorganizaciju

Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Slavonski Brod, izveli pokazno-edukacijsku vježbu u rijeci Savi kod Slavenskog Broda uz scenarij:

Županijski centar 112 Slavonski Brod dobio je informaciju o potopljenom čamcu u rijeci Savi te zatražio od Kluba za podvodne aktivnosti Marsonia lociranje, obilježavanje i izvlačenje na obalu potopljenog čamca. Nakon utvrđivanja i obilježavanja lokacije potopljenog čamca, ronionci su iz 7 metara dubine iz hladne rijeke Save (14°C) po kišovitom, a povremeno i snjegovitom vremenu, izronili potopljeni čamac i pokazali jednu od svojih zadaća u okviru sustava zaštite i spašavanja. Mjesto izvođenja vježbe osiguravao je brod Lučke kapetanije Slavonski Brod "Sveti Juraj", uz pomoć kajakaša i kanuista Kajak-kanu kluba Marsonia iz Slavenskog Broda.

Mladen DAMJANOVIĆ

Kratke vijesti

Fotoklub "Marin Getaldić"

Povodom Feste sv.Vlaha fotoklub "Marin Getaldić" u suradnji s udrugom DART iz Dubrovnika organizirao je, 29. siječnja u prostorima udruge DART, skupnu izložbu fotografija na temu sv.Vlaha. Na izložbi je sudjelovalo deset autora: Gordana Bajurin, Tea Batinić, Stijepo Brbora, Igor Brautović, Michael Brichmor, Steve Latham, Lukša Lucijanić, Najka Mirković, Željko Tutnjević i Mario Miličević.

Jedriličarsko društvo Orsan

Dubrovnik je bio domaćin kriterijske regate radioupravljivim jedrilicama klase jedan metar 30. i 31. siječnja ispred lučice Orsan gdje se okupilo 17 natjecatelja. Petorica natjecatelja iz Orsana zauzela su 10., 11., 12., 13. i 15. mjesto. Denis Vukas bio je 10., Edi Bobić 11., Davor Dužević 12., O Harvey Keith 13., a Ivo Kraljević 15. Po plovilima zauzeli smo dva puta drugo mjesto i četvrto mjesto. Na regati su nastupili najbolji jedriličari od kojih je devet najboljih na našoj regati među petnaest najboljih na svijetu. Reprezentaciju 2010. g. očekuje europsko prvenstvo u Francuskoj na koje bi trebalo ići prvih deset s rang liste. Od Orsanovih članova kandidati za odlazak su Edi Bobić i Denis Vukas.

U organizaciji Jedriličarskog društva Orsan iz Dubrovnika i HJS-a održana je 7. veljače regata Kup svetoga Vlaha. Zbog izuzetno lošeg vremena nije se moglo jedriti po planu

ispred Lokruma i Grada, nego je regatno polje premješteno između luke Gruž i otoka Daksa. Bilo je oštećenih brodova, slomljenih jarbola, prevrtanja, upadanja u more, ali je na kraju sve dobro završilo za natjecatelje koji su ostvarili ove rezultate:

1. grupa Open: 1. FELICITA – Goran Žugović, 2. PETKA – Srđ Jakšić, 3. ANA LEA – Igor Šikić, 4. KANA – Dragan Držanić, 5. JUŽNI VJETAR – Jadran Gamulin

2. grupa Open: 1. FURIALET – Ivan Mitrović, 2. MIRNA II – Žarko Đanović, 3. IMPROVIZACIJA – Niko Kmetović, 4. LERO – Ivo Kvestić

3. Open skupno: 1. Felicita – Goran Žugović, 2. Petka – Srđ Jakšić, 3. Furialet – Ivan Mitrović, 4. Ana Lea – Igor Šikić, 5. Mirna II – Žarko Đanović, 6. Kana – Dragan Držanić, 7. Južni vjetar – Jadran Gamulin, 8. Improvizacija – Niko Kmetović, 9. Lero – Ivo Kvestić

HGSS – Stanica Dubrovnik

Državna uprava za zaštitu i spašavanje obilježila je 11. veljače Dan jedinstvenog europskog broja za hitne službe 112, pozivom na nastavni sat, edukaciju djece u području zaštite i spašavanja i svečani sastanak u osnovnoj školi Gruda. Predstavnici PU Dubrovačko-neretvanske, JVP Konavle, HGSS Stanica Dubrovnik i HMP učenicima su praktično predstavili djelovanje hitnih službi.

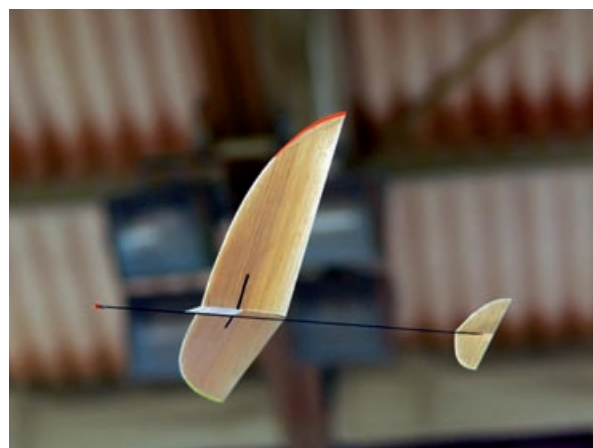
Jure LUČIĆ

Zrakoplovno modelarstvo

4. državno prvenstvo u kategorijama FIN-150 i FIN

U nedjelju 7. ožujka 2010. u dvorani ŠRC Zaprešić, pod pokroviteljstvom Hrvatskog zrakoplovnog saveza, ZTK Zagrebačke županije i zaprešićke Zajednice tehničke kulture, a u organizaciji Modelarskog kluba Zaprešić održano je 4. državno prvenstvo zrakoplovnih modelara u kategoriji F1N i F1N-150. Modeli kategorije F1N modeli su

klizača namijenjeni letenju u zatvorenom prostoru. Izrađeni su većinom iz balze, a ponekad su ojačani i karbonskim vlaknima. Podijeljeni su u dvije kategorije, F1N-150 (maksimalni raspon krila 150 milimetara) i F1N (otvorena klasa). "Težina" male klase (150) je oko 1 gram, dok su modeli F1N raspona krila i do 800 milimetara, a težine, ovisno o

veličini, do 15 grama. Cilj natjecatelja je model rukom baciti što bliže stropu dvorane (u kategoriji F1N-150 dozvoljena je upotreba male pračke), te da model čim duže ostane u zraku. Svaki natjecatelj ima pravo na ukupno 9 bacanja, a 3 najbolja leta boduju se za plasman. Na 4. državnom prvenstvu nastupilo je ukupno 120 (73 u F1N-150 i 49 u F1N) natjecatelja, od čega 81 junior. Nastupile su ekipe iz Borova, Valpova, Čemince, Osijeka, Požege, Varaždina, Siska, Karlovca, Malog Lošinja, Pule, Zagreba i Zaprešića. Najbolji pojedinci nagrađeni su medaljama, najbolje ekipe peharima, a najbolji juniori uz medalje i pehare, materijalnim nagradama. Natjecanje je otvorio zaprešićki dogradonačelnik Damir Benčević.

Rezultati:

F1N-150: 1. Leško, Robert - MK Zaprešić, 2. Bombek, Igor - MK Zaprešić, 3. Balaško, Marijan - MAK Trešnjevka

F1N-150 juniori: 1. Balaško, Marijan - MAK Trešnjevka, 2. Zovko, Ivan - MK Zaprešić, 3. Suver, Miro - AK Osijek

F1N-150 osnovnoškolci: 1. Pacanović, Doris - OŠ Čeminac, 2. Furdi, Sebastijan - OŠ Čeminac, 3. Purgar, Matija - OŠ Čeminac

F1N-150 ekipno: 1. MK Zaprešić 1, 2. MK Zaprešić 2, 3. MK Zaprešić 1 (jr)

F1N-150 juniori ekipno: 1. MK Zaprešić 1 (jr), 2. CTK Čeminac 1 (jr), 3. AK Osijek 1 (jr)

F1N: 1. Kosir, Damir - MK Zaprešić, 2. Zovko, Ivan - MK Zaprešić, 3. Leško, Robert - MK Zaprešić

F1N juniori: 1. Zovko, Ivan - MK Zaprešić, 2. Modrić, Luka - MK Zaprešić, 3. Balaško, Marijan - MAK Trešnjevka

F1N osnovnoškolci: 1. Novoselec, Filip - MK Zaprešić, 2. Purgar, Dario - CTK Čeminac, 3. Franulović, Roman - ZTK Mali Lošinj

F1N ekipno: 1. MK Zaprešić 2, 2. MK Zaprešić 1 (jr), 3. MK Zaprešić 1

F1N juniori ekipno: 1. MK Zaprešić 1 (jr), 2. CTK Čeminac 1 (jr), 3. AK Osijek 1 (jr)

Damir KOSIR

3. Uskršnja škola letenja

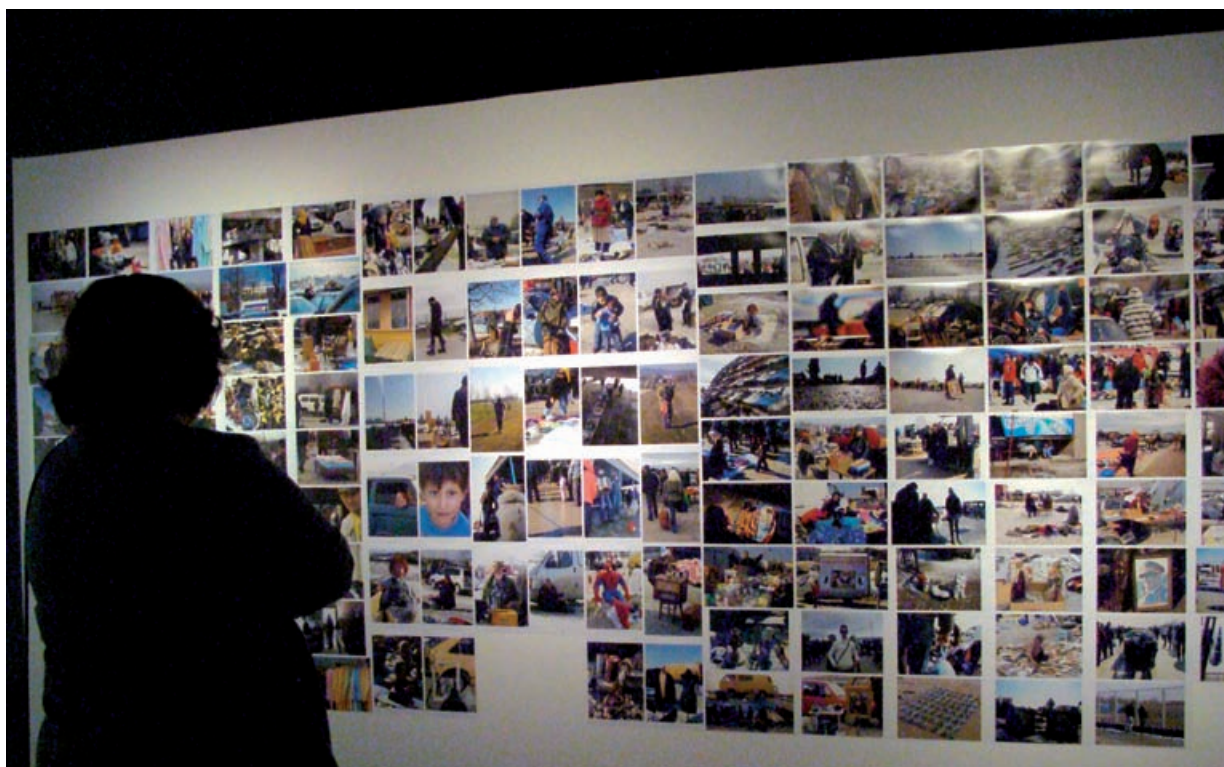
Organizacija aero kluba "Osijek" i CTK Čemince na prostorima športske zračne luke Čepin-Osijek održana je sada već tradicionalna 3. Uskršnja škola letenja radio upravljanim modelima. Školu su pohađali učenici s područja Osječko-baranjske županije, i to iz Osijeka, Valpova i Čemince, a koji su odabrani na zimskim radionicama. Kao gosti, ove su nam se godine pridružili i članovi Aero kluba "Feniks" iz Cerića. Ukupno je bilo 15 polaznika pod vodstvom Antuna Šikića (AK Osijek) koji je vršio obuku u letenju i profesora Miroslava Banaja (CTK Čeminac). Djeca su provela pet dana na aerodromu na kojem su se hranila i spavala. Drago nam je naglasiti da su ove godine u školi, osim dječaka, po prvi put sudjelovale i 4 djevojčice. Svo vrijeme se letilo modelima F3J i provodile radionice u kategorijama F1N-150 i F1N dvoranski modeli s kojima je

izvršeno i natjecanje. Tijekom 5 dana letenja izvršeno je 380 letova s ukupno oko 30 sati naleta i izrađeno 30 modela F1N-150. Održano je 10 sati teoretske nastave za dvoranske modele, pripreme za letenje radioupravljanim modelima i 15 sati naleta na simulatoru letenja. Svi polaznici su uspješno završili sve radionice, a evo i rezultata s natjecanja na kojem je sudjelovalo svih 15 polaznika: 1. Marin Ivanković AK Osijek) 2. Josip Županić (AK Feniks) i 3. Tina Vida (OŠ Čeminac). Škola je završila u subotu 10. travnja podjelom medalja najboljima natjecateljima u kategoriji F1N-150, a svi polaznici su dobili diplome o završenim tečajevima.

Antun Šikić

Fotoradionice Zagreb

Hrvatski fotosavez ove je godine započeo s novim ciklusom fotoradionica za mlade tematski vezanih uz grad Zagreb. Jedna od prvih ostvarena je na poziv i u suradnji s novootvorenim Muzejom suvremene umjetnosti u Zagre-

bu i bila je vezana uz program manifestacije "Dani fotografije Toše Dapca" od 19. veljače do 20. ožujka.

Uz brojne sudionike, voditelje radionica, stručne predavače, tijekom mjesec dana Hrvatski fotosavez proveo je

Ida Echkel

Filip Bosnar

četiri fotoradionice za mlade s temom "Ljudi s Hrelića" pod vodstvom Zlate Medak. Voditelji radionica za mlade bili su i Erika Šmider, Sandro Đukić, Igor Kuduz, Tomislav Šmider, Mio Vesović, Boris Cvjetanović i drugi.

Na fotoradionicama sudjelovalo je ukupno 49 polaznika, a rezultati svih radionica, 341 fotografija izrađena u formatu 20x30 cm, predstavljene su na skupnoj izložbi otvorenoj u reprezentativnom prostoru MSU-a.

Gabriela Georgieva

Katarzyna Bialach

Gabriela Georgieva